

mângâiat ea și cum o nenecocire m'ar aștepta acasă. Pentru ce? — E cauza vre un fior de frig, care—atingându-mi pielea a sguduit nervii mei și mi-a întunecat sufletul? E cauza norii săi culoarea zilei, culoarea lucrurilor, atât de variată, care—trecându-mi prin ochi mi-a turburat gândirea? Știe cine-va tot ce ne înconjoară, tot ce vedem fără a privi, tot ce atingem fără a cunoaște, tot ce lovim fără să pipăim, tot ce întâlnim fără să deosebim în noi, în organele noastre, chiar în inima noastră, au urmări grabnice, surprinzătoare și neînțelese.

Cât e de adâncă această taină a Nevizutului! N'o putem cerceta cu simțurile noastre păcătoase; cu ochii noștri cari nu pot zări nici ceea ce e prea mic, nici ceea ce e prea mare; —nici prea aproape, nici prea departe; —nici locuitorii unei stele și nici pe cei ai unei picături de apă...; cu urechile noastre cari ne înșală, căci ele ne transmit vibrațiile aerului în note puternice.

Numai zănele fac minunea de a schimba în zgomot această mișcare și prin această metamorfoză dau naștere muzicii, care înapoiază melodios mișcarea mută a naturii; cu mirosul nostru mai slab ca cel al câinelui, cu gustul nostru care abia poate deosebi vechimea unui vin... oh, dacă am avea alte organe cari ar îndeplini în profitul nostru alte minuni, câte lucruri am putea descoperi încă în jurul nostru!

16 Mai. — Hotărit, sunt bolnav. Și ce bine am fost luna trecută! Am friguri, o căldură groaznică, sau mai bine zis o moleșire plină de friguri, care se varsă în sufletul meu tot atât de suferind ca și corpul meu. Am neîncetat acea presimțire dureroasă a unei primejdii amenințătoare, acea teamă a unei nenorociri care se apropie, sau a morții care te pândeste, acea presimțire care negreșit că este atingerea unui rău încă necunoscut, încolțit în sânge și în carne.

18 Mai. — Viu de la consultul doctorului meu, căci nu mai pot dormi. El mi-a găsit pulsul repede, ochiul mărit, nervii zguduiți, dar fără nici o altă simptomă neliniștitoare. Trebuie să mă supun la dureri și să iau bromura de potasiu.

25 Mai. — Nici o schimbare. Starea mea e în adevăr ciudată. Pe măsură ce se apropie seara, o neliniște de neînțeles mă cuprinde, ca și cum noaptea ascunde pentru mine o amenințare grozavă. Mănânc repede, apoi încerc să citesc, dar nu înțeleg nici un cuvânt; abia văd literale. Mă preambul atunci prin salonul meu în lung și în lat, sub stăpânirea unei frii neînțelese, căreia nu pot să mă împotrivesc: teama somnului și frica de pat.

După două ceasuri mă urc în camera mea; abia intrat, întorc cheia de două ori și împing zăvorul: mi-e frică... de cine? Nu m'am temut de nimic până a-

cum; deschid dulapul, privesc sub pat; ascult... ascult... ce?

E ciudat că un simplu rău, o turburare de circulație—poate, iritația unui fir nervos, puțină congestie, o prea mică perturbare în atât de imperfecta și gingașă noastră mașină care ne întreține viața, poate face o melancolie din cel mai vesel om, un fricos din cel mai viteaz! Apoi mă cule și aștept somnul, ca și cum aş aștepta un calău. Î-aștept cu groază venirea și inima îmi bate, picioarele îmi tremură: corpul îmi tresare în căldura așternutului până în clipa când cad de odată în odihnă, cum ar cădea cine-va într-o hulboană de apă liniștită, gata să se înece. Nu l'am simțit venind, căci somnul e viclean, stă pitit lângă om, îl pândeste până îl apucă de cap, îl închide ochii, îl afundă în acel necunoscut, îl nimicește. Dorm mult timp: două sau trei ore; apoi un vis—nu, o nălucire—mă strânge.

Simt bine că sunt culcat și dorm... O simt și o văd... de asemenea simt că cine-va se apropie de mine, mă privește, mă pipăie, se urcă pe pat, înghenunchiază pe pieptul meu, îmi prinde gâtul între mâinile sale și strânge... strânge... din toate puterile pentru a mă găti.

Eu mă zbat, întuit prin acea nepuțință cumplită care ne paralizază în vise: vreau să strig, —nu pot; vreau să mă mișc, —nu pot; încerc cu sforțări uriașe, gâfâind, a mă întoarce, a arunca acea faptură care mă strivește și mă înăbușă, —nu pot!

Și de odată mă deștept, înebunit, acoperit de sudoare. Aprind o luminare; sunt singur.

După această criză care se repetă în toate nopțile, dorm în fine liniștit, până în zori.

2 Iunie. — Starea mea s'a mai înrăutățit. Ce am oare? Bromura n'a făcut nimic, dușurile de asemenea. Azi, pentru a-mi obosi corpul—totuși așa de obosit, m'am dus să fac un înconjur prin pădurea Roumare. Am crezut la început că aerul rece, ușor și dulce, plin de miros de iarbă și frunze, îmi va turna în vine un singe nou, în suflet o putere nouă. M'am infundat pe un drum de vânătoare, apoi m'am întors spre La-Bouville prin o alee strimă, între două șiruri de copaci grozavi de mari, cari puneau un acoperiș verde, gros, aproape negru, între cer și mine.

Un fior mă trecu, nu de frig, dar un neînțeles fior de frică. Grăbi-i pașii neliniștit de a fi singur în pădure, înfricoșat fără dreptate, proteste, de adâncă singurătate. De odată îmi păru că sunt urmărit, că se ține cineva de mine, aproape de tot, că mă atinge. Mă întorc de odată, fără veste. Sunt singur, nu văd în urmă de cât dreapta și largă alee înaltă, goală, strașnic de goală, iar de cealaltă parte, ca se întinde de asemenea, cât se vedea cu ochii, la fel de îngrijitoare. Am închis ochii; pentru ce?

Și mă întorc pe un călcăi, repede ca o sfârlează. Era să cad; redeschid ochii; copacii jucau, pământul plutea; trebui să mă așez jos. Apoi, ah, nu mai știu pe unde am venit! Ciudată memorie! Ciudată de tot! Nu mai știu și pace. Pornesc pe partea care e în dreapta mea și revin în aleia care m'a dus în mijlocul pădurii.

3 Iunie. — Noaptea a fost îngrozitoare. Trebuie să plec pentru câte-va săptămâni. O mică călătorie negreșit că mă va înviora.

2 Iulie. — M'am reîntors. Sunt vindecă. Am făcut de altfel o excursiune încântătoare. Am vizitat muntele Sf. Mihael pe care nu-l cunoșteam. Ce vedere admirabilă, mai ales când sosești ca mine la Avrauche pe la sfârșitul zilei! Orașul e pe un deal; m'am îndreptat spre o grădină publică, la capătul târgului. Am scăpat un strigăt de uimire. Un golf foarte mare se întindea înaintea mea cât vedeam cu ochii, între două maluri ce se pierdea în zare; și în mijlocul aceluia golf, sub un cer de aur și lumină se ridica posomorât și ascuțit un munte ciudat, în mijlocul nisipurilor. Soarele trebuia să apună și pe orizontul încă înflăcărat se desena profilul acelei stânci colosale care are pe vârful ei o clădire fantastică.

Din zori m'am dus spre el. Marea era joasă ca și în ajuns și o priveam ridicându-se înaintea mea, pe măsură ce mă apropiam de ea, uimitoră mănăstire. După mai multe ceasuri de drum cu barca, am atins marele bloc de piatră care susține mica cetate peste care se înalță minunata clădire gotică, ridicată întru slava lui Dumnezeu, pe pământ; încăpătoare ca un oraș, plină de săli joase, de bolti și galerii înalte, susținute de stâlpi gingași. Am intrat în acea uriașă bijuterie de granit, acoperită de turnuri, de clopotnițe subțiri, în cari ridică scări în spirală și cari își asvârl spre albastrul cerului, ziua, și în cerul negru, noaptea, capetele lor stranii, sburlite, de animale fantastice, de flori monstruoase, legate unele de altele prin arcuți gingași, sculptate.

Când fui pe creștet, am spus călugărului care mă însoțea: „tată, bine trebuie să vă mai fie aici!“ El răspunse: „E mult vânt domnule“ și ne puserăm să privim urcându-se marea care se rostogolea pe nisip și l'acoperea ca o pavăză de oțel.

Călugărul îmi povesti multe istorii,—toate istoriile vechi ale locului, legende, mereu legende.

Una mă miră mai mult. Oamenii localității și acei ai muntelui, zic că au auzit vorbind noaptea în nisipuri, apoi că au auzit behăind două capre; una c'o voce puternică, alta slab de tot; necredincioșii susțin că acestea sunt strigătele pasărilor de mare, cari seamănă tot atât de mult cu behăitul ca și cu plânsul omului; dar pescarii întârziați se jură că au întâlnit umblând pe drum între două

maree, împrejurul orașelului, departe de lume, un cioban bătrân — căruia nici o dată nu i se vede capul, care-i acoperit cu o manta, și care duce din urmă, un țap cu figură de bărbat și o capră cu față de femeie, amândoi cu păr lung, alb, vorbind neîncetat, certându-se într-o limbă necunoscută; apoi încetând fără veste a se mai plânge, behănesc din toate puterile și dispar.

Am spus călugărului. „Credeți?”

El șopti: „Nu știu.”

Eu urma: „Dacă ar trăi pe pământ alte ființe de cât noi, cum de nu le am cunoaște după atâta timp, — cum de nu le-ați văzut voi? cum de nu le-am văzut eu?”

Și el mi-a răspuns: „Oare vedem a suta mie parte din ce este? Poftim, iată vântul care este cea mai mare putere a naturii, care răstoarnă oamenii, dărâmă clădiri, desrădăcinează copaci, care ridică marea în munți de apă, distruge malurile și aruncă pe stânci marile corăbii; vântul care omoară, care suflă, care geme, care mugește, — l'ai văzut și poți să-l vezi? Cu toate acestea este!”

Am tăcut înaintea acestei simple judecăți. Omul acela era un înțelept sau un prost. N'am putut pricepe bine, dar am tăcut.

La ceea ce a spus el atunci, m'am gândit adesea.

3 Iulie. — Am dormit rău; negreșit, aici este o înrăurire înfrigurată căci și vizitiul meu suferea de aceeași boală ca mine. Reîntorcându-mă erii, am băgat de seamă ofileala ciudată a feței lui.

L'am întrebat: „Ce ai Jean?” — „Am că nu mă pot odihni domnule; nopțile mi mănâncă zilele. De la plecarea domnului, mă țin mereu.”

Ceilați servitori merg bine cu toate astea, dar mi-e frică să nu fiu iar apucat.

4 Iulie. — Hotărît, sunt iar apucat. Vechile vise urâte au revenit. Noaptea asta am simțit pe cineva supt pe mine și a cărui gură era lipită de a mea, bându-mi viața printre buze. Da, o sugea prin gura și gâtul meu, cum ar face o lipitoare. Apoi se sculă sătul și m'am deșteptat așa de zdrobit, de prăpădit, că nu m'am mai putut mișca. Dacă asta va ține încă vre-o câte-va zile, cu siguranță că voi pleca iarăși.

5 Iulie. — Mi-am pierdut mintea? Ce s'a petrecut noaptea trecută e atât de ciudat, în cât capul meu se zăpăcește când gândesc; am făcut ca în fie-care seară; am închis ușa cu cheia; apoi, fiindu-mi sete, am băut o jumătate de pahar cu apă și din întâmplare am observat că garafa era plină până la dop.

În urmă m'am culcat și am căzut în unul din somnurile mele fioroase, din care fui deșteptat aproape după două ore de o sdruncinătură îngrozitoare.

Inchipuiți-vă un om care doarme, îl asasinează și se deșteaptă cu un cuțit înfipt în plămâni, — care horcăește și e acoperit de sânge, nu mai poate respira,

va muri, dar care nu înțelege. Acesta imi fu visul. În fine, recăpătându-mi judecata, mi se făcu sete; aprind luminarea și mă duc la masa unde era garafa. Am ridicat-o; plecând-o pe pahar, — nu curge nimic. Era goală, cu desăvârșire goală! Mai întâi n'am înțeles nimic, apoi de o dată am simțit o turburare atât de grozavă, că a trebuit să mă așez sau mai bine zis să cad pe un scaun! Apoi m'am sculat dintr-o săritură, privind în jurul meu, dar-mă reazezai pierdut de uimire și de frică dinaintea sticlei străvezii. Am privit-o cu ochii nemșcați, căutând a ghici. Măinele imi tremurau. Cine a băut apa? Eu? Eu, fără îndoială. Nu putea fi altul de cât eu! Atunci sunt lunatic, trăesc fără să știu ceea ce viață dublă și tainică care ne face a bănuși că sunt două ființe în noi sau o ființă atât de stranie, necunoscută și nevăzută, în-sufletită de clipe în cari sufletul nostru e amorțit, corpurile noastre robite și ascultă de celălalt ca de noi înșine, — mai mult ca de noi înșine.

Ah, cine va înțelege groaza mea? Cine va înțelege turburarea unui om sănătos la minte, treaz, plin de judecată care privește speriat prin sticla unei garafe după apa dispărută în timpul cât a dormit? Și am stat acolo până la ziuă, fără a îndrăzni să mă urc iar în pat.

6 Iulie. — Inebunesc! Cine-va iar a băut în noaptea asta toată apa din garafă, sau mai curând eu am băut-o!

Dar sunt eu acela? Sunt eu? Cine să fie? Cine? Oh, Dumnezeu! Inebunesc! Cine mă va scăpa?

10 Iulie. — Am făcut descoperiri surprinzătoare.

Hotărît, sunt nebun! Și cu toate astea!..

La 6 Iulie, înainte de a mă culca, am pus pe masa mea vin, lapte, apă, pâine și fragi.

La 7 Iulie am repetat încercarea care a avut același sfârșit.

La 8 Iulie n'am mai pus apă și lapte. Nu s'a atins de nimic.

La 9 Iulie în fine am pus din nou pe masă numai apă și lapte având grijă a înveli garafele cu pânză albă și de a lega dopurile. Apoi mi-am uns buzele, barba și mâinile cu minium de plumb și m'am culcat.

Neînvinsul somn mă cuprinse și fu urmat curând de un vis înfricoșător. Nu m'am mișcat de loc de oare ce cerșăfurile erau curate. M'am dus la masa cu sticlele; pânzele cari acopereau garafele erau neatinse. Am desnodat sforile tremurând de frică. Băuse tot laptele! băuse toată apa! Oh! Dumnezeu!.. Plec la Paris, nu mai pot.

(Va urma).

Trad. de Al. Arghiropol-Iași

O DRAMĂ ÎN AMERICA

De cât-va timp o bandă de „desperados” apasă jefuia și devasta fermele mai îndepărtate de pe marginea râului Red-river. Banda era formată din șase apași, având de șef pe Orkan, numit și „Jaguarul” — unul dintre cei mai cruzi bandiți din Farwest.

Tovarășii — tot așa de răi, erau demni tovarăși ai șefului lor.

În ferma Y..., locuitorii erau într-o mișcare continuă: A doua zi aveau să plece vânătorii prin pădurile virgine de pe marginea râului Negro. Se spunea că se descoperise în albia unui râuleț, la câte-va mile de fermă, cantități mari de aur. Expedițiunea era formată din 12 persoane: 8 americani; doi vânători canadieni renumiți țințași, cari erau și șefii expediției, și Morris Iones și Little Iones, fiul său, — un băiat voinic de 14 ani, care arăta însă mai mult.

A doua zi dis de dimineață caravana porni și în curând dispăru în pădurea de pe marginea râului „Red River”. Detunăturile puștilor răsunau regulat.

După un umblet de un ceas, caravana ajunse pe marginea unui râșor cristalin și luând-o de-alungul lui, merseră înainte; când unul dintre canadieni strigă: „Here it is” (aici este). Descălicară cu toți. Micul Jones cu doi americani rămaseră să păzească caii ceilalți, își scoaseră cismele și hainele, și suflecându-și mânecile cămășilor intrară în apă. La început nu găsiră nimic, dar la urmă Morris Iones dete un strigăt: „Aur!” Se puseră din nou pe lucru și până seara adunară șase saci cu aur...

— Se făcuse întinerie complet; caravana căuta un loc de popas ca să petreacă noaptea acolo; descoperiră o poiană ascunsă, așezară corturile și după ce mâncară se culcară, lăsând pe Morris ca străjer.

Mr. Jones cu pușca în mână cercetă împrejurimile apoi așezându-se pe un bolovan lângă foc, începu să moțăie.

De o dată de după pom, apărură fața contractată a lui Jaguar care, cu cuțitul în mână, cu pași ca de pisică se furișă până la străjer ridică cuțitul și... nefericitul căzu ca trăznit, fără să scoată vre un strigăt. Apoi intră în cort lui sacii și dispăru în noapte.

A doua zi, când se deșteptară vânătorii găsiră pe străjer în nesimțire rănit grav, iar sacii dispăruți. Micul Jones se repezi la tatăl său și și elipi urechea pe pieptul său. Inima mai bătea încet-șor. Seth vânătorul canadian, care se pricepea într-ale medicinei căuta „iarbă indiană” și după ce găsi, o aplică pe rană. Ar fi bine să fie dus îndărăt la fermă, zise bătrânul vânător. Se gândi puțin și strigă: „Știți cine-s tâlharii? Cine? strigară cu toții. — E banda lui Orkan — răspunse el.

Canadianul și un american, Meyers Dorb, pleacă înainte spre a face o recunoaștere. Caravana mergea mai încet în urma lor. Suiră o parte a muntelui roșu când își înăbușiră un strigăt.

Cei doi oameni zăriseră un indian care uitându-se cu băgare de seamă în toate părțile, care apoi dispăru după un perete de stâncă. Așteptară, și apoi se apropiară de locul unde dispăruse indianul. Era o intrare largă stâncoasă iar în fund se zărea o peșteră. Cei doi oameni se retraseră încetișor și apoi plecară mulțumiți de descoperirea lor.

Canadianul propuse să se ascundă după stâncile de la intrarea peșterii iar apoi când vor veni tâlharii să fie împușcați. Planul fu acceptat de toți. A doua zi, când tâlharii erau plecați, se ascuseră după stânci și așteptară pe tâlhari; 4 oameni erau așezați chiar la intrarea peșterii. Mai întâi venea Orkan, iar după el veneau ceilalți bandiți. Când o salvă de detunături răsună și bandiții căzură la pământ.

Jaguarul vru să fugă dar fu înconjurat de vânătorii cari, cu puștile în mână, îi ațineau calea. Fu prins și legat fedeleș.

Formară un juriu care după o scurtă deliberare, condamnă la moarte pe bandit.

Executorul era micul Jones care ceruse el însuși aceasta.

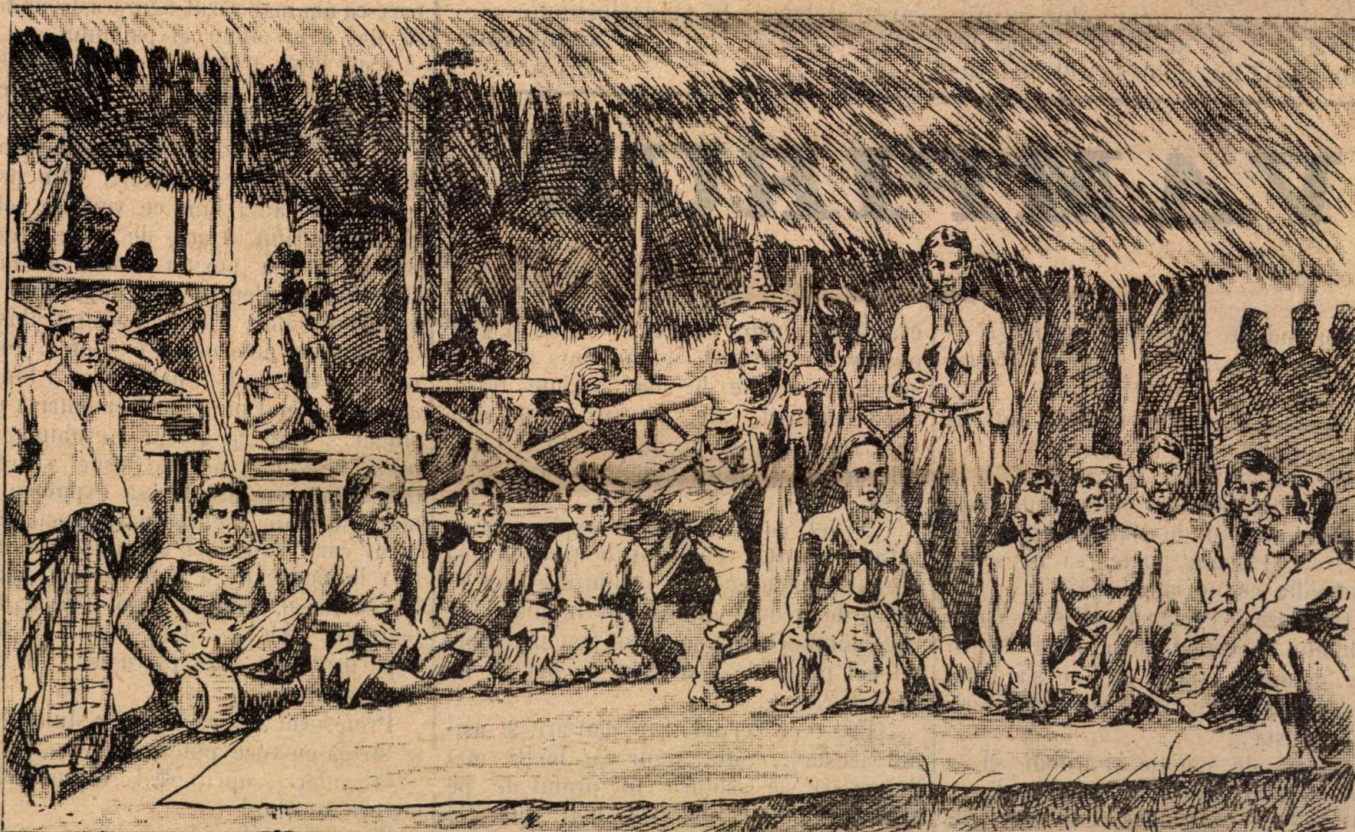
Banditul care făcuse atâtea crime cu tot curajul ținu să se arate nefricos și în fața morții.

Jones puse pușca la ochi, detunătura răsună și indianul căzu la pământ. Mai avu o convulsie și se întinse mort.

Vânătorii își luară sacii cu aur, și încălecând pe cai — dispărură în pădure, în direcția fermei.

A. Bensim.

DANȚUL LA CAMBODGIENI.

Ea 'și indoae ritmatically corpul și membrele

Ca în toate părțile orientului și mai cu seamă în țările indo-chineze, danțul e în Cambodge ceva cu totul necesar. Fie nuntă, fie botez, moarte sau alt eveniment deosebit în viața unei familii, danțul e indispensabil. Locuitorii din Cambodge au cântăreți și dansatori publici cari sunt chemați și așteptați, peste tot locul, în fie-care ceas.

De obicei femeile se îndeletnicesc mai mult decât bărbații cu această meserie de quasi-actor, cântăreț sau danțator.

Ilustrația reprodusă aci reprezintă spectacolul unei nunți în casa unui locuitor bogat. În mijlocul «casei» e întinsă o stofă mare, albă, pe care danțatoarea își face datoria, iar de jur împrejurul pânzei stau nuntașii.

privid—unii cu interes, alții cu indiferență, mișcările uneori pline de grație ale danțatoarei ambulante, care face tot ce-i stă în putință să distreze cât mai mult spectatorii — în schimbul unei mici răsplătiri materiale.

Din dramele mării

În ziua de 13 Februarie 1906 vaporul «Liberte», al unui armator din Marsilia ieșea din Craven-Bay la mare, mergând în spre Marsilia cu

o încărcătură de scorișoară, piper, mirodenii și altele.

Căpitanul John Mery era breton. Înalt și blond, în vârstă de 37 ani; cei-alți 15 marinari erau toți francezi, din Marsilia. Toți marinarii erau veseli că și vor revedea orașul

și rudele lor, numai căpitanul murmură mereu: «trei-spre-zece, ziua fatală, hm! vom vedea». Cum se vede căpitanul Ivon era cam superstițios. La esire, vaporul își accelera mersul, la 10 noduri pe oră.

A doua zi când ajunseră la nor-

dul insulei Celebe, se observă la orizont niște pete mari negre, cari creșteau din ce în ce, într'un mod îngrijitor. Mereu creșteau norii, așa că acoperiseră aproape tot cerul, dând zilei un aspect bolnăvicios. În același timp vântul de apus începu să sufle cu putere. «Vom avea furtună, murmură comandantul și strigă marinarilor: «Repede, la posturi! Fiți cu băgare de seamă la ordine».

Marinarii se repeziră cu toții; unii legară frânghiile, alții plecară la prora vasului, etc. Trăsnetele și fulgerele brăzdau atmosfera, valurile se rostogoleau spumoase, măturând puncta vasului; dar marinarii erau țepeni la posturile lor. Însă un val puternic inundă puncta vasului și intrând în camera mașinelor stinse focul și inecă pe mașinist și pe cei doi fochiști, iar apoi se retrase, lu-

ând cu sine pe doi nefericiți marinari și svârlindu-i în adâncime. Marinarii ținându-se strâns de frânghii, murmurau rugăciuni, când de-odată trăznetul lovi catargul cel mare și spintecă vaporul.

«Liberté» începu să se scufunde. Marinarii îngroziți se repeziră la bărci și lansându-le se imbarcară împreună cu căpitanul și începură să lopăteze cu putere. În același moment vaporul se scufundă cu zgomot. Câte-va momente mai clocoli apa, și apoi nimic nu mai arată locul unde se întâmplase dezastrul.

După trei zile marinarii și căpitanul, după ce trecuseră prin mulți de pericole, fură salvați de vaporul «Amiral Colbert» al marinei franceze, care-i debarcă la Chandernagor.

A. Bensim

VAMPIRUL

— Urmare —

Tremurând de emoție, metișul se apropie de masa sa, și dintr'un sertar scoase hârtia scrisă de Gracioza.

— Recunoști scrisul acesta? întrebă dânsul, apropiindu-se de Arocha.

Copila citi:

— „Arocha, aceasta este voința mea supremă să ascult de sfaturile guvernatorului, care singur poate să ne scape de primejdia ce ne amenință...”

— Gracioza! exclamă dânsa; ea a scris bilețul acesta pentru mine. Oh!... te rog domnule, spune-mi ce s'a făcut surioara mea!... Și ce înseamnă scrisoarea aceasta?

Era palidă de emoție și trebui să se sprijine de zid pentru ca să nu cadă.

Guvernatorul răspunse cu voce înceată:

— Am să-ți spun multe lucruri, domnișoară.

Urmă o tăcere apăsătoare. Copila aștepta îngrozită, pe când don Luiz căuta cuvintele cu cari trebuia să înceapă.

Afară în curte, se auzea mereu șgomot de cai și de arme. Locotenentul dădu o comandă scurtă și poarta se deschise. Detașamentul plecă.

În același timp, profesorul van den Beck, mai vesel și mai surâzător de cât ori când, galopa cu măgarul său pe drumurile muntoase cari duc spre Salto de Agua.

Profesorul, cu pălăria sa largă, care nu-l părăsea nici o dată, și cu ochelarii pe nas, după vechiu-l obicei, își ținea sie însuși un nemai sfârșit monolog.

— „Tragicii greci aveau dreptate, murmură dânsul. Fatalitatea apasă asupra faptelor omenești, și ne duce în voia

ei, ca pe niște furnici. Vre-un gigant observator nevăzut de nimeni, ne duce astfel pe o cale de mai înainte trasă, după capriciile sale, pentru a vedea cum vom reuși noi să ne descurcăm. „Libertul arbitru” este numai o vorbă, o farsă.

„Astfel, cum s'ar putea explica că un savant cinstit, venit într'o țară străină numai pentru scopuri științifice, să se vadă de o dată amestecat în niște intrigă întunecoase, și să se expună morții cel puțin de două-zeci de ori în fiecare zi?”

„Uf!... ce teribil trap mai are și asinul acesta!... Sunt sigur că bieții mei fluturi își vor scutura tot praful de pe aripă, așa în cât nu voi mai duce la Saardam de cât niște biete lepidoptere decolorate!...”

„Dar oare, voi mai revedea eu vre-o dată liniștitul meu oraș? Ah! și ce naiba se tot oprește în drum progenitura asta sterilă!... Mai repede asinule, că doar știți bine că până diseară trebuie să ajung la Almería...”

„A!... aici, mi se pare, e locul în care am fost arestat de revoluționari. Frumoasă lovitură! Și ce mai de explicații au trebuit, pentru ca să-i fac să înțeleagă teribila misiune ce mi fusese încredințată... Ah! dacă ar ști domnul rector al universității mele că fac acum parte dintr'o bandă care se pregătește să răstoarne un guvernământ întreg!... Ah! afurisit asin, mai oprește-te un moment, că mi-ai zdruncinat măruntaele; lasă-mă să mă odihnesc în suflul de colo... Acolo au stat ascunși revoluționarii; e un loc bine ales, din care poți

vedea și auzi tot ce se petrece în jurul tău, fără să fii descoperit”.

Profesorul descălecă și după ce-și legă bine asinul, se întinse la umbra unui stuș.

Își umpluse pipa și gusta cu nesaț câte-va momente de odihnă, când de-o dată asinul, care zmulgea cu lăcomie de ici, colo, niște erburi spinoase, ridică capul și ciulind urechile, sufla puternic pe nări.

Profesorul ridică capul și privind printre stușuri zări o trupă de cavaleri, care înainta.

— Dacă nu mă înșel, sunt soldații guvernatorului, murmură dânsul. Oare ce caută pe aici? Dacă aleargă după revoluționari, cred că au apucat pe un drum greșit. Și cine-i conduce? Mi se pare că am mai văzut figura asta unde-va. A, da, e un ofițer al palatului...

«Noi însă, trebuie să stăm ascunși, și dacă se poate, să auzim ce-și vorbesc...

«Drace!... Oare am auzit bine?... Parcă au pronunțat cuvântul Cerohima. Tăcere, asin nenorocit!... Din pricina ta, nu pot auzi bine ce vorbesc soldații guvernatorului. Oare de unde știu oamenii aceștia poziția exactă a abisului Cerohima? Pentru că, după câte i-am auzit spunând, cunosc poziția abisului, așa cum am determinat-o și eu... Și sunt mulți... trei-zeci... patru-zeci... bine înarmați... Sunt prea mulți împotriva unuia singur... Știu că abisul Cerohima nu-și prea dezvăluie așa de lesne secretele, dar atunci ar însemna să expunem unei morți aproape sigure patru-zeci de oameni cari n'au nici o vină... Ar trebui să-i împiedec de a mai înainta, mai ales că mi-ar închide și mie calea la întoarcere. Ah!... dacă îi las să se îndepărteze, voi avea patru-zeci de morți pe conștiință!...

Profesorul eși repede din stușul său, și strigă cu voce puternică:

«Cavaleri, opriți-vă! Am un ordin al guvernatorului!

Detașamentul se opri brusc. Soldații stăteau cu armele pregătite. Profesorul van den Beck se apropie repede de ei.

— Ordinul excelenței sale! exclamă dânsul, fălăind în aer o hârtie. Bine voiți, d-lor, de luați cunoștință de cuprinsul său. Am nevoie urgentă de serviciile voastre!

Locotenentul se uită îndelung la noul venit. De o dată, se inclină spre doi dintre oamenii săi, și le spuse ceva cu voce înceată:

Cei doi soldați descălecară repede, în timp ce ofițerul lua din mâinile profesorului ordinul pe care acesta i-l întindea.

— Imi pare rău că vă opresc ast-fel în drum, explică surizind profesorul van den Beck; dar niște lucrări importante pe...

Nu-și putu sfârși fraza. Două mâini îl apucară de umeri, și în același timp o pătură de lână îi acoperi capul.

Ofițerul execută ordinul pe care-l primise de la don Luiz; profesorul era împiedecat ast-fel de a vedea și auzi ce se petrece în jurul său.

Olandezul încercă să se împotrivescă; dar mâinile îi fură legate cu frânghie. Atunci voi să strige, dar cine-va îi puse un căluș în gură.

Profesorul van den Beck nu-și putea da bine seama ce se petrece cu dînsul.

— Teribili oameni! își spunea dînsul; numai de nu mi-ar strica colecțiile.

Dar soldații guvernatorului se interesau foarte puțin de colecțiile savantului olandez.

Locotenentul dăduse ordin să se cerceteze bagajele prizonierului. Profesorul simți îndată niște mâni barbare scotocindu-i prin buzunare. Apoi, timp de câte-va momente fu lăsat să cugete în voce.

Unul dintre soldați descoperise un document, în colțul căruia era imprimată o mână roșie.

— Frumoașă descoperire! exclamă ofițerul, luând cunoștință de acest document; e un bilet de liberă trecere, semnat de comitetul revoluționar. Iată și emblema sângeroasă a bandiților! Cred că excelența sa va fi mulțumită de asta dată, și va uita afacerea cu trăsura atacată în pădure! Dar, n'avem vreme de pierdut. Legați-l pe domnul conspirator pe asinul său, și să plecăm spre palat.

Nenorocosul van den Beck se simți ridicat pe sus, ca un pachet.

După un moment plecară la drum, în galop.

CAP. XIX

După ce vorbise multă vreme, punând în joc toată elocvența sa, tot talentul său oratoric, răspunsul ficei lui Ramun veni dintr-o dată scurt și desprețuitor.

Guvernatorul Tiburcio, palid, abia putând, abia putând vorbi de mânie, o privi până în fundul ochilor.

— De vreme ce refuzi cu atâta hotărâre, de sigur că iubești pe un altul! Indrăznește să susții că nu este adevărat...

— Și de ar fi așa! răspuse Arocha cu acciași liniște desprețuitoare; ce-ți pasă d-tale pe cine iubesc eu?

— Voesc să știu numele acelui om? exclamă metișul, dând drumul liber furiei sale; voesc să-l știu!

— Oare trebuie să-ți dau socoteală de faptele mele?

— Ah! ia seama! Imi voi perde răbdarea!... Nimeni nu mi se poate împotrivi, mă auzi? Până acum ți-am vorbit cu blândețe, rugător; dar acum îți ordon!... Nu uita că aici eu sunt stăpânul, și că toată lumea se închină în fața mea.

— Adu-ți aminte, răspuse cu mândrie copila, că cei din rasa mea sunt oameni fără stăpân, și că nu ascultă de cât rumai de voința lor!

Guvernatorul se ridică cu un gest furios. Dar privirea liniștită a fetei îl opri și se lăsă să cadă din nou pe scaun, zdrobit, învins.

Simțea cum îi clocotește în piept o mânie teribilă, de animal sălbatic.

Simțea cum îi scapă prada din mâini, și cum nici odată n'avea s'o mai poată prinde.

N'o putea cuceri nici prin groapă, nici prin tortură.

În sufletul turburat al banditului se înfiripară imagini sângeroase. Vedeniile celor mai oribile suplicii veneau să-i ofere potolirea mâniei prin răzbunare.

Dar alungă gândurile acestea, căci socotea că nu venise încă momentul să întrebuițeze asemenea mijloace desperate.

Își spunea că nici chiar chinurile cele mai mari, nici chiar moartea n'aveau s'o facă pe Arocha să i se supue. Ar fi putut s'o arunce în cele mai adânci întinericuri ale ororii, să-i zmulgă carnea de pe corp bucată cu bucată, să inventeze pentru ea chinuri necunoscute, nici odată, chiar dacă i-ar fi zgâriat inima cu unghiile, și tot n'ar fi auzit din gura ei plângerea de resemnare, strigătul desperat care cere ertare și se supune.

Mândria ei neîmblânzită avea s'o susție până la sfârșit.

— Și apoi, mai era și alt ceva!

Glăciea din răspunsurile ei, și din tăcerea ei chiar, că o mai ajută ceva să lupte cu succes: iubea.

Dar cine era omul acela? Se simțea furios peste măsură că nu putea să afle măcar numele acelui necunoscut.

În zadar își chinuia memoria, în zadar cărețea cu mintea vastul dosar pe care-l constituise din prima zi când îi venise gândul crimei; nu descoperia nimic, nici măcar cel mai mic indiciu.

Ah!... dacă ar fi putut să afle numele acelui necunoscut! L'ar fi prins, l'ar fi supus celor mai grozave torturi, și poate că, pentru a-l salva, Arocha și-ar fi dat consimțimintul.

Dar cum să afle numele acesta? Cum să-l zmulgă din gâtul acela delicat, pe care l'ar fi frânt cu o bucurie sălbatică?

Don Luiz se ridică și făcu câțiva pași prin cameră, răsturnând un scaun care era în cale.

De o dată însă se întoarse, și trase cu urechia; apoi se îndreptă repede spre ușă.

Eși afară repede, uitându-și obișnuita sa prudență.

Un detașament de soldați urca în pripă scările: înaintea lor era împins un om înlănțuit, cu fața acoperită de o pătură.

— Ce înseamnă asia? întrebă guvernatorul, cuprins din nou de teamă.

Un locotenent se dezlipi din grupul soldaților. Metișul îl recunoscu îndată și memoria îi reveni. Îi făcu semn să vorbească repede.

— Excelență, zise ofițerul, ne-ai comandat să punem mâna pe învingătorul căpitanului Herman. Ordinile d-tale au fost executate. Iată omul.

Metișul voi să răspundă. Dar Arocha, care aștepta cu neliniste vorbele soldaților, se repezi înaintea locotenentului, și fără să-și dea seamă ce face, întrebă cu vioiciune:

— Dar Herman? L'ați salvat?

Abia pronunțase aceste cuvinte, și înțelegând ce greșală mare făcuse se opri.

Dar cele câte-va cuvinte, fură ca un fulger care ilumină de o dată sufletul întunecat al metișului.

Herman! își zise dînsul; cum de am fost așa de prost să n'o ghicesc pină acum? Graba cu care a venit această nebună să-mi aducă scrisoarea căpitanului, ar fi trebuit să mă facă să bănuiesc adevărul. Herman!... E un rival de temut! Dar soarta acestui om este în mâinile mele! Oh!... de sigur că această întâmplare va schimba mult fața lucrurilor!

Nu-și putu stăpâni un suris de li-doasă bucurie, și apropiindu-se de Arocha, îi spuse cu voce înceată, așa ca să-l audă numai dînsa:

— Așa dar, pe Herman îl iubești, nenorocit-o! Ei bine, tu vei hotări de soarta acestui om!

Copila voi să răspundă, dar Tiburcio o respinse cu violență, și întorcându-se spre soldați:

— Imi place ce ați făcut. Voi ști să vă răsplătesc silința. Acum puteți pleca.

— Să plecăm în căutarea căpitanului, excelență? întrebă locotenentul.

— Domnule, răspuse guvernatorul scurt, să nu faci de cât ceea ce îți se ordonă. Lasă prizonierul aci, și retrage-te. Dar fii gata să alergi la cea dintâi chemare.

Ofițerul se închină în tăcere, și se retrase împreună cu soldații săi.

Arocha, peste măsură de turburată, se retrăsese într'un colț tăcut al sălii.

Guvernatorul Tiburcio rămăsese acuma singur, în fața omului înlănțuit. După ce-l privi un moment, se întoarse spre Arocha:

— Va trebui să te hotărăști, îi zise dînsul cu voce înceată. Pină peste o oră va trebui să primești propunerea pe care ți-am făcut-o, sau dacă nu, d-ta vei fi vinovată de toate urmările.

Copila nu răspuse.

Metișul se apropie din nou de prizonier.

Cu mare băgare de seamă îi descoperi fața și-i scoase călușul de la gură.

Atunci apărură figura congestionată a sârmanului profesor olandez.

Guvernatorul îl examină de sus pină jos, fără să vorbească.

Profesorul, după ce privi în jur și-și dădu seama unde se află, începu să vorbească cu energie:

— Domnule, zise dînsul, ați săvîrșit un atentat odios, de care veți avea să

dați seama în fața justiției țării mele.

— Domnule, răspunse don Tiburcio, spusa d-tale nu-mi face nici o impresie. Vom avea război cu ea și toate tratatele noastre sunt rupte. D-ta, care vorbești de justiție, vei avea să răspunzi în fața justiției țării mele!

— Da? întrebă profesorul, ironic. Și de ce fapt sunt acuzat?

— Se pare că d-ta nu cunoști de loc legile noastre, continuă guvernatorul, vei afla îndată că autoritatea mea este absolută aici. Te pot impușca sau spânzura, fără nici o judecată. Ești complice cu revoluționarii, și ai luat parte la un atac cu mână armată împotriva soldaților guvernământului. Apoi ai atras în cursă pe șeful trupelor mele, căpitanul Herman, și-l ții mereu prizonier. Toate aceste fapte merită pedeapsa supremă, și d-tale îți este cu neputință să le negi!...

— Are haz! întrerupse olandezul cu un ton batjocoritor.

— Ori cum ar fi, continuă guvernatorul, vei afla îndată că autoritatea mea este absolută aici. Te pot impușca sau spânzura, fără nici o judecată. Ești complice cu revoluționarii, și ai luat parte la un atac cu mână armată împotriva soldaților guvernământului. Apoi ai atras în cursă pe șeful trupelor mele, căpitanul Herman, și-l ții mereu prizonier. Toate aceste fapte merită pedeapsa supremă, și d-tale îți este cu neputință să le negi!...

Profesorul îl lăsă să vorbească; apoi, foarte liniștit, răspunse:

— Domnule, poate că tot ce spui d-ta să fie adevărat. Dar ori și cum, tot vei avea să răspunzi guvernului țării mele. De crimele mele nu pot răspunde de cât în fața unui tribunal legal constituit. D-tale nu-ți pot spune nimica. În fața justiției însă, voi spune tot ceea ce vrei să afli, și multe poate.

«Dacă te vei purta alt-fel, țara al căreia cetățean sunt, va ști să te pedepsească.

Guvernatorul înălță din umeri, și apropiindu-se de masa sa de lucru deschise o carte. Era un codice de legi.

— Iată articolul din lege, care privește cazul d-tale, zise dânsul: „Ori-ce revoluționar prins în flagrant delict de conspirație contra guvernului federal, va fi condamnat la moarte fără nici o judecată“!... Așa în cât, aş putea să te ucid chiar în momentul acesta, cu propriile mele mâini, și să rămân totuși în legalitatea la care d-ta pari a ține atât de mult. Și întreg regatul Olandei n'ar avea nimic de spus în fața hotărârei mele!

Profesorul van den Beck nu răspunse.

După un moment de tăcere, guvernatorul reluă:

— Peste câte-va momente, domnule, cine-va va hotări de soarta d-tale. După răspunsul acelei persoane vei fi liber, sau vei fi condamnat. Dar nu-ți voi reda libertatea de cât cu o singură condiție: vei jura că prizonierul d-tale, căpitanul Herman, va primi pedeapsa pe care ar fi trebuit s'o primești d-ta!

Arocha, peste măsură de emoționată, făcuse un pas înainte. Dar profesorul o-

landez era cu spatele la dânsa, și nu-i bănuia prezența.

Dânsul răspunse cu aceeași liniște pe care o păstra de la început.

— Domnule, n'am de ce să aplic vre o pedeapsă ofiterului d-tale. E destul că-l ținem prizonier, și nu mai poate să-ți execute ordinele. Și de ce să-l pedepsim?.. Nu e vinovat de cât că fără de voe, te a lăsat să făptuești atâtea crime, că n'a fost destul de ghicitor pentru ca să poată opri asasinarea ficei lui Ranun Holsarte, victima d-tale!

Un strigăt sfâșiator străbătu încăperea. Dintr-o săritură Arocha se aruncase între cei doi bărbați:

— Ce spui, domnule? exclamă dânsa; omul acesta este asasinul surorii mele?

Profesorul olandez tresări, și deveni de o dată palid ca un mort.

— Nenorocito! murmură dânsul. Ce cauți aici, în cuibul acestui monstru? Fugi cât mai este vreme încă, căci vei avea aceeași soartă ca și sora d-tale!..

Pronunțând această frază făcu o sforțare violentă pentru a-și elibera mâinile, căci Tiburcio se aruncase asupra copilei, și lovind-o cu violență o trântise la pământ, pe jumătate leșinată.

Dar frânghia cu care fusese legat era prea solidă.

— Lașule! gemu dânsul, vei răspunde pentru această nouă infamie...

Dar nu putu termina, căci metișul apăsase butonul soneriei.

Căți-va soldați alergară.

Cu un gest imperios, don Luiz arătă spre prizonier:

— Să-l trântiți la închisoare.

În câte-va clipe porunca fu executată. Guvernatorul rămase singur cu Arocha.

— Ridică-te îi zise dânsul. Vezi bine că omul acela a mințit. A încercat să se răzbune acuzându-mă pe mine de crimă pe care a făptuit-o dânsul. Dar d-ta știi că pe dânsul l'a pândit Herman în munte, că dânsul este cel cunoscut sub numele de «stăpânul vampirilor». Și dacă nu mă crezi pe mine, cel puțin în vorbele lui Herman trebuie să ai încredere.

«Ori poate vei da mai multă ascultare vorbelor unui bandit?

— Oh! exclamă copila, nu știu ce să mai cred!.. Aibi milă de el... salvează-l!

— Știi cu ce preț îți voi acorda libertatea lui Herman? Dacă cedezi, trimet îndată oamenii în ajutorul său!..

Arocha se târă la picioarele guvernatorului. Gândul că Herman era în pericol de moarte, o încbunea.

— Ei bine, murmură dânsa, dacă-mi juri că l'vei salva, dacă-l vei aduce aici viu...

Se întrerupse. De groază, ochii i-se holbaseră.

— Sfârșește! strigă guvernatorul, triumfător. Primești să fii soția mea?

— Să nu primești! răspunse o voce teribilă, care pentru don Tiburcio fu ca lovitura unui pumnal. Omul acesta minte.

Prizonierul a spus adevărul: acesta este asasinul surorii d-tale“!

Ușa camerei secrete se deschisese, și din prag, senora Martinez, palidă și impunătoare, arăta cu mâna spre criminal.

Guvernatorul făcu câți-va pași îndărăt, ca și cum chipul morții ar fi apărut în fața sa.

Expresia feței sale, devenise hidoasă, o spaimă fără margini îi contracta buzele într-o strâmbătură de nebunie, în ochii săi licărea în același timp, teama, ura și disperarea.

Avea atitudinea unui asasin surprins în flagrant delict de crimă, în imposibilitate de a se apăra sau de a scăpa.

Celelalte personaje ale acestei scene tragice, erau și ele în prada unei mari emoții.

Arocha, tăcută, nemișcată, gata să leșine, privea cu uimire spre femeia aceea necunoscută, care apăruse deodată, pe neașteptate, pentru a opri pe buzele sale consimțământul pe care era gata să-l dea pentru a-l salva pe Hermann. Neînțelegând încă cine era străina aceea, o privea cu neliniște, neștiind dacă era o prietenă sau o dușmană.

Cât despre senora Martinez,— gelozia, mândria rănită, ura, dorul de răzbunare, toate erau întipărite pe figura sa.

Fără să se miște, își preumbla privirea de la bărbatul care o înșelase într-un mod atât de laș, la copila pentru care o trăda.

De o dată, făcu câți-va pași înainte, într-un elan repede. Metișul, târându-se, încercase să se apropie de masă, pentru a apăsa butonul soneriei, și a chema ast-fel în ajutor.

Dar ea îi zărise mișcarea și-i luă înainte, aruncând departe butonul.

Don Tiburcio se dădu îndărăt, cu mișcarea unui tigru atins de tridentul împlânzitorului.

Femea se întoarse din nou spre Arocha și-i zise:

— Ascultă-mă copilo... îți voi spune acum tot adevărul.

Arocha se apropie de ea într-o atitudine rugătoare. Era prea emoționată pentru a putea vorbi. Făcu semn că era gata să audă ori ce, ori cari ar fi fost ororile ce i s'ar fi descoperit.

Senora Martinez, mereu cu pumnalul în mână și pindind toate mișcările metișului, continuă:

— Omul acesta pe care-l vezi tremurând înaintea mea, a fost pentru mine un D-zeu; l'am iubit până la crimă!

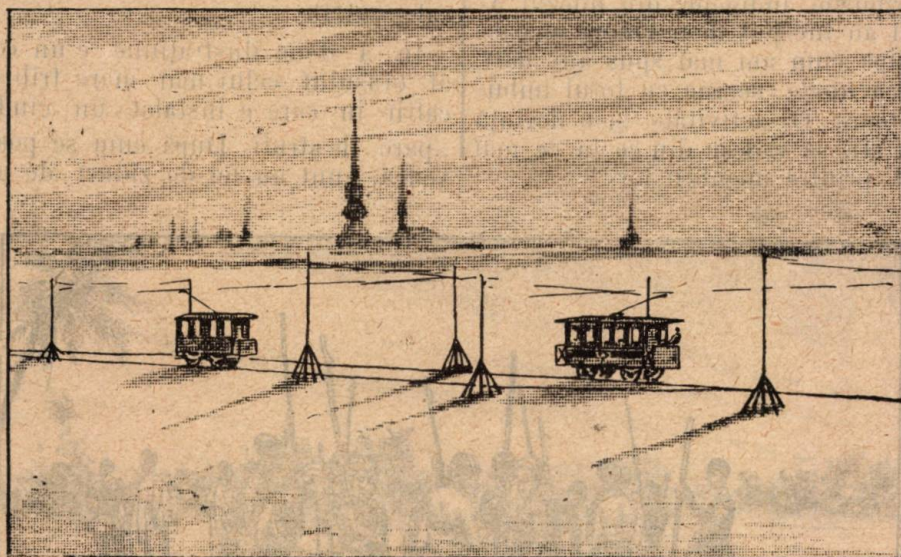
«Imi jurase că mă iubește, și pentru a mă lega și mai strâns de dânsul, m'a făcut părtașă și complicea tuturor fără de legilor pe cari le făptuia.

Imi jurase că se va căsători cu mine, și pentru că să fiu o tovarășă demnă de dânsul, am luat parte la toate crimele, la toate trădările și josniciile.

(Va urma).

Tramvai electric pe Neva

Se știe că Rusia are construită — de pe timpul războiului ruso-japonez — o linie ferată pe vasta întindere de gheață a lacului Baikal. Pe această linie au circulat atunci foarte multe trenuri încărcate cu soldați, muniții și aprovizii, dintre cari nici unul n'a suferit nici cel mai neînsemnat accident, — linie care a mijlocit ajungerea la timp pe teatrul operațiilor militare a trupelor rusești.

În ultimul timp însă au început să se construiască pe gheața marilor fluvii din Rusia linii de tramvai electric.

La St. Petersburg, s'a instalat o linie dublă de tramvai electric pe marele fluviu Neva, care după cum se știe, trece prin capitala Rusiei. Această linie e însă numai pentru o parte a anului când

gheața maiestosului fluviu e bine și stabilă. În acest timp soarele răsare, deasupra Nevei, la zece ore dimineața și la două după amiază dispăre; gheața — care e excepțional de rezistentă — durează o mare parte din an. Vara însă Neva redevine un fluviu cu ape mari și tumultuoase deasupra cărora soarele strălucește de la două ceasuri dimineața și până la zece-unsprezece seara.

Tramvaiul acesta însă e un teren bun pentru întreprinderile îndrăznețelor apași ai St. Petersburgului. Ei atacă mai întâi pe manipulator și apoi — desigur prin părțile mai pustii ale fluviului — jefuiesc pasagerii. Aceasta însă numai când încuviințează poliția.

O LUPTA CU PIEILE-ROȘII

Cu toate că guvernul dăduse apașilor din Noul Mexic și Arizona un teritoriu cât toată Franța, ei nu se mulțumiră cu atât și trecură și peste hotarele posesiunii lor pentru a ataca pe fermieri. Aproape de ținutul lor, toată câmpia era nelocuită; fermierii se retrăseseră de frica pieilor roșii.

Mult timp nu se stabili nimeni acolo, cu toate că guvernul asigura pe toți că n'ar fi nici un pericol, căci indienii sunt mulțumiți și nu vor mai ataca pe fermieri de frica soldaților, cari au puști mai bune de cât ale lor.

În fine, după ani de zile, se vedeau trei case de lemn în mijlocul unui ogor mare, care era împrejmuit cu un gard înalt. În cea mai mare locuia un oarecare Bevington, împreună cu nevasta sa și doi copii. În celelalte două locuiau doi cumnați ai lui, împreună cu nevestele lor. În fundul ogorului, aproape de gard, era un hambar mare și alături un grajd pentru vite. Bevington fusese asociatul unei firme din Londra. Viața tihnită,

lipsită de pericole și aventuri nu-i plăcea, căci era robust, curajos și vesel. După ce și regulă afacerile, se hotărî să plece. Se informase bine unde să se ducă și cumnații săi se hotărîră să-l urmeze.

După mai mult timp se stabiliră aproape de ținutul apașilor.

Mulți ani trăiră fericiți; cei trei bărbați mergeau zilnic la vânătoare, iar femeile vedeau de gospodărie; când venea timpul semănatului, toți trei aveau treabă pe câmp. Ast-fel trăiau zi cu zi; însă o întâmplare neașteptată veni să le turbure fericirea. Într-o zi Bevington fiind la vânătoare, văzu o pată la orizont. Știa destul de bine ce era pata aceea. Se întoarse numai de cât acasă și se duse la cumnații săi, cari desegropau cartofi.

— Ascultați, le zise el, știți voi ce e pata aceea?

Amândoi se uitară, dar nu știau ce este. Atunci Bevington zise:

— Așteptați puțin, în curând veți vedea...

După vre-o cinci minute veni cu o lunetă în mână.

— Priviți, zise el, întinzându-le luneta.

După ce se uitară, se îngălbeniră, căci acolo, hăt departe, indienii își așezaseră corturile.

— Vedeți, zise Bevington, probabil că e tribul lui Nakí-Hun, cel mai mare șef al apașilor. Sunt sigur că plănuiesc un atac; trebuie să fim deci gata de luptă.

— Ne-am înțeles, zise unul din ei — Iohn, — însă n'ar fi bine ca eu sau Bill să mă duc cu cel mai bun cal la Coolidge pentru ajutor?

— Negreșit, strigă Bill, mă duc; poi-măine cel mult mă voi întoarce; până atunci nu cred că vom fi atacați, căci indienii probabil voesc să stea pe locul acela, ca noi să nu bănuim nimic și pe urmă să ne atace într-o noapte.

— Asta cred și eu, adăugă Iohn, dar să nu zăbovim, poți să pleci chiar acum.

Se îndreptară spre case și ajungând acolo, Bill se pregăti de plecare și după ce și luă calul cel mai bun din grajd, porni spre Land-office-ul din Coolidge.

Bevington și Iohn rămași singuri, povestiră și femeilor ceea-ce se petrece. Ele însă se arătară curajoase și ziceau că la caz de nevoie vor ști să tragă cu pușca.

Începură să curețe toate puștile; — aveau cu totul 10 puști dintre cari patru de vânătoare. După aceasta hotărâră ca în fie-care noapte să stea unul de pază.

Trecu o zi și nimic nu se schimbă. În această seară trebuia să stea de pază fiul lui Bevington, de 15 ani, destul de mare și curajos pentru a împlini această sarcină.

Erau orele 12 noaptea și acesta cu luneta se uita la lagărul indienilor. Noaptea era întunecoasă și el par'că distinge o mișcare neobișnuită în lagăr. La lumina focurilor din lagăr el văzu pe indienii încăleacănd pe cai.

Crezu că este timpul de a anunța și pe tatăl său. Se duse și în curând toți erau în picioare. Bevington se culcă pe pământ și auzi tropăituri de copite.

La ordinul său toți își apropiară urechea de pământ și toți auziră aceleași șgomote. După ce el, Iohn și fiul său, luară armele, se repeziră cu toții la gard pentru a se pregăti de apărare. Femeile erau ocupate de a încărca toate puștile și cele de vânătoare pentru ca bărbații să le aibă la îndemână.

Tropăiturile se apropiară din ce în ce și de-o dată se făcu liniște. Atacul începu în tăcere; de-o dată trei pocnituri se auziră, apoi altele și altele până când zeci de împușcături pocniră în fie-care moment.

Cei trei apărători, ar fi fost biruiți dacă n'ar fi avut puști englezești cu repetiție și dacă n'ar fi fost trăgaci buni. Femeile aprinseră un foc mare în curte pentru ca apărătorii să aibă lumină și ca nu cum-va să pătrundă în curte vre-

un musafir nepoftit — fără a fi observat.

Cei trei apărători steteau în curte și când apărea vre-un cap de indian de-asupra gardului trei gloanțe îl găureau.

Două ore înu luptă; se apropia ziua; indienii trăgeu focuri printre crăpăturile gardului și puteau face multe victime, cu toate că puștile lor nu erau bune; însă nu erau buni ochitori.

Indienii luptau cu mai mult zel și se suiau pe gard pentru a trece în partea cea-laltă. Într'adevăr patru indieni săriră gardul nevăzuți și împușcară pe Iohn care era în apropierea lor.

Bevington auzind pomiturile îi surprinse tocmai când voiau să-l scalpeze. Se iscă o luptă pe viață și pe moarte și dacă n'ar fi alergat fiul său de sigur că ar fi murit în luptă. Abia împușcară pe cei patru indieni și alții trei săriră în curte. Puștile lor erau tocmai neincărcate și din fericire nevasta lui Iohn disperată de moartea lui, luă o pușcă cu repetiție și împușcă pe indienii pe la spate. Dar vai! ce folos! căci alți bandiți săriră gardul și alții stăteau pe gard. Însă de-o dată, — Dumnezeu! — ce se întâmplă!... De afară se auziră împușcături și galop de cai; de-o dată cei 3 sau 6 indieni cari se aflau în curte în loc să se lupte cu cei doi apărători, se agătară de gard ca să-l sară.

Oare ce întâmplase? Se vede că indienii știau ce s'a întâmplat, căci altfel de ce s'ar fi grăbit să fugă?.. Pasă-mi-te Bill s'a întors împreună cu cinci-zece de soldați — la vederea cărora toată banda lui Naki-Hun o luă la fugă. Iute Bevington deschise poarta și văzu ce se petrece afară. Soldații și Bill care crezuse că ai săi sunt morți urmăreau pe indienii într'un galop nebunesc. În curând ceata se întoarse aducând douăzeci și trei de prizonieri. Când văzu Bill că ai săi au scăpat nevătamați nu-și credea ochilor. În culmea bucuriei, nici nu văzuse că lipsea Iohn. După ordinul căpitanului care comanda pe cei 50 de soldați, prizonierii fură spânzurați fără milă. Și când Bill află că Iohn murise nu-și putu stăpâni un strigăt de mânie: „Ah! asasinii, mizerabili, au scăpat prea ușor“!

Walter R.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânatori, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătorilor», strada Brezoiu, 11, București.

IN AFRICA CENTRALĂ

Triburile indigene din miezul Africei au început de-o vreme încoace — după cum am mai spus alte dăți, să dea unele semne cu totul îmbucurătoare. O activitate și o dorință de a ști, se vădese din ce în ce mai mult printre membrii lor.

cari prepară în niște vase mari de lemn un fel de băutură răcoritoare, din-mustul mai multor fructe tropicale strivite.

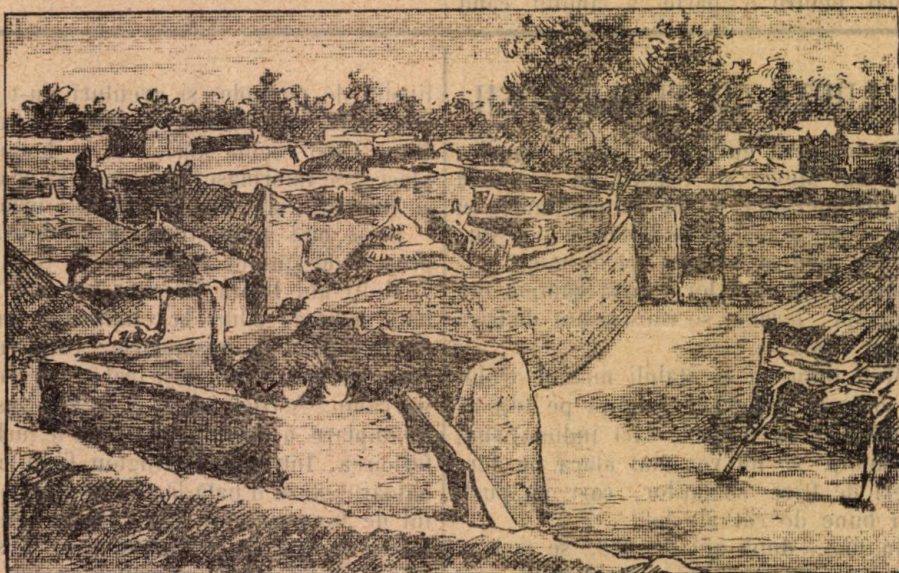
În a doua ilustrațiune e un colț al orașului celui năi mare trib de cafrui în care e instalat un ciudat „pare de struți. După cum se poate vedea, sunt un fel de ziduri de pă-

În contact des cu europenii — soldați, misionari și călători, indigenii au început să se ocupe serios de creșterea pomilor fructiferi și în special de a struților.

Hrana lor — atât de primitivă și de insuficientă până mai ieri, azi a ajuns să fie excepțional de bine pregătită,

cu forme bizare și asimetrice, în cari închid struții în ajunul recoltei penelor. — Cirezile mari de struți ai căror proprietari nu's tocmai bine cunoscute trăiesc afară la câmp, în paza tinerilor indigeni și a unor mănușe dresate anume. Sunt însă — aproape toți, legați la picioare, ast-

de abundentă și de substanțială — aproape în fie-care colibă.

Reproducem trei ilustrații luate la fața locului de către o misiune de ingineri din Marsilia care a vizitat centrul Africei acum câțiva ani. În cea dintâi se vede un grup de femei

fel că abia pot fugi cu înfeala unui copil de cinci ani. În epoca recoltei penelor se alege de către specialiști, struți buni și se transportă în așa zisul „pare“ unde li se culeg penele. Apoi — după două zile de hrană îmbelșugată, sunt duși din

noū la turmă și lăsați în paza tinerilor. Vânzarea penelor se face de către o comisie ai cărei membri sunt aleși prin aclamație dintre cei mai bătrâni, mai cinstiți și mai pricepuți

în mijlocul unui trib numeros, sau chiar între două triburi vecine și împăcate. În acest târg se fac diferite tranzacții, dându-se și luându-se în schimb—tot alimente, obiecte de toa-

indigeni, printre cari nu lipsește de sigur nici despoticul șef al tribului. A treia ilustrație reprezintă un târg care se face de două-trei ori pe an,

letă, arme, etc., — căci banii nu s'cunoscute încă în aceste regiuni, de-părțate și quasi-sălbatică încă.

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

La rândul său, Americanca voi să atingă prețioasa relictă. Nu cu puțină osteneală, escaladă și ea zidul.

Căci era evident pentru câte-și patru că acolo era Polul; că era nefolositor și de altminterii cu neputință, să meargă mai departe.

Când fu la jumătatea pantei, mistress Elliot, aplecându-se, și soful său, care scoborise din două-trei pași repede taluz, vrând să-i întindă mâna spre a o trage spre vârf, când era să mai facă o ultimă efortare spre a ajunge, își perdu echilibrul și călcând greșit căzu într-o crăpătură care se deschisese deodată sub picioarele sale. Dădu un țipăt sfâșietor iar miliardarul strigă cu putere:

— Cornelia!

Apoi mai cercând să o ajute, alunecă pe pantă și se infundă și el în acea adâncitură.

Mulț de oroare în fața acestei catastrofe neașteptate, cei doi tineri se aruncară să-i salveze, George Durtal în urmă cramponat de drapel care era întip solid în gheață iar Cristiana înaintea ținându-se, spre a nu aluneca, de pușcă pe care i-o întindea logodnicul său.

Dar ce fel de prăpastie era aceasta? Era un abiz oceanic sau se oprea la nivelul banchizei?

Lucrul lua proporțiile unei drame, când vocea Americanului, foarte de aproape, se auzi strigând:

— Comandante! vino iute!...

— Unde sunteți?

— Într-un fel de peșteră... Andrée este aici! Andrée este aici!

Ochii tinerei fete se măriră ca în fața unui spectru.

— Iute! repetă mistress Elliot. Scoborâți-vă!

— Grăbește-te, George, zise Cristiana înfrigurată.

— Dă-mi voie să merg eu înainte, zise tânărul. Tu te vei lăsa pe urmă, și eu voi fi acolo ca să te primesc...

— Da, te voi urma. Aide, George.

Și când se găsiră câte-și patru adunați în acea cavitate hotărât scobită de mână de om, fură cuprinși de misterioasa impresiune de respect ce o simțeau anticii când pătrundeau în sanctuarele faimoase sau în pădurile sfinte.

Căci la lumina lămpii electrice portative de care Americanul nu se despărțea nici odată, și pe care o aprinsese acum, spectacolul ce se ofe-

rea ochilor naufragiaților aerului era dintre cele mai uimitoare pe cari mintea omenească ar fi putut să și le inchipue.

Cavitatea în care se găseau era un fel de infundătură largă de trei metri, adâncă de opt sau nouă metri, săpată în gheață și a cărei boltă spre fund se cobora.

Pereții erau negri și afumați.

În partea cea mai largă erau întinse în saci de dormit făcuți din piei de urs alb, două cadavre.

Nu se vedeau de cât capetele de o slăbiciune spăimântătoare și mâinile cu degete lungite peste măsură, ca acelea ale scheletelor. Pielea gălbui se cură pe acele fețe fără mușchii ca o stofă prea largă, iar pleoapele albastrii, sbârcite și mărite astupau cavitatea orbitelor ca niște pansamente aplicate de un chirurg.

Părul și bărbile, a unui blond, a altuia roșu, crescuseră peste măsură și se întindeau scârbos peste pieile de urs ale sacilor de culcare.

De când erau acolo, momificați de frig, acești exploratori ai Polului?

Câte săptămâni, câte luni poate, trăiseră fără speranța că vor revedea lumea civilizată?

Era o viziune atroce, și frumoasă față a Cristiane, insulețită și îmbujorată de vânt, luată culoarea unei palidități extreme. Aparițiunea acestor schelete mai mult de cât descoperirea steagului suedez o făcuse să priceapă unde se afla, și să-și simtă firea nervoasă și delicată adânc impresionată; începu să tremure și să se apropie, înfricoșată, de tovarășul său.

În timpul acesta, Americanul plimbă lumina lămpii asupra cadavrelor.

Pe lângă ei se aflau diferite obiecte; exilații Polului părea că pusese aceste lucruri în apropierea mânilor ca și cum ar fi fost incapabili să iasă din sacii lor de culcare spre a și le lua.

Era acolo o lanternă, o mașină de gătit, o farmacie portativă în dezordine, două bidoane de alcool goale, cutii de conserve deschise; de perete stăteau rezimate o pușcă cu două focuri, o sapă și două târnăcoape, lucruri cari serviseră martirilor Polului spre a-și face singuri mormântul.

Dar printre toate aceste lucruri așa de disparate nu se vedea nimic din de-ale hranei.

Fără indoială, pasagerii de pe «Aigle» pieriseră de foame.

— Care este Andrée? murmură Americanul.

Era întrebarea pe care și-o puseseră cu toții.

Nici unul nu răspunse, fiindcă nici unul nu cunoscuse pe Suedez.

În momentul când întreprinsese expediția toate ziarele îi dăduseră portretul și de și trăsăturile sale ră-

măseseră în memoria celor cari se aflau acolo, cum ar fi putut să le mai reconstituie acum privind acele figuri descompuse?

Era oare acolo cel care fusese sufletul expediției sale tocmai el lipsea?

Plecaseră trei în 1897, Andrée, Strindberg și Fraenkel. Cine era acela care nu se afla acolo?

Și cum dispăruse?

Fusese asvârlit din nacelă?

Sau murise înaintea celor-lalți doi și fusese îngropat de aceștia în vre o banchiză, acum dispărută?

Era de puțină importanță lucrul acesta. Ceea ce era sigur era că, ajunsă la Pol, expedițiunea nu putuse să facă un pas înapoi spre a se întoarce și că acele oase erau primul jalon al redutabilei descoperiri.

Mută, cu ochii turburi, Cristiana de Soignes strîngea nervos brațul logodnicului său.

Această glorie de care era atîta de geloasă cu câte-va ore mai înainte, pentru țara sa și pentru omul cu care voia să-și lege viața, se cumpara cu asemenea torturi, putea să aibă un ast-fel de sfârșit!

Nefericiții aceștia, asupra cărora lumea întreagă își fixase ochii câte-va ceasuri, acești nefericiți cari cunoscuseră această glorie efemeră, muriseră sfârșiți de puteri în cucerirea întreprinsă.

Aceeași soartă aștepta, fără îndoială, și pe cei cari descoperiseră ceea ce mai rămăsese din ei?...

Căci și ei nu mai aveau alt mijloc de întoarcere.

Acum când importanța rezultatului obținut se risipea, Cristiana se simțea cuprinsă de o spaimă fără margini.

Ea se vedea întinsă alături de George Durtal în această peșteră de gheață, refugiu de care se vor simți cu totul fericiți că l-au găsit gata făcut, pe când aerostatul lor, dus de primul vânt, îi va lăsa fără resurse, pe banchiză.

Avu viziunea lungilor ore de agonie care îi aștepta și fragilitatea naturii feminine reapăru în ea.

— Să plecăm, George, să plecăm repede, zise ea. Mi-e frică!

Lângă ea, zdrobită de aceeași preocupare, mistress Elliot ingenuchiase. Tânăra fată o imită și cu capul în mâini căută în rugăciune un derivativ pentru vedeniile ei funebre cari acum o asaltau ca un potop.

— George, zise ea ridicându-se, să plecăm repede, te rog foarte mult.

Ofițerul ținea în mână un carnet pe care îl găsisese lângă unul din cadavre, și Americanul, aplecat spre el, îndreptă spre foile îngălbenite și acoperite cu note scrise cu creionul lumina lămpii sale.

Dar nu putură să descifreze nimic

fiindcă nici unul nici altul nu cunoșteau limba suedeză.

— Trebuie să ne întoarcem repede la balon, sir Elliot, zise tânărul.

Dar se părea că Americanul nu putea să se lipsească de contemplația acelor lugubre rămășițe, căci el se duse până în fundul peșterii.

— Iată nacela lor, zise el...

Era un coș circular de răchită acoperit cu pânză impermeabilă. Un coperiș convex o acoperea în partea de sus iar o gaură practică servea de loc de trecere a aeronautului care veghia afară pe când cei-lalți doi tovarăși ai săi se așezau înăuntru.

Cele șase frânghii cari susțineau nacela atârnau de-alungul peretilor ei: ele fuseseră tăiate cu cuțitul său cu toporul, ceea ce părea să arate că exploratorii fuseseră siliți să se separe repede de aerostatul lor.

Despre acesta din urmă care era enorm, căci diametrul său depășea 20 metri iar capacitatea 4,500 metri cubi, nu exista nici o urmă în peșteră.

Dar pe coperișul nacellei, Americanul găsi un steag de mătase albă ornat cu o ancoră albastră.

— Sărmanul Andrée! zise el. Era un steag de recunoaștere adoptat de către el și pe care îl arborase la plecarea dedesubtului steagului suedez! Ce sfârșit lamentabil!...

George Durtal și Cristiana se grăbeau să iasă afară. O surpriză nouă însă îi aștepta aici:

Zăpada cădea în fulgi mari!

— De astă dată, murmură George Durtal, e sfârșitul...

— Crezi într'adevăr că dacă am scuti «Patria» de tot ce nu-i e de primă trebuință, nu o să putem pleca? întrebă tânăra fată.

El clătină din cap și explică:

— Vom putea să avem oare-care forță ascensională, dacă vom lăsa la o parte mașina, helicele, sania, și dacă vom reda «Patriei» forma sa rigidă cu aer introdus prin ventilator. Dar acum când a căzut o tonă de zăpadă pe balon, va fi foarte greu...

— De sigur că tot în asemenea împrejurări a pierit și nenorocitul Andrée, încheie ofițerul. Zăpada ținând la pământ balonul spre a nu risca să-l vadă dus de vânturi cine știe unde, prin lovituri de topor au tăiat frânghiile cari îl țineau de nacelă, spre a scăpa cel puțin proviziunile de hrană.

— Greșeală! exclamă sir James. Un dispozitiv special, o calotă de mătase pune balonul la adăpost și atât zăpada cât și apa alunecă fără să se prindă de aerostat.

Zicând acestea, Americanul trase până la gura boltei sania lui Andrée

pe care o descoperise într'un colț al peșterii.

— Ce zici de ideia mea? întrebă el. Sania aceasta, în foarte bună stare, n'ar putea fi remorcată de către a noastră? În modul ăsta am ajunge mult mai repede până la «Patria».

(Va urma).

Inainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dinți 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ
„FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul

— Bucata lei 1,25 —

BONBOANE
ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la droguerii și farmacii. A se observa marca: «Semiuna cu stea».

Tusea cea mai rebelă,
bronșitele acute
și cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Droguerii și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combale.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

DURERI
Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la droguerii și farmacii.

NOUILE PREMII

LA

„ZIARUL CALATORIILOR“

Cu incepere de azi, „Ziarul Călătoriilor“ care apare săptămânal în 16 pagini și conține o materie aleasă și variată, tratând despre toate întâmplările de pe mare și de peuscat, acordă următoarele noi premii de valoare abonaților săi :

1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai eficient și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.

2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal. 12, țeava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoșe.

3) **Un pistol automat**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuințează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.

4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alicie. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curții regale, București, 44 calea Victoriei.

5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.

6) **Una mandolină de palisandru**, ornată cu sidef.

7) **Una vioară de paltin**, model Stradivarius, complect montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumpărate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.

8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.

9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumpărate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicaria Colței», strada Colței 31.

10) **Una bicicletă Iolanda**, marca cea mai bună.

11) **Un bluroș de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.

12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumpărate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.

13) **Un aparat de stins foc „Pluto“** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Toate aceste premii se pot vedea în expoziția permanentă din administrația ziarului nostru.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an; 2,60 pe 6 luni.

CU ÎNCEPERE DE AZI
TOATE LUMEA CARE SA ABONEAZA LA ZIARUL
„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI
O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcini, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoață în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENETIANĂ
O GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din: o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobilă „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaje A. Arionovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat de la magazinul „Harpa“, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-soare.

Două paltonașe pentru fete

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate de la societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 „ „ p. un an la „Ziarul Călătoriilor“.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
" 2.60 " 1/2 " " " "

Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

E o 'nvălmășală de nedescris... — (Vezi pag. 4152.)

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALĂTORILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

Mascarada «Hobson-Iobson»

Toate popoarele și indeosebi religiile au câte un fel de ceremonie proprie, pentru unul și același scop. Botezul, cununia, înmormântarea, etc., toate se obișnuiesc peste tot, dar în toate părțile e câte-o modalitate deosebită, câte-o formă nouă—căci fondul, cauza ori-cărei ceremonii din acestea, rămâne uniformă, peste tot, în toate țările,—neschimbată.

Cea mai mare parte a oamenilor cred în existența unor spirite rele, draci, etc., cari—din cine știe ce pricină, se incuiează câte-odată prin casa vre-unui biet creștin și uneori chiar prin femeii, bărbații sau copii. Când se întâmplă câte-o astfel de nenorocire, se află foarte curând, prin deducții și presupuneri bazate pe niște simptome reale. Lumea se turbură, discută, aleargă și caută mijloace de combatere, de distrugere a răului.

La noi de exemplu, preotul singur e cea dintâi și ades cea din urmă instanță la care se poate apela. Sfântia sa citește rugăciuni pentru izgonirea duhului rău și—cu voia lui Dumnezeu se alungă «cel rău» — acolo de unde a venit. Câte-odată—chiar la noi, se face recurs la o a doua instanță, care se chiamă Știința și aceasta încă — «prin ea însăși»—izbutește uneori să distrugă răul din rădăcină și mai ades—la suprafață numai.

E interesant însă de știut dacă în afară de noi cei din Europa, mai sunt popoare, prin Africa sau prin America, popoare mai înapoiate, cari să aibă asemenea credințe sau certitudini și totdeodată asemenea sau altfel de mijloace contra lor.

Indienii, Pieile-Roșii, din America cred—după cum se știe, într-un spirit bun — «marele spirit» și nu tăgăduiesc existența unui spirit rău. Credința lor însă prezentând multe vicisitudini și antinomii și nefiind de loc stabilită nici într-un chip, vom lua alt obiect.

Locuitorii indigeni ai Indiilor din Asia de pildă—au o dogmă veche—bine stabilită. Au două chiar, căci parte din ei sunt Budhiști, iar mare parte Brahmani.

Aceste două religii sunt mult mai

vechi decât însuși Creștinismul și au chiar azi cu mult mai mulți adepți decât toate celelalte dogme existente. Așa dar credem că împărțind numai o parte, un colțor din felul lor, vom deștepta atenția și interesul cititorilor noștri.

Proseliții ambelor religii, și în special Brahmanii, cred în Bine și Rău și de acest din urmă, pe care și-l închipuiesc în nenumărate forme—cari de cari mai bizare,—au o oroare de nedescris. Din această cauză, în cele câte-va ore consacrate zilnic rugăciunii sacre, ei nu uită nici odată să ceară lui Brahma sau lui Budha grația de a-și feri de Cel rău.

Pe lângă rugăciunile lor zilnice, acești indigeni obișnuiesc—mai cu seamă în orașele mari: Calcutta, Bombay, etc., să organizeze anual două mari sărbători, pe cari le consacră exclusiv izgonirii spiritelor rele.

Aceste sărbători sunt denumite—de câte-va decenii, «Mascarada Hobson-Iobson»,—o denumire a cărei obârșie nu se cunoaște bine,—noi credem încă că e de proveniență engleză (cuvântul cel puțin) și că vre-un englez rătăcios, trecut la brahmanism sau budhism, și-a bătut joc de indigenii fanatici propunându-le să adopte pentru ancestrala lor sărbătoare această denumire—de-a cărei trebuință, el știe cum i-o fi încredințat...

Faptul rămâne însă cum e. Sărbătoarea își zice «Mascarada (cuvântul acesta e îndreptățit de caracterul serbării și de felul de manifestare al participanților direcți) Hobson-Iobson» și ea se face cu o regularitate sfântă și cu un ceremonial demn de descris.

În ajunul Mascaradei se construiește în mijlocul pieței indigenilor un fel de pagodă ad-hoc, de-o arhitectură fantastică, pe care o gătesc cu flori rare și în jurul ei aprind rădăcină mirisitoare și zmirnă. În dimineața zilei pentru mascaradă, apar pe piață cete de indigeni îmbrăcați în cele mai bizare și mai colorate vestimente, și unii dintre ei cu măști. Toți au câte un instrument muzical, steaguri vii colorate, dairale, clopoței, animale, sperietori, etc. La răsăritul soarelui începe serbarea.

Tobe, surle, chimvale, flaute, trâmbițe, tam-tamuri, etc., scot sunetele cele mai sălbatice, mai dezordonate și mai discordante cele mai de neînchipuit! E o nebunie zgomotoasă. Toți tipă, zbiară și se învâlmănesc într-un dan abacadabrant, împrejurul pagodei.

Pagoda aceasta ad-hoc reprezintă Biserica brahmană sau budhistă, religia lor. Ea—se crede, e înconjurată din șase în șase luni, de spiritele rele cari vor să o distrugă. Mascarada deci e organizată pentru izgonirea

pe șase luni a tuturor spiritelor rele cari se află în preajma Bisericii lor.

Gălăgia și scâlâmbăierile mascarațiilor durează de obicei până la apusul soarelui. Dar se micșorează din ce în ce după amiază, căci cei mai mulți cad istovii de supra-sfortarea lor de a zbiera și de-a face mișcări zvăpăiate și continue.

Sărbătoarea aceasta a lor datează din timpuri imemorabile.

De remarcat că—cu toată imbulzeala și nebunia ce domnesc, nu se întâmplă decât în cazuri excepționale câte-un ușor accident de persoane.

E vorba însă ca guvernul englez să «desființeze» această sărbătoare din programul Pagodei Brahmane și Budhiste.

N. Flint.

IN GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN ANVERS

Orî-ce vizitator al acestei bogate și interesante grădini zoologice vă va mărturisii fără nici un înconjur că a rămas pe deplin satisfăcut—din toate punctele de vedere,—do vizita făcută și de toate cele văzute în această grădină.

Întru cât mă privește, nu găsesc destule cuvinte prin cari să-mi exprim admirațiunea și adinea mulțumire ce mi-a produs vizitarea acestei grădini.

Când am intrat aveam un sentiment nelămurit de teamă și de curiozitate bolnăvicioasă. Mi se părea că am pornit să explorez o pădure seculară în care voi fi amenințat la fie-care pas de nenumărate feluri de animale feroce.

Decorul natural al grădinei, artelezianele și ronturile artistice de flori varii, mă asigură însă că pot înainta fără grijă. Trebuia dar să-mi fac planul spre a nu pierde nimic din vedere și apoi să încep a vizita fie-care «lume» în parte.

După câte-va clipe eram în fața unei colivii enorme în care mișunau o mulțime nenumărate de pasări acvatice, cercetând vioae cu ciocurile lor lungi, profunzimea apei. Erau bătlani, găște sălbatice, cocostârci, pescari, leșițe, etc. O multime de peștișori—puși în bazin dinadins—cadeau victime celor mai dibace pasări.

Alături de colivia lor erau niște locuri cu ritul ascuns în zăpadă și cu jumăta-tea inferioară a corpului lor în apă. La apropierea mea au început să se vinzolească, sărind una peste alta și fugărindu-se de colo până colo. Am înțeles că ele au fost capturate de miei și ast-fel trăind, s'au domesticit.

Puțin mai departe trei enormi urși albi de la pol, capturați în nordul Siberiei stăteau, moenind din când în când. Blănilor lor luceau sub razele soarelui de dimineață azvârlind reflexe argintii. Lângă

cușca lor comună, în alte două mai mici, dormeau patru reni din Japonia.

Mergând la dreapta pe o alee ceva mai largă, ajunsei în dreptul unei cuști înalte în care zăriră 3 cerbi din Alasca Americii de Nord cu niște coarne splendide! Câte-va stânci mobile, așezate în mijlocul lăzii și înaltei cuști, serveau de munți elanilor din Alasca și de săritori primejdioase tot de o dată. După ce le-am mai admirat puțin conformația pieptului și a picioarelor lor mlădioase, m'am depărtat și am ajuns în fața unei cuști cu urși cenușii din Canada. Aceștia sunt cei mai feroci urși.

Am intrat apoi în secțiunile animalelor din zona Equatorului.

Mai întâi am întâlnit locuințele ultramoderne ale unor elefanți din centrul Africii cari, cu puternicele lor trompe făceau fel de fel de giubșlucuri. Apoi am mai văzut antilope, zebre cu frumoasele lor dungii colorate cari te nimesc în cea dântăi clipă; și girafe cu gâturi lungi de 3—4 și chiar 4 metri jumătate, lungime, cu ajutorul cărora luau—în gură—intinzându-le peste grilajul foarte înalt, prăjiturile oferite de unele d-șoare.

Paznicul lor care se brodisse tocmai atunci între ele, părea în fața lor un pitic de doi ani. Biata girafă trebuia să se dedărteze câți-va metri de el spre a 'și pleca apoi capul spre a 'i culege cu gura verdeturile pe cari le ținea el în mână.

De la girafe am ajuns la cușca leoparzilor, hienelor, tigrilor, leilor, jaguarilor, hipopotamilor, rinocerilor, lupilor, bizonilor, cămilelor, căinilor de mare, și — nu-mi mai aduc aminte, căci am comis neiertata imprudență de a nu 'mi însemna nimic;—memoria însă tot a însemnat o parte.

Am mai văzut: șerpi de pe toată suprafața globului terestru, amfibii, păsări, — castori, veverițe, broaște țestoase, crocodili, gorili, caimani din America, căprioare, răs, pisici sălbatice, cameleonii, etc., etc., etc.

Aproape la sfârșitul „explorațiunei” mele am ajuns și în lumea nespuse de interesantă a maimuțelor!.

Erau nenumărate. Din toate neamurile și de toate mărimile. Ele se jucau neconținut. Săreau prin arborii din jur; se agățau una de alta formând lanțuri vii și multiforme.

Se suiau pe gratiile cuștilor lor și 'și vărau botșoarele printre ele, luând ceea-ce li se oferea de spectatori; și câte comedii nu făceau ele! O scenă însă la care am asistat atunci, în fața cuștei celei mai mari, plină cu maimuțe, nu-mi mai ese din minte. Li se asvârli o cutie lunguiață în care nici noi nu știam ce putea fi. Ele se repeziră cu toate în apropierea ei, unde se opriră. Una mai îndrăzneală se duse până lângă cutie, dar se repezi imediat înapoi, de oar-ce cutia începuse să se miște,—eu

ameințeles atunci că era o nouă tovarășă

A urmat un joc din cele mai ciudate și mai expresive, în jurul noului venit, închis în cutie. Până ce trei mai îndrăznețe au reușit să rupă capacul și să elibereze pe mosafirul cel nou. Să fi văzut atunci ce explozie de uimire, ce răsete la adresa fricei lor dinainte, și ce priviri curioase și întrebătoare îi adresau mai toate câte făcuseră roată în fața noului sosit care sta uluit și fricos, în mijlocul lor.

Trecând unul cu „floricele” l-am oprit și i-am cumpărat tot conținutul coșulețului său, asvărindu-l: mai întâi s'a iscat o învălmășală indescritibilă; apoi cei mai tari — printre cari și flămândul venit de curând, s'au repezit la grămada de boabe și cu amândouă labele dinainte au început să care la gură pumni de floricele, indesându-și cu o lăcomie rară.

... Am eșit aproape în amurg; soarele apunând, întindea pe deasupra grădinei zoologice din Anvers un lîntoliu incolor, plin de tăcere și de o poezie mistică.

N. R.

DIN AUSTRALIA

Sfârșitul unui bandit

În cârciuma din Jakson-Hill erau adunați într-o seară mai mulți „cowboi” și „squateri” cari discuta de diferite afaceri. Un negru intră:

— Aș vrea să vorbesc cu Mr. Harley, squater în Kingston, zise el.

Unul dintre băutorii întoarse capul și răspunse:

— Eu sunt Mr. Harley; ce dorești? Vorbește!

— Vreau să vă vorbesc în secret, zise negrul.

— Eu n'am secrete pentru amicii mei.

— D-voastră și prietenii pot veni afară; aici nu pot vorbi,... sunt prea multe urechi aici, adăugă el încetșor.

Harley arătă biciușca sa negrului și zise:

— Whisky care l'bem e bun și conversația ce o întretinem e foarte interesantă. Dacă vei face să lăsăm toate astea pentru nimic... ai să vezi cum o să te răsplătim.

Negrul surăse.

— Mr. Harley, zise el, lăsați biciul d-voastră în pace... o să scoateți de la centura d-v. dolari buni și frumoși, pe cari mi-i veți da.

Puțin în urmă, Harley și companiilei săi, împreună cu negrul, eșiră din cârciumă. Era întuneric beznă. Merșeră l-locul unde erau caii legați de niște pomi din curte.

Negrul se uită pătrunzător în toate părțile să vadă dacă nu sunt spionați. După ce se asigură că nu este nimeni, întrebă pe „squater”:

— D-voastră ați promis 500 dolari celui care va da în mână pe hoțul de vite Marc Wanting și banda sa, pe acela care va fură cele mai frumoase vite?

— Da. Și promisiunea o mențiu.

— Atunci poștiți să vă conduc spre a prinde pe tâlhar.

— Noi te urmăim—răspunseră squaterul și ceilalți amici ai săi. Dar bagă de seamă, că în caz de vreo trădare, opt gloanțe vor fi înfipte în trupul tău, înainte de-a avea timpul să fugi.

Plecară cu toții; eșiră din micul orașel afară în câmpie și după un marș de o jum. de ceas, negrul se opri.

— Ce-i?—întrebă cowboii?

— Acolo sunt, răspunse negrul, în acea căsuță mică de păstor. Au jefuit și omorât pe Jenkins pentru că n'a vrut să le dea bani și acuma joacă cărți și beau whisky în colibă.

Inconjurară coliba și la un semnal dat se repeziră cu toții înăuntrul colibeii, unde Marc Wanting și banda sa jucau liniștiți cărți și beau mereu la whisky. Speriați, bandiții vrură să pue mâna pe arme spre a se apăra, dar cowboii sloboziră o salvă de gloanțe, cari ucise aproape toată banda. Numai Marc, care era numai rănit ușor, se apăra ca o fiară sălbatică, sgâriind, mușcând și împărțind lovituri de pumni în dreapta și în stânga. Dar la urmă tot fu învins și legat, împreună cu alți doi cari nu muriseră.

Negrul, care în timpul luptei stătea la o parte, ieși afară din ascunzătoare și zise:

— Acum, Mr. Harley, să-mi dai 500 dolari.

Wanting râdea ca o fiară și se uita fioros la negru, care, cum luă banii, o șterse infricșat.

Încântați de capturarea banditului și a complicilor săi, ei îi legară pe toți de șeile cailor și se îndreptară apoi spre un han pentru a se odihni; acolo băgară pe cei trei bandiți în câte un loc deosebit fie-care, în pivniță, și închisă cu lacăt.

Când dimineața merșeră cu toții în pivniță, rămăseră ca trăsniți.

În locul unde fusese legat banditul nu se mai găsi decât un mic bilețel, scris cu creionul:

— Salutare, Mrs. Harley și John Merrestown, Harris Blom și ceilalți, — veți vedea cum știe să-și răzbune Marc Wanting.

— Nu poate să fie departe, zise Harley, căpătându-și sângele rece; nu, nu poate să fie departe!

Și ne-mai cercetând să vadă dacă au evadat și ceilalți doi, se repeziră și încălecară pe cai. Văzură cu mirare că nu lipsea nici un cal; toți erau bine legați în grajd.

— Hola!—strigară mirați cowboii—atunci nu-i departe.

Și goniră caii în galop.

În depărtare, prin prerie, se vedea

fugind pe bicicletă, banditul și pedălând din toate puterile.

Loviră cu pînții coastele cailor, cari zburau într'un galop fantastic. Din ce în ce se apropiau tot mai mult de fugari, așa că ajunseră la o distanță de 30 metri de

Când un fluierat se auzi și la o depărtare oare-care se vedea trenul venind din Melbourne, și îndreptându-se spre Jackson Hill. Banditul, îngrozit, vru să se oprească, dar era prea târziu. În acel moment trenul trecu. Un tipăt sfâșietor și teribil se auzi... și când trenul era departe, nu se mai văzu decât o masă în formă de carne sângerândă și de oase.

Cowboii abia mai aveau vreme să oprească elanul cailor... alt-fel ar fi avut și ei o moarte groaznică.

A. Bensim.

DOUI COLOȘI MILITARI

Abdul-Hallah și fratele său

Abdul-Hallah e din Kordofan și a fost înrolat în armata indigenă din Sudanul britanic, în Africa, în vârstă de cinci-spre zece ani. Cele patru medaliu cari se văd pe partea stângă a pieptului său, sunt dovezi că el a participat și s'a distins în mai multe lupte. De remarcant că giganticul sudanez mănâncă ciorba pe deasupra camarazilor săi în picioare.

El are doi metri și 15 c. m. înălțime. Ilustrația îl arată în fața sărăcăcioasei locuințe a familiei sale, alături de un frate al său în vârstă de 10 ani, care amenință să-l în-

treacă atunci când va fi tot atât de bătrân.

Colosul irlandez

A doua ilustrație reprezintă un colos irlandez care a devenit în puține zile foarte popular pe ulițele Londrei. El are o înălțime mai mică de cât a negrului din Kordofan cu cinci centimetri: 2 m. 10 c. m., și e înrolat în regimentul de grenadieri ai gardei regale.

Actualmente face de gardă în fața porții principale a splendidului palat regal Buckingham.

Ambii fac onoare armatei britanice: primul în provincia din centrul Africii, celălalt în capitala mării Britanii.

DAIRIUL

— Suveranul spiritual al Japoniei —

Dairiul este capul religiunii Sintoiste.

Sintoismul a fost religionea primitivă a Japoniei. Zeul suprem este Tien (ce-ruul sau soarele).

Pe lângă acesta japonezii mai adoră o mulțime de spirite și de zei inferiori.

Ei divinizează virtutea precum și pe oamenii mari ai statului.

Proștii acestei religiuni se abțin de la ori-ce hrană animală. Sintoismul e profesat de împărat și de întreaga lui familie.

Sinto sau mai bine Sin în limba japoneză înseamnă erou, sau semi-zeu. Persoana Dairiului e privită ca sfântă, fiindcă el nu moare nici odată, având proprietatea de a-și reînvia sufletul din timp în timp.

Reședința Dairiului e la Meaco sau Miyako în insula Nippon, fiind privit orașul ca proprietatea Dairiului.

Dairiul este îmbrăcat într-o tunică, iar deasupra acesteia are o haină roșie acoperită cu un voal mare cu ciucuri.

Acest pontifex este privit ca un șters de pe pământ; pământul însuși e privit ca nedemn de a purta, de a ține un om atât de sfânt ca Dairiul.

El nu umblă nici odată. E invizibil. Japonezii își inchipuesc, că ori-ce lucru atins de Dair devine numai de cât sfânt: apa cu care și-a spălat picioarele e strânsă de japonezi și privită ca sfântă.

Familia Dairiului nu pierie nici odată; dacă vre-unul din ei n'are urmaș, cerul îi procură numai de cât succesor: un copil, ales din cea mai nobilă familie japoneză e expus la tulpina unui arbore în palatul său.

Ea obiceiul să se îngroape mai mulți sclavi împreună cu Dairiul când murea, astăzi se îngroapă cu Dairiul câte-va statui de argilă.

A Vântul

VAMPIRUL

— Urmare —

«Ascultă bine, nenorocito! Omul acesta, cu complicitatea unui trădător, a provocat moartea tatălui d-tale!»

«Tot dînsul este acela care ți-a asasinat so-a.»

Aroka făcu un pas înainte, cu ochii măriți de groază:

— Dar pentru ce? întrebă dînsa: pentru ce? Ce rău i-am făcut noi? Ce-am făcut noi, pentru ca să ne urmăriți cu o ură atât de înverșunată?

— Mie nu mi-ați făcut nimica, continuă femeia. Lucram numai pentru ca să fiu pe placul acestui om. Știi și tu

ce înseamnă să iubești, și cred că mă vei înțelege.

— Fie-ți milă, doamnă, se rugă Aroka, aducându-și aminte de Herman. Știi bine că eu n'am făcut nimica pentru ca să merit infamele pedepse ale acestui criminal. Știi bine că i-am respins cu desgust rugămintele și că numai dînsul singur te-a trădat. Pedepsind insulta pe care ți a adus-o—eliberază-mă.

«Te iert pentru toate crimele pe cari le-ai făptuit, de vreme ce, spui, că ai fost orbită de patimă. Dar lasă-mă ca la rîndul meu să mă sacrific pentru a-

cela pe care-l iubesc. Pentru a scăpa de acest calău, care ne torturează pe toți, ajută-mă; răzbună pe sărmanii morți cari îmi sunt așa de scumpi, răzbunând în același timp dragostea d-tale insultată. Ai în mână un pumnal:—lovește! Îți vei spăla ast-fel greșelile în sângele criminalului!».

Căzu pe covor, zdrobită de emoție, întinzând brațele-i rugătoare spre femeia aceea în care vedea în același timp pricina tuturor nenorocirilor sale, și înțelesul libertății care îi era atât de necesară pântru ca să poată alerga în ajutorul lui Herman.

Și în adevăr, figura aventuriei imbrăcase această dublă expresie: era în sufletea ei un amestec bizar de patimi, și semăna cu un înger căzut, care adăce în același timp în mâinile sale, fulgerul făcător de dreptate al cerului, și întunecata flacără a chinurilor infernului.

Cu vocea înecată și gravă, senora Martinez răspunse:

— Nu!.. Nu-l voi ucide... Moartea aceasta ar fi prea scurtă, prea ușoară! Vreau să sufer o tortură egală cu torturile noastre; vreau să sufer multă vreme și sufletul și corpul său.

«Când am venit odinioară aici, aduceam știri importante, pe cari omul acesta nici nu m'a lăsat să i le spun... dar le voi spune acum, și va tremura auzindu-le. Știi d-ta că revoluționarii înaintază, și că, peste câte-va ore zidurile acestea vor fi prăbușite la pământ? Poporul va ști să dea o pedeapsă dreaptă acestui monstru.

Iată chinul care-i trebuie acestui om: groaza, fuga desperată în fața unei urmăriiri înverșunate, lupta neputincioasă cu un dușman formidabil! Ai înțeles? Fugi acum, fugi repede! Eu rămân pentru a-ți apăra retragerea, și pentru a mă bucura de suprema pedeapsă ce se va da acestui om!

Arocha se ridică, și înaintă spre ușă, împinsă parcă de o putere nevăzută.

Mai avea acum un singur pas pentru ca să treacă pragul, dar de o dată guvernatorul se repezi, și o imbrânci cu violență înapoi; apoi, transfigurat de o speranță subită, și neînțeleasă, rămase mândru în prag, nepăsător și hotărât.

Cu un accent de triumf, se adresă amantei sale:

— Ei bine, acum poți să mă ucizi! Urmă o tăcere de câte-va clipe; cei trei actori ai acestei scene teribile, erau emoționați până la culme.

Apoi femeia care ținea pumnalul în mână, lasă încetîtor brațul în jos, și arma îi căzu la pământ.

— Vezi bine că mă iubești! exclamă met'șul, cu aceeași voce triumfătoare.

Senora Martinez rămânea nemișcată.

O presimțire teribilă strînse inima Arochei. Avu de o dată intuiția că era pierdută fără nici o speranță de salvare.

În timpul acesta, nici bărbatul, nici femeia nu se mai ocupau de ea, ca și

cum ar fi uitat-o. Se priveau fix, cu niște priviri ascuțite, cari se încrucișau ca două săbii.

Apoi, puțin câte puțin, expresia figurilor lor se transformă.

Fără să schimbe vreun cuvânt, acești doi criminali se înțelegeau de minune; colturile cele mai întunecate ale sufletelor lor se dezvăluiră, și într'un grai mut schimbău niște secrete pe cari buzele lor n'ar fi știut să le exprime.

Pe măsură ce toată sfortarea bărbatului se condensa în privirea sa, ca și cum ar fi voit să-și fascineze amanta cu voința sa imperioasă, femeia părea transfigurată de un sentiment mai subtil și mai adinc.

În același timp, neînvinsu-i amor pentru omul acesta, care de atâta vreme o ținea roaba sa, amorul ei, înăbușit într'un moment de ură, se deștepta acum, cu atât mai puternic, cu cât fusese mai mare suferința, și mai lungă desperarea.

Și-apoi, trebuia oare să fie desperată? N'ar fi putut câștiga din nou dragostea acestui om? Nu se alarmase oare prea repede, nu fusese prea setoasă de răzbunare? Oare prin graba ei, nu compromisese victoria supremă, care i-ar fi adus îndeplinirea tuturor visurilor?

O, cum ar fi voit să creadă că se înșelase!.. Don Luiz mințise fără îndoială fiicei lui Holsarte, pentru a o face să cadă în cursă.

Toate cugetările se ciocniră în creierul ei dezordonat, sub influența fascinătoare a omului care se simția devenit din nou stăpân.

Don Tiburcio își juca ultima carte, gata să piardă totul pentru a salva totul. Cu reperițiunea de cugetare pe care o avea în totdeauna când era vorba de o crimă, banditul își făcuse repede un nou plan întunecat.

De vreme ce Arocha nu putea să-l ajute, trebuia s'o împiedece de a-i fi primejdioasă. Ea era acum stăpâna secretului său, și prin urmare, trebuia să-i impue tăcerea pentru totdeauna.

Și de vreme ce, cealaltă, senora Martinez, nu cerea decât să-și unească soarta ei cu soarta aventurierului, putea să-i acorde această favoare, cu gândul ca mai curând sau mai târziu să se scape de ea, sub o formă oarecare.

Principalul era să poată fugi cu averea lui Holsarte. De vreme ce nu putuse cuceri această avere în liniste, avea s'o fure și să dispară cu ea. Revoluția apropiată era cât se poate de potrivită pentru punerea în executare a acestui plan. După ce furtuna va fi trecut, devastând toată republica, cine avea să se mai preocupe de soarta lui Ranum Holsarte? Nici un martor periculos nu mai rămânea, afară de senora Martinez, care fiind satisfăcută, avea să tacă.

Cât despre moștenitoarea legitimă a averii lui Holsarte, nenorocita avea să plătească cu viața ei faptul că descoperise niște secrete așa de grave.

Gubernatorul se apropiase de dînsa și expresia feței lui era așa de oribilă, în cât biata Arocha înțelese îndată ce soartă o aștepta.

Nu mai voia să moară acum când acela pe care îl iubea era în pericol și când numai dînsa singură îl putea salva.

Cu o mișcare neraționată, se depărtă de bandit și se apropie de senora Martinez, în care tot mai vedea încă o protecție:

— Ajută-mă, doamnă, se rugă dînsa; vreau să mă ucid!

Dar vocea ei se opri în gât. Aventuriera se repezi la dînsa cu un strigăt de bucurie sălbatică.

O apucă de mâini și se sili s'o tranșeze la pământ. Arocha se luptă cu o energie sălbatică.

Atunci metișul alergă în ajutorul complicei sale, căreia îi spusese:

— Nu trebuie s'o ucidem aici, mă auzi? Trebuie să se piardă fără a lăsa nici o urmă, așa ca să nu mai poată fi nici odată regăsită.

Îi legară mâinile la spate cu o eșarfă de mătase; apoi, cu o grabă înfrigurată, o ridicară pe sus și, cum mai făcuseră altă dată cu Gracioza, o transportară spre închisoarea subterană.

Scoborâră din nou treptele umede și deschizând ușa sinistă, pătruseră în pivnița întunecată, unde noroiul, uscat acum, răspândea miroșuri de moarte.

Arocha, care leșinase în timpul drumului, deschise ochii și înțelese îndată că totul era sfârșit pentru ea, că agonia hideasă era să înceapă.

Cu vocea înecată, stinsă, ea venind din depărtări, biata copilă chemă în ajutor:

— Herman, ajutor!

Dar nu-i răspunse de cât hohotul de râs sinistru al metișului.

— Herman!—mai repetă copilă.

— Nu-ți fie teamă!—răspunse o voce gravă; amica mea, să nu-ți mai fie teamă; sunt lângă tine.

Cu același gest nebun se înfăuriseră cei doi complici; de groază, figurile lor erau aproape descompuse.

În fața lor, la o mică distanță, cu brațele încrucișate pe piept, stătea căpitanul Herman.

CAP. XXI

După ce îl lăsase mai întâi pradă vampirilor, misteriosul și tragicul învingător al căpitanului Herman, după cum ne amintim, lăsase prizonierului său câte-va momente de odihnă, înainte de a-l supune unui nou supliciu.

Apoi, cum ofițerul nu răspunsese de cât prin cuvinte de dispreț și de nepăsare la toate încercările făcute de calău pentru a-l înspăimânta, acesta își dusese victima spre adâncimile cavernei, unde trebuiau să se săvârșească torturile supreme.

Herman, cu toate că suferea foarte

mult din pricina rănilor sale și era slăbit din cauza marelui cantități de sânge ce pierduse, mergea hotărât alături de calăul său.

Căpitanul nu mai încerca acum să se împotrivescă. La ce i-ar fi folosit? Măinele sale înălțate îi răpeau posibilitatea de apărare, și de vreme ce era condamnat la moarte, fără speranță de scăpare, mai bine era să sfârșească mai repede chinurile. Jucase partida cea mare și o pierduse. Vedeți bine că dacă ar fi fost dînsul învingătorul, nu și-ar fi estat dușmanul; atunci de ce ar fi așteptat mila acestuia?

Nu mai spera să-i vie vre-un ajutor din afară, și-i părea rău de scrisoarea pe care o trimisese Arechei. Dacă sărmana fată, în pornirea generoasă a inimii sale, ar fi pornit ea singură spre abisul Cerohima, căzând ast-fel în mâinile banditului care o ucisese și pe Graciosa!

Herman se înspăimânta de gândul acesta. Din vina sa, una dintre fiicele lui Holsarte căzuse pradă monstrului.

Oare tot din vina sa acum, și cea-laltă avea să aibă tot aceeași soartă?

În scrisoarea sa, din potrivă, spunea ce primejdios este banditul din abisul Cerohima.

Când scrisese biletul acela însă, nu-l cunoștea pe stăpânul vampirilor, nu-l bănuia atât de primejdios.

Pe când acum!... Herman tresări simțind pe umărul său apăsarea mâinii dominatoare a învingătorului.

Numai din această simplă atingere, ghicea cât de mare trebuia să fie energia celui necunoscut, cât de supraomenească puterea sa.

Cine cădea în mâinile sale, trebuia să renunțe la ori-ce speranță.

Ah! dacă ar fi putut prevedea cu ce dușman avea a face, s'ar fi păzit de a arăta poziția exactă a viziunii, pentru ca să nu mai atragă și pe alți nenorociți acolo.

Se făcuse pentru a doua oară, fără să vrea, complicele criminalului, își călcase datoria, își trădase prietenii...

Acum nu mai avea alta de făcut de cât să moară.

Și în adâncul său spirit de dreptate, Herman își spunea acum, că chiar dacă calăul său i-ar fi dăruit viața, trebuia să se pedepsească el însuși.

Înainta mereu călăuzit de sinistrul său tovarăș.

De cât timp mergeau ast-fel prin întineric? N'ar fi putut s'o spue. De-o dată însă, i se păru că galeria se lărgeste, și că e pătrunsă de o rază slabă de lumină.

După puțin timp, stăpânul vampirilor se opri. Erau acum aproape de locul unde Herman se rostogolise în abis la sosirea sa. Recunoștea foarte bine drumul.

Așa dar, exista o eșire pe unde ar fi putut eși din acel abis; ah! dacă ar fi

putut s'o descopere mai înainte. Din nou se simți cuprins de o trebuință imperioasă de a trăi, de a lupta.

Cu un gest instinctiv și neraționat, făcu câți-va pași îndărăt, voi să fugă. Dar mâna de fer a stăpânului vampirilor se abătu pe mâinile sale înălțate:

— Nebunule, murmură omul umbrei, oare tot mai sperî încă?

Herman își plecă capul cu tristeță, și nu răspunse. Acesta era un nou supliciu inventat de calăul său; tortura sufletului, după tortura cărnii.

Trebuia să deșerte paharul până la fund; dar ce-i pasă, de vreme ce în curând avea să vie liniștea eternă?

Dar chinulitorul își părăsi victima, și așezându-se pe o stâncă în fața lui, îi zise:

— Ascultă-mă; dacă ai fi fost liber, ai fi putut să fugi. Această coastă a muntelui este în adevăr aceea pe care ai mai umblat când ai venit încoace.

Dincolo de această ceață este platoul aceluia pe care voești să-l aperi, este casa aceleia pe care voești s'o salvezi.

Herman nu-și putu stăpâni un gemăt dureros la această evocare.

Dar celălalt, nepăsător, continuă:

— Privește pentru ultima oară toate aceste lucruri, căci nu le vei mai vedea.

— De ce mă mai chinuiești, întrebă Herman; îți folosește la ceva să-mi prelungești torturile?

— Ți-a mai rămas încă timp să vorbești. Îți voi face o propunere.

Herman înălță din umeri cu nerăbdare și nu răspunse.

— Îți voi propune mijlocul ca să-ți poți cuceri libertatea, sfîrși stăpânul vampirilor.

Ofițerul rămase nepăsător, știa că acesta este un ultim supliciu.

— Copila pe care ai lăsat-o singură la Salto de Agua, continuă calăul, este aproape să cadă în rețelele pe care i le-a întins dușmanul său, pe care i le-am întins eu... Dar după ce am cugetat bine, am văzut că-ți pot părăsi această slabă pradă. Voești s'o salvezi cât mai e vreme încă?

(Va urma).

Hoții și banca din Dawson City.

Mă aflam de vre-o câte-va zile în Dawson City, la un prieten care mă invitase la vânătoarea ultimilor bizoni ce se aflau pe câmpiile nord-americane; atunci mi se povesti următoarea istorie:

«Locul unde se află azi orașul Dawson City făcea parte din teritoriile rezervate de Stat mai multor triburi de Indieni, cari le păzeau cu gelozie. Dar un aventurier îndrăzneț anume Dawson, hotărî să treacă în secret prin teritoriul acesta așa de

bine păzit. Știa el cam la ce se expunea.

Singur, fără să divulge nimănui secretul aurului găsit pe acest teritoriu, și pe care îl avea îngrămădit în centura sa de piele, Dawson mai făcu vreo câte-va expediții, întorcându-se tot-d'una cu superbe pepite de aur.

Dar norocul nu mai dură mult, căci indienii sfârșiră prin a vedea urmele copitelor calului său. A doua zi se puseră la pândă. A fost numai o minune că Dawson a scăpat de stălpul de tortură!

Timp de 2 săptămâni Dawson nu mai făcu nici o încercare să mai meargă la locul aurifer.

Strănsese destul aur pentru a trăi toată viața în liniște.

Dar frigurile aurului îl cuprinseseră.

El vedea totuși că singur nu va putea nici o dată să mai meargă spre locul acela și se hotărî să divulge secretul său câtor-va aventurieri de seama lui; și nu-i fu greu să găsească. La un «bar» el găsi câți-va vechi camarazi cu cari făcuse înainte diferite expedițiuni și vr'o câți-va ani de... închisoare.

El propuse afacerea sub condițiunea următoare: să ia el jumătate din pepitele ce vor fi găsite iar cea laltă parte să o împărtească între ei. Primară fără nici o obiecțiune și iată pe oamenii noștri ducându-se spre bogăție ori... moarte.

Totuși norocul îi favoriză și fără să fie atacați de indienii reușiră să adune o cantitate destul de mare de aur și se întoarseră foarte veseli la San-Francisco.

Dawson își luă partea sa și plecă s'o schimbe în bani, pe când ceilalți se duseră la un «bar» unde spuseră tuturor că au găsit la zece mile depărtare locuri bogate în aur. A doua zi se vedeau plecând caravane întregi de aventurieri înarmați spre locul indicat.

Cinci ani după aceasta, pe locul acela se ridică Dawson City după numele celui care descoperise primele pepite de aur.

Orașul prospera mereu. Dawson era proprietarul celor mai principale locuri ate ținutului.

Creiase o bancă care făcea diferite schimburi, și cumpăra pepitele de aur cu preț ieftin așa că realiza un câștig colosal. Această bogăție atrase atenția și lăcomia hoților, așa că banca fusese de mai multe ori călcată de hoți. Perfeții erau tari și solizi, ușile erau foarte bine încuiate și numai ușa casei de bani se deschidea ușor.

Pătrunzând înăuntru noaptea hoții și deschizând casa de bani, nu găseau nimic; în afară numai de un car-

tonaș pe care era scris: „Nu este nimic“.

Chiar la ușa băncii se pusese următorul aviz:

„Domnii hoți sunt preveniți despre casa de bani că nu conține nimic. Deci inutil a se mai deranja“.

Acest anunț atrase atențiunea mai multor hoți cari hotărâră a ataca din nou casa de bancă. Intr-o noapte

pătrunseră înăuntru și deschiseră casa de bani.

Găsiră același bilet; alt-ceva nimic. Când unul dintre hoți, (se vede că făcea parte din personalul băncii) zise: trebuie să fie aici vr'un secret“.

Căutară pe jos, pe pereți, dar nu găsiră nimic—nici un semn; când un hoț împiedicându-se, căzu și se lovi cu mâna de un mic butonaș. „Aici

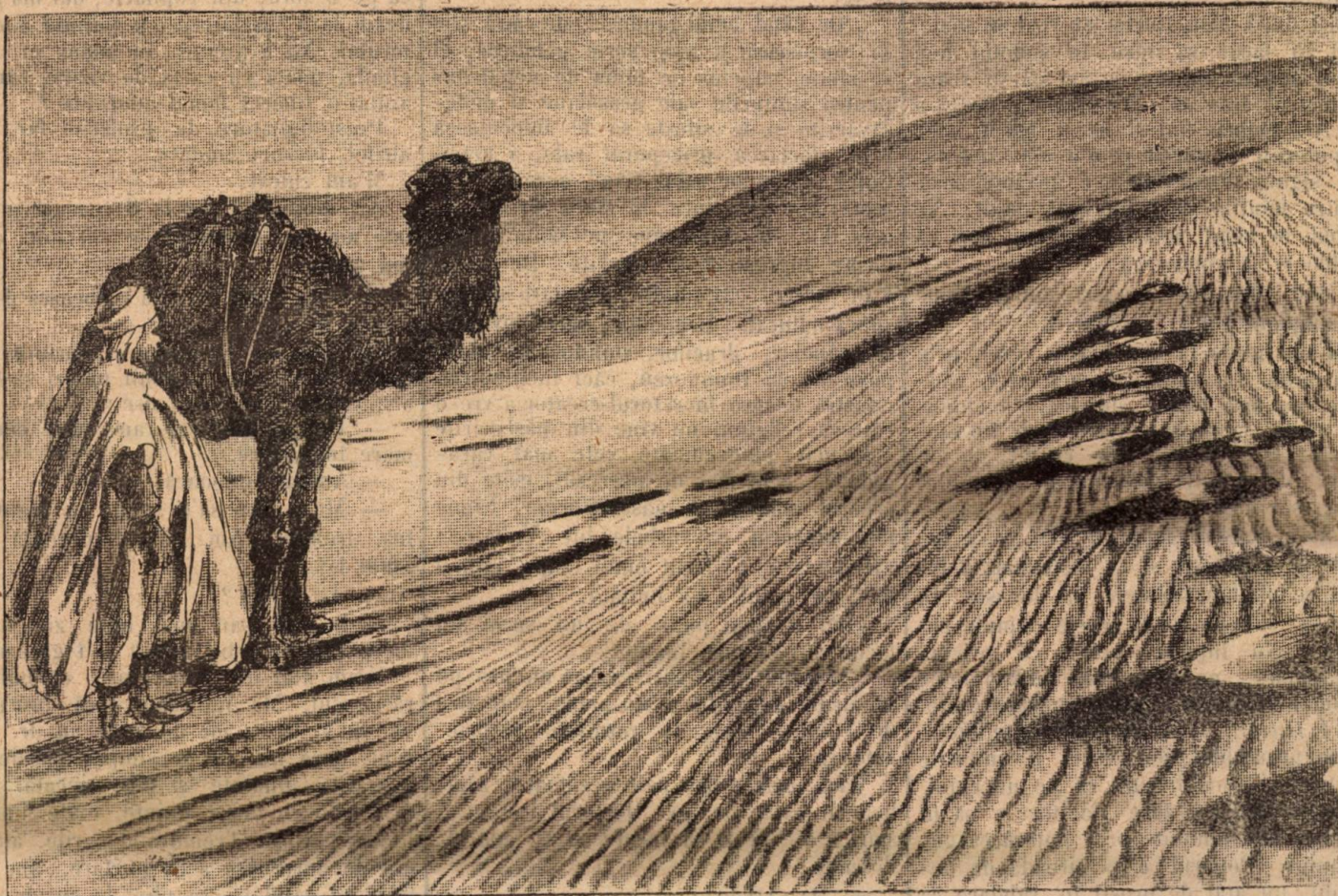
e secretul“ zise el și apăsă de-o dată—peretele se deschise și apărură înaintea bandiților... trei detectivi cu revolverele ridicate. Unul dintre ei zise: „Măinile sus“!

Le puseră cătușele și fură transportați cu „cupeul“ la închisoare.

De atunci banca Dawson n'a mai fost atacată de hoți.

A. Bensim.

SAHARA

Prin mare de nisip

Imensitatea adâncă de nisip numită Sahara — cine n'a auzit oare despre ea? Ea, care a înghițit și înghițite cu o lăcomie neîntrecută de nici un ocean de pe pământ, sute de mii de oameni și mii de caravane bogate, s'a făcut atât de populară în cât o știe până și copiii toți cari au trecut printr-o școală primară.

Nemărginirea ei feroce și nesăturată de victime, e cunoscută în fiecare an de mii de călători imprudenți din cari cea mai mare parte dispăre pentru totdeauna în valurile ei nemiloase de nisip arzător.

Alizeul spăimântător și spăimântat par'că, o cutreeră în lung și n lat răscolindu-i straturile de nisip și ridicându-i-le dese ori la înălțimi con-

siderabile, că din pricina aceasta soarele se întunecă, păsările mor orbite și asfixiate, iar călătorii din preajma acestor volbure năpraznice cad la pământ și se roagă cu capetele vârate sub dromaderele lor încărcate cu marfă.

În urma acestui îngrozitor uragan se formează din norii de nisip cari se prăbușesc unii peste alții, dune lungi, înalte și late de nisip, de forme bizare și împetrite de concavități curioase.

Ilustrația pe care-o reproducem aici reprezintă o părticică infimă din vasta Sahară, prin care a trecut — cu câte-va ore mai înainte—spăimântătorul și spăimântatul Alizeu. La poalele unei enorme dune de nisip, impes-

triată de cratere conice, foarte apropiate unul de altul, stă un negustor marocan alături de dromaderele sale,—singurul scăpat de furia uraganului. El privește, împreună cu cămila sa, duna de nisip în care s'înmormântă de sigur, numeroșii săi tovarăși împreună cu toată averea lor, și cugetă de sigur la posibilitatea de a pieri și el—de-o moarte și mai groaznică, în pustietatea fierbinte și aridă, — din pricina lipsei de hrană și apă îndeosebi. Dar poate va găsi totuși—cu ajutorul lui Alah, o oază și o ceată de prieteni...

— ... El a fost găsit de o trupă de călăreți francezi.

R.

GUY DE MAUPASSANT

H O R L A

Urma e —

12 Iulie, Paris. — Mi-am pierdut capul în ultimele zile. A trebuit să fiu jocul închipuirii mele enervate, afară numai dacă nu sunt în adevăr lunatic sau să fi încercat una din acele înrăuriri vădite dar neexplicate până acum și care se numesc sugestione. În tot cazul eșirea mea din minți a atins nebunia și 24 ore n'au fost îndeajuns pentru a-mi veni în fire.

Eră după alergăturile și vizitele mele cari au făcut să intre în sufletul meu aerul nou înviorător, mi-am sfârșit seara la teatrul francez. S'a jucat o piesă a lui Al. Dumas-fiul și acest spirit istet și puternic a sfârșit prin a mă vindeca. De sigur, singurătatea e primejdioasă pentru mințile cari lucrează mult. Ne trebuc în jurul nostru, oameni cari să umble și să vorbească.

Când rămănem singuri multă vreme ne uplem golul cu năluciri.

M'am întors la otel foarte vesel, prin bulevarde. La amintirile nebuniei, gândesc, nu fără bătaie de joc, la chinurile mele, la presupunerile mele din săptămâna trecută, căci am crezut, da am crezut, că o ființă nevăzută locuia sub acoperișul meu.

Cât e de slab capul nostru și ce repede se zăpăcește și se înspăimântă îndată ce un fapt neînțeles ne lovește! În loc să sfârșim prin aceste simple cuvinte. „Nu înțeleg, pentru că pricina imi scăpă“, ne închipuim îndată taine spăimântătoare și puteri supranaturale.

14 Iulie. — Sărbătoarea Republicei. M'am preumblat pe străzi. Plesnitorile și steagurile mă bucură ca pe un copil. Cu toate astea îi tare dobitocesc să fiu vesel la zile anumite prin hotărârea guvernului. Poporul e o cireadă de neghiobi, tot atât de proști în răbdare ca și de sălbateci în mânie. Îi zici: „Petrece“, el petrece; „du-te și te bate cu vecinul“, se duce și se bate; „votează pentru Împărat“, el votează; pe urmă îi spui „du-te și votează cu Republica“, votează și pentru ea.

Cei cari l' conduc, de asemeni sunt proști, căci în loc de a asculta de oameni, ascultă de principii cari nu pot fi de cât netoate, nerodnice și false, prin ceia ce sunt însuș principiile, adică ideile prețuite ca sigure și neschimbate în această lume unde nimic nu i' sigur, — cînd chiar lumina e părere și sgomotul, închipuire.

16 Iulie. — Eră am văzut lucruri cari m'au turburat mult.

Am luat masa la vara mea, d-na Sablé al cărei soț comandă al 76-lea de vânători de Limages. Mă găsim la ea cu două femei tinere din cari una e măritată cu un oare-care doctor Pereut, care se ocupă mult cu bolile nervoase

și cu arătările ciudate cari dau loc în aceste timpuri la experiențe de hipnotism și sugestie.

Ne-a istorisit mult timp rezultatele uimitoare căpătate de învățații englezi și de doctorii școalei de la Nancy.

Faptele ce ne spunea mi se păreau atât de uimitoare, că m'am arătat cu totul neîncrezător.

„Noi suntem, ne asigura el, pe punctul de a descoperi una din cele mai de seamă taine ale naturii; vreați să zice una din cele mai de seamă taine de pe pământ; căci negreșit că e cunoscută în stele.

„De când omul gândește, de când știe să vorbească și să-și scrie gândirea, el se simte cuprins de taina de nepătruns pentru simțurile sale grosolane și nedesăvârșite și se silește să le înlocuiască prin sfortarea priceperii sale, a neputinței organelor sale. Când această deșteptăciune era încă în stare primitivă, acel dor de fenomene nevăzute a luat forme îngrozitor de ciudate. De acolo s'au născut credințele populare despre supra-natural. Legendele spiritelor rele, ale zânelor, dracilor, stafiilor și chiar povestea cu Dumnezeu, căci închipuirea noastră despre lucrătorul-creator a vre-o câte-va religii ne vine din născocirile cele mai neînsemnate, cele mai caraghioase, cele mai de necrezut, eșite din creierul nălucit al născocitorilor. Nimic mai adevărat ca vorbele lui Voltaire: «Dumnezeu a făcut omul după chipul său, iar omul i l-a imitat».

„Dar de mai puțin de un secol am făcut câțiva pași înainte.

„Mesmer și alți câți-va, ne au pus pe un drum negândit și am ajuns, mai ales de 4 sau 5 ani, la rezultate surprinzătoare».

Vara mea, o fire neîncrezătoare, zâmbea cu bătaie de joc. Doctorul Pereut îi spuse: — Vreți să încerc să vă adorm, doamnă?

— Da, vreați.

Ea se așază pe un fotoliu, iar el începu a o privi fix, fascinand-o. Eu m'am simțit de-o dată, puțin cam turburat, inima imi bătea tare și gâtul imi era sugrumat. Am văzut ochii d-nei Sablé îngreindu-se, gura strânsă, pieptul sbuciumându-i-se; după zece minute adormise.

— Puneți-vă în dosul ei, imi spuse doctorul și eu m'am așezat. El îi strecură între mâini o carte de vizită zicându-i: «Asta e o oglindă; ce vedeți în ea?»

— Văd pe vărul meu.

— Ce face?

— Își sucește mustața.

— Și acum?

— Scoate din buzunar o fotografie.

— A cui e fotografia?

— A lui.

Era adevărat; acea fotografie o luasem în aceiaș seară de la hotel.

— Cum e fotografiat?

— În picioare, cu pălăria în mână. Deci ea vedea în acel carton alb, ea și cum ar fi văzut în o oglindă. Tinele femei îngrozite spuseră:

— Destul! destul! destul!

Dar doctorul porunci: „Vă veți scula mâine de dimineată la 8 ore, apoi veți merge la otel, la vărul d-v și l' veți ruga să vă împrumute 5000 lei, pe cari vi i cere soțul d-v.“; — apoi o deșteptă.

Reîntorcându-mă la otel, m'am gândit la acea ciudată ședință și bănuiele mă năpădiră. Nu că bănuiam buna credință a verișoarei mele, căci o cunoșteam ca pe o soră, din copilărie, dar mă gândeam la o înșelătorie cu puțință a doctorului. Nu a ascuns în mână ei o oglindă, odată cu carta de vizită, când a arătat-o tinerei femei adormite?

Prestidigitarii de profesie fac, de alt-fel, lucruri ciudate.

M'am culcat.

Azi dimineată pe la 8 ceasuri jumătate am fost deșteptat de servitor, care mi spuse:

— D-na Sablé cere să vorbească d-lui, numai de cât.

Mă îmbrăcai în grabă și o primii. Era foarte turburată, cu ochii umezi și fără a-și ridica voalul imi zise:

— Dragul meu văr, am să-ți cer o mare îndatorire.

— Anume verișoară.

— Mi-e greu să-ți spun, cu toate astea trebuie. Am nevoie urgentă de 5000 lei.

— Aș! D-ta?

— Da, eu, sau mai bine zis soțul meu, care m'a însărcinat să-ți găsesc.

Eram atât de înmărmurit că bălbăii răspunsul. Mă întrebam dacă într'adevăr nu-și bătea joc de mine cu dr. Pereut, dacă nu era o simplă păcăleală, pregătită dinainte și bine jucată. Dar privind-o cu luare aminte, toate îndoelele dispărură. Tremura de grije, atât îi era de dureroasă acoia purtare; am înțeles că gâtul îi era plin de suspine.

O știam foarte bogată și i' spusei:

— Cum? soțul tău n'are la dispoziție 5000 lei? Gândește-te; ești sigură că te-a însărcinat el să mi i ceri?

Ea șovăi câte-va clipe ea și cum ar fi făcut o mare sfortare pentru a căuta în amintirile sale, apoi răspunse:

— Da... da... sunt sigură.

Din nou șovăi, gândindu-se. Ghiceam munca ce i chinuia gândul: Nu știa. Știa că eu trebuie să i împrumut 5000 lei pentru soțul său, deci încercă să-mintă.

— Da, mi-a scris.

— Când? Nu mi-ai vorbit nimic eră.

— Am primit scrisoarea azi de dimineată.

— Poți să mi-o arăți?

— Nu... nu... nu... cuprindea lucruri intime... Am... am... ars o.

— Atunci soțul tău a făcut datorii.

Ea stete pe gânduri, apoi șopti:

— Nu știu!

De-o dată îi spuse:

— Nu pot să am 5000 de lei în aceste momente, draga mea.

Ea scăpă un fel de strigăt de durere.

— Oh! oh! oh! te rog! te rog! găsește de unde ști.

Se îmbujorase la față, împreună mâinile în semn de rugă; am auzit vocea schimbându-și tonul; plângea și gânga-vea îndurerată, stăpânită de ordinul ce primise și căruia nu se putea opune.

— Oh! te rog!... dacă ai ști cât sufăr... îmi trebuie azi...

Îmi era milă.

— Ve! avea banii curând! îi jur.

Ea strigă:

— Oh! mulțumesc! mulțumesc! Cât ești de bun! atunci i-am spus:

— Îți amintești ce s'a petrecut ieri la d-ta?

— Da.

— Îți amintești că d-rul Pereut te-a adormit!

— Da.

— Ei bine! el ți-a poruncit să vii acum la mine și să te împrumut cu 5000 lei; în aceste clipe te supui acelei stări de sugestiune.

Se gândi cât-va, apoi răspuse:

— Nu! soțul meu e cel care cere banii.

Timp de un ceas am încercat s'o fac să înțeleagă, dar a fost peste putință.

Când plecă, am alergat la doctor; el mă întâmpină și mă ascultă zâmbind. Apoi îmi zise:

— Crezi acum?

— Da, trebuie.

— Haideți la ruda d-tale.

— Ea dormita pe un scaun, zdrobită de oboseală. Medicul îi căută pulsul, o privi cât-va timp c'o mână ridicată spre ochii ei ce-i închidea puțin câte puțin străduindu-se a se apăra contra acelei puteri magnetice. Când fu adormită doctorul îi spuse:

— Soțul d-tale nu mai are nevoie de 5000 lei. Ve! uita că ai rugat pe vărul d-tale să ți dea și dacă ți va vorbi despre așa ceva, să nu l'înțelegi.

Apoi o trezi. Am scos din buzunar un portofoliu.

Iată, draga mea verișoară, ce mi-ai cerut azi dimineață. Ea fu atât de mirată că nu mai îndrăzni să stăruie. Am încercat cu toate astea să-i împrăstiez amintirea, dar ea negă cu atâta putere, crezând că îmi bat joc de ea și căt p'aci era să se supere.

Acum mă reintorc de acolo; n'am putut mânca, atât de mult m'a turburat aceea experiență.

19 Iulie. — Mai multe persoane căror le-am istorisit această întâmplare, au răs de mine. Nu știu ce să gândească. Înțeleptul zice: «poate».

21 Iulie. — Am fost de am luat masa la Bougival, apoi am petrecut seara la balul luntrașilor. Hotărât, totul atârna de locuri și mijloace. A crede suprana-

turalul în insula Grenouilliere ar fi mai mult de cât nebunie... dar în vârful muntelui Sf. Mihail? dar în Indii? Ne supunem înrăuririlor ce ne înconjoară. Săptămâna viitoare mă voi reintoarce la țară.

30 Iulie. — Am sosit de ieri. Totul merge bine.

2 August. — Nimic nou; e un timp minunat. Îmi trec zilele privind cum curge Sena.

4 August. — Certuri printre servitorii mei.

Ei susțin că se strică paharele noaptea în dulap. Feciorul din casă învinovătește pe bucătăreasă, care și ea aruncă vina pe lengeriță și asta, pe amândoi ceilalți. Cine-i vinovat? Urma va spune!

6 August. — De data asta nu's nebun. Am văzut... am văzut... am văzut!... Nu mă mai îndoiesc... am văzut!... Mi-e frig încă până în vârful unghiilor... mi-e frig până în măduva oaselor... Am văzut!...

Mă preumblam de două ceasuri, prin soare, în rondul de trandafiri de toamnă cari încep a înflori.

Cum mă opream și priveam un arbust pe care erau trei flori mărete, văd, văd bine de tot, chiar lângă mine, crenguța uneia din flori plecându-se ca și cum o mână nevăzută ar fi sucit-o, apoi se rupse, ca și cum aceea mână ar fi cules-o! Pe urmă floarea se ridică în aer, urmă o curbă ca descrisă de un braț, ducând-o la gură; rămase spânzurată în aerul străveziu, singura, nemșcată—o înspăimântătoare pată roșie la trei pași de ochii mei.

Îngrozit, m'am repezit spre ea pentru a o apuca! N'am găsit nimic. Atunci am fost cuprins de o mânie furioasă împotriva mea, căci nu i este permis unui om cu judecată și cuminte să aibă asemenea năluciri.

Dar asta e o nălucire? M'am reintors, pentru a mă asigura, la arbust; am găsit crenguța proaspăt ruptă, între celelalte două rămase cu trandafirii pe ele.

Atunci am intrat în casă cu sufletul turburat; căci sunt sigur acum, sigur ca de schimbarea zilelor și nopților, că este lângă mine o ființă nevăzută care se hrănește cu apă și lapte, care poate să atingă lucrurile, să le ia și să le schimbe locurile; o ființă înzestrată prin urmare cu o natură materială — nevăzută pentru simțurile noastre, care locuiește cu mine, sub acoperișul meu...

7 August. — Am dormit liniștit. El a băut apa din garafă, dar nu mi-a turburat somnul.

Mă întreb dacă nu's nebun. Preumblându-mă adinecaurea prin soare în lungul râului, m'a cuprins bănueli despre judecata mea; nu îndoeli nesigure, cum am avut până acum, ci siguranță. Am văzut nebunii; am cunoscut chiar câți-va cari rămăneau lucizi la creier, pătrunzători chiar, asupra tuturor lucrurilor din viață, până la un punct. Ei vorbeau de toate cu limpeziciune, cu

ușurită, cu pătrundere și de-o dată gândurile atingând piedica nebuliei lor, se sfâșiau în bucăți și se scufundau în acel ocean îngrozitor și furios, plin de nehotărâri, de ceață, de vijelii, într'un cuvânt «nebulia».

De sigur, m'ași crede nebun cu de săvârșire, dacă nu m'ași judeca, nu m'ași analiza cu completă limpezime. Nu voi fi, la urma urmei, de cât un nălucit cu judecată. O turburare necunoscută o li produs în creierul meu, una din acele turburări pe cari se strădănuese a o delini azi psihologii; și această turburare va fi făcut în mintea mea, în ordinea și logica gândurilor mele, o crăpătură adâncă.

Fenomenele asemănătoare au loc în visele în cari ne preumblăm, prin fantasmagoriile cele mai de necrezut, fără să fim surprinși, pentru că aparatul cercetător, pentru că simțul revizuirii este adormit pe când puterea inchipuirii, veghează și lucrează. Nu se poate ca una din aceste nevăzute clape ale activității cerebrale să se găsească paralizată la mine? Oamenii în urma unor accidente, pierd puterea de ținere de minte a numelor proprii, a unor cuvinte și a numerelor, sau numai a anumite date.

Localizările a toate părțile gândului, astăzi sunt dovedite. Ceea-ce e uimitor la mine, e că puterea de a cerceta ne veritatea unor năluciri, se găsește amorțită în aceste momente!

Am gândit în urmă la toate acestea, pe malul apei. Soarele lucia pe suprafața lină a apei, desfătând pământul, umplând privirea mea de dragoste pentru viață, pentru rândunelele a căror ușurință e o bucurie în ochii mei, pentru erburile de apă al căror freamăt este mulțumirea urechilor mele.

Puțin câte puțin, cu toate astea, un rău neînțeles mă pătrundea. Îmi părea că o putere tainică mă amorțea, mă oprea, mă împiedeca de a merge mai departe, mă țara înapoi.

Încercam aceea trebuință dureroasă de a mă reintoarce, care te apucă când ai lăsat acasă un bolnav scump și când presimțirea mării răului, te cuprinde.

Deci m'am reintors în ciuda vieții mele, sigur că ajungând acasă am să găsesc o veste rea, o scrisoare sau o telegramă. Nu era nimic și am rămas mai uimit și cu atât mai neliniștit, cu cât avusesem din nou câte-va aparițiuni.

8 August. — Eri am petrecut o noapte îngrozitoare. El nu s'a mai arătat, dar îl simt lângă mine, pândindu-mă, privindu-mă, străbătându-mă și mai grozav, vestindu-și prezența prin fenomene supranaturale.

Cu toate astea am dormit.

9 August. — Nimic; dar mi-e frică.

10 August. — Nimic: ce mi va aduce ziua de mâine?

(Va urma)

PE LACUL TŞAD

Indigeni transportând produse pentru export

Marele lac Tśad din Sudanul central din Africa a început de la o vreme să fie străbătut în lung și în lat de o mulțime de caice, bărci și corăbii, încărcate cu fel de fel de produse indigene și străine.

Lacul Tśad e situat la o depărtare de două mii klm. de Mediterana, și la o mie klm. de golful Guineei.

El are o suprafață de două-zeci și

se umflă și când e secetă scade la minimum).

În întâia ilustrație se vede o barcă mare, încărcată cu fructe și cu o duzină de negri cari se strădănuiesc să mărească viteza bărcii lor cu ajutorul unor prăjinii lungi. În a doua se văd două vase: o pirogă și o barcă în cari sunt cinci femei negre.

Piroga e făcută din papură, într-o

Negrese în pirogă, luntre și în apă.

șapte de mii de klm. și șase până la opt metri adâncime. Litoralul lacului e a patra despărțire a provinciei franceze, Sudan.

În ilustrațiile ce reproducem alăturat se poate vedea două înfățișări deosebite ale acestui lac care se mărește și se micșorează după vreme, într'un mod surprinzător (când plouă

formă foarte primitivă: în ea se umblă încet și cu multe pericole din cauza strâmtoarei sale.

Lacul Tśad va deveni—de sigur—un teren de căpetenie în Africa, pentru tranzacțiunii economice și de export și import de toate mărfurile și obiectele trebuitoare și uneia și alteia din părți.

Epurii în Australia

La noi epurele are oare care valoare; o mâncare de epure sau o ci-vetă—sunt mult apreciate. Nu tot așa este și în Australia, unde înmulțirea neconținută a epurilor e considerată ca o calamitate publică.

A fost de ajuns ca un emigrant să aducă o pereche din acești rozători ca peste câțiva ani să se producă milioane de indivizi spre teroarea coloniștilor australieni cari au fost nevoiți a părăsi stabilimentele lor, iar terenurile rezervate oilor au fost devastate într-o noapte. Rîurile nu sunt un obstacol, nici chiar munții pentru acești teribili rozători. Epurele în acest moment este filoxera Australiei.

Guvernămintele Australiei sunt aproape neputincioase. Noua Galie de Sud, Victoria, Australia de Sud, au votat suma de 5 milioane lei pentru exterminarea epurilor. Situația este de asemenea critică și în coloniile vecine, Tasmania și Noua Zelandă.

S'a întrebuințat pentru distrugerea lor, pușca, otrava, toate felurile, de curse, petrolul, focul, dar toate au folosit foarte puțin, căci înmulțirea speciei n'a fost împedicată. Ca compensație s'a fondat o nouă industrie pentru pieile epurilor. A doua este aceea de fabricarea conservelor de carne, cari după cum se vede până acum începe să fie destul de înaintată. În anul 1900 colonia Victoria a exportat aproape 25 milioane de piei de epure și cam tot atâtea cutii de conserve au fost exportate în toate părțile lumii, a căror valoare e aproape de 11 milioane.

— Tot e un folos!

Trad. de A. Ben.

DIVERSE

52 de mii de măsele. — O curioasă aniversare a serbat mai deunăzi, în provincia Wasenau, maestrul Dusch, bărbierul satului. De cinci-zeci de ani lucra această meserie și în același timp se ocupa și cu scoaterea măselelor. Și măselele ce le-a scos, le-a adunat toate și le-a păstrat într'un sac. Greutatea sacului este acum de cinci-zeci de funzi și numărul măselelor aflate într'ansul se ridică la cinci-zeci și două de mii.

— Odinioară — spune maestrul Dusch — taxa scoaterii măselelor era 50 bani! dar azi, mai jos de o jumătate de marcă, nu scot nimănui măseaua.

Regret foarte mult, că n'am putut pune d'oparte banii aceia, pe cari mi i-a adus acele cinci-zeci și două de mii de măsele...

Aș fi fost cu siguranță, milionar.

Urmările spaimei. — Un învățat german anume Witte avu ciudata idee de a-și ridica un monument — încă în viață — în curtea unei biserici din Berlin. Și se ducea adesea prin apropiere, spre a auzi, ce vorbește lumea despre el. Într-o zi, un cunoscut al lui — care lipseise un timp îndelungat din Berlin — vizită curtea acelei biserici, și văzând monumentul și numele lui Witte, rămase ca ținut locului de închipuirea morții acestuia. Dar în același moment simți că l'atinge cineva pe umăr, și, când își întoarse privirea, se văzu față în față cu Witte, atunci se înspăimântă atât de grozav, în cât în ziua următoare — muri.

O minune. — Rolul de amant al bucătăreselor, pe care la noi îl joacă militarul, fie el infanterist, artilerist, ori cavalerist, în Anglia îl ocupă polițistul. „Bob“ după cum sună porecla lui în Londra, este comoara bucătăresei și l'poți găsi în ori ce seară, în bucătăria caldă.

În vila unui bogat bancher englez fu prins, de către feciorul casei, un spâr-

gător, care pătrunsesse în casă printr-o fereastră deschisă ce dădea în grădină. Servitorul, un om de o statură voinică, apucă pe spărgător și cu ajutorul unui alt servitor, ce din întâmplare trecuse pe acolo, îl târă până în camera de lucru a stăpânului său.

— Să mă duc să chem un polițist? întrebă al doilea servitor.

— Natural! răspunse bancherul, — său mai bine lasă, voi suna eu să vie unul. El apăsă pe butonul soneriei electrice și zise servitorului care l'făcu apariția: — Du-te jos în bucătărie și adu unul, său doi polițiști.

Servitorul, fără a părea mirat de acest ordin curios al stăpânului său, de a aduce polițiști din bucătărie, dispăru, dar se întoarse după câte-va clipe, cu răspunsul, că nu există nici un polițist în casă.

— Ce! strigă bancherul neîncredător, nu se află nici un polițist în bucătăria mea, unde este un personal pe șase sau șapte femei! Asta e o adevărată minune, și să l'fie de bine spărgătorului nostru. Wilson, dă-i drumul flăcăului!..

Trad. de Ios. Șarvary.

trebă Americanca... Mi-aduc aminte foarte bine cum am intrat, dar ca să ies...

— Va fi ușor, Cornelio.

Și îndreptându-se spre fundul peșterei, miliardarul se întoarse cu un târnăcop și lovi cu putere în perețele care dedea în afară. Se făcu astfel repede un loc de trecere strimt prin care putu să alunece.

— Aveți dreptate, zise el, e posibil ca Petersen să creadă că l'am părăsit acolo, singur cu Bob... Să ne grăbim!

Și trase după sine ușoara sanie, de care atârna și o pereche de patine.

— Nu poți să știi nici odată; poate că ne vor fi de folos când-va și asta. Nu-i așa, comandante?

Ofițerul răspunse negativ.

Când se regăsiră cu toții afară, imensitatea pustiului înghețat apărură și mai lugubră. Cristiane! sub vâlul nou pe care îl țesea zăpada.

Sania-automobil era în parte acoperită și ea de zăpadă. Tânăra fată alergă spre ea ca la un amic pe care îl întâlnea după multă vreme de despărțire, îi învărti manivela și micul motor își reîncepu pocnetul lui sgomotos.

— Crezi că o să poată să ne ducă pe toți?

— Sunt sigură. E de patru cai putere, mi-a spus Harris: e mai mult de cât ceea ce ne trebuie. Mi-e teamă numai să nu rămânem fără benzină, căci nu știu dacă la plecare Bob a umplut bine rezervoriul.

Nerăbdătoare, Cristina se și suise în sanie.

— Cât de rău îmi pare că n'am luat aparatul fotografic, zise mistress Elliot. Clișeele acestor două nenorociți pe care îi părăsim ar fi amintirea cea mai mișcătoare din timpul călătoriei noastre.

Sir Elliot și soția sa se suiră în sania lui Andrée, pe care o legase de aceea în care se afla d-șoara de Soignes. George Durtal, la spatele logodnicei sale, își reîncărcase carabina.

Când Cristiana era gata să dea drumul motorului, Americanul o prinse de braț.

— D-șoară, un ultim cuvânt: Ce înălțime crezi că are zidul acesta de ghiață?

— Cinci-spre-zece sau două-zeci de metri; dar de ce întreb?

— Ai uitat pariul nostru: trebuia, după d-ta, să găsim la Pol o ridicătură mai mare ca statuia Libertății de Bartholdi, care are 46 metri. Or, zidul acesta nu e de cât pe jumătate.

— Am pierdut, așa dar, sir James: te previn însă că am plecat numai cu 20 lei în pungă.

— Te creditez, d-șoară!

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

Tânărul ofițer fu de părere că ideea era cât se poate de fericită, dar adăogă că trebuia să fie pusă în executare cât mai repede, căci se temea pe lângă alte multe de una din acele tempeste subite, cari în regiunile arctice se produc aproape invariabil după calmurile mari.

— Ași fi voit cu toate acestea să fac un inventariu complet al acestei grote, obiectă miliardarul. Găsesc interesant ori ce detaliu cât de mic care s'ar mai adăoga la cele descoperite până aci. Astfel mai pot certifica cum că Andrée și tovarășul său au stat în peștera aceasta multe luni.

— Dar de unde ai siguranța asta?

— În fundul acestui culoar se văd la stânga și la dreapta și două locuri scobite, cari după părerea mea au putut să servească exploratorilor de cămară.

Într-una din aceste cavități sunt două piei de urs și una de vulpe albastră. De sigur că au trăit un timp oare care din vânatul lor, apoi cum plecaseră cu proviziuni pentru patru luni, socotesc că au iernat aci opt sau nouă luni, poate și mai mult. Lucrul acesta îl vom elucida noi după carnetele ce le-am luat și dintre cari unul pare a fi scris zi cu zi... Cred că Norvegianul nostru Petersen ni le va traduce.

George Durtal cercăin zadar să

oprească acest flux de vorbe. Nu știa ce să admire mai mult, încrederea tenace a acestui om în salvarea finală sau înconștiența sa perfectă despre situația în care se găseau cu toții.

Se mărgini să răspundă.

— Cu cât vom întârzia aci, sir Elliot, cu atât nu vom mai găsi pe doctorul Petersen.

— Să nu exagerăm nimic, zise Americanul: Timpul este destul de liniștit iar „Patria“ este destul de mare spre a-l regăsi, cu toată ceața mare care stăpânește.

— Ceața s'a mai îngroșat din cauza acestei zăpezi care cade... Și tot zăpada asta a făcut să dispară urmele pașilor noștri. Cu cât vom întârzia, cu atât vom risca să rătăcim.

— Nu. Am busola în buzunar și, când am plecat, am notat azimuthul direcțiunii noastre: 67 grade... Am constatat că această cifră nu corespundea de fel cu aceea pe care ne-o dăduse doctorul asupra direcției pe care o va avea acul busolei spre Pol, 62 grade. Este o observație capitală, căci Polul magnetic este foarte exact cunoscut. Va trebui ca savantul nostru să se explice asupra acestei divergențe.

— Să plecăm, te rog, sir Elliot, zise Cristiana cu nerăbdare.

-- Dar cum o să eșim de aci? în-

Si întorcându-se spre soția sa, îi zise :

— Trebuie să recunoști încă odată cât de norocos sunt : aceasta e a doua prinsoare pe care o câștig în timp de două-zeci și patru de ore.

— Atunci ar trebui să te prinzi și cu locotenentul că vom pleca de pe aci sănătoși tun ! exclamă mistress Elliot.

— Încă o sută de livre că ne vom întoarce în Europa ! te prinzi, comandante ?

George Durtal primi cu o mișcare din cap și cu un surâs de plictiseală ; propulsorul mușcă ghiața, svârli zăpada înlătură și curiosul convoi trecu fără greutate.

— Ura ! strigă Americanul. Ursul ăla m'a obosit nițel și nu-mi pare rău de fel acum că mă întorc în țară.

Grație precauțiunei ce o avusese de a-și lua busola, nu se puteau teme că vor apuca vre-un drum greșit, cu toate că urmele pașilor lor pieriseră cu totul sub zăpadă. Călătorii trecură pe lângă cadavrul ursului, mic moșoroi care putea fi luat acum drept un bloc de ghiață, și trebui insistența lui George Durtal spre a nu poposi în locul acesta un moment.

Miliardarul voia cu orî-ce preț să taie una din labele dușmanului său și să-și scoată două colți din cei mai mari, pe cari să-și păstreze ca amintire.

Cristiana trecuse însă repede și câte-va momente după aceea călătorii de pe « Patria » vedeau enorma siluetă a aerostafului.

La vederea sa, ofițerul scoase un suspin lung de ușurare : « Patria » era pentru ei ultima resursă, ultima speranță.

Sărind de bucurie, Bob le alergase înainte și arăta, prin gesturile cele mai extravagante, bucuria pe care o simțea revăzând pe sir James, pe care îl întreba chemându-l în tot felul.

Cu toată greutatea stratului de zăpadă care se depusese, aerostatul își menținea încă în bună stare întreg sistemul său de cabluri, și această constatare învioră puțin pe tânărul ofițer de geniu.

Trebuia ca puterea lui ascensională să fi fost considerabilă pentru ca, cu tot acest surplus de lest, balonul să nu se fi lăsat pe nacelă.

Sosirea savantului scoase pe ofițer din gândurile pe cari i le împunea situația.

Petersen era desesperat : nu putuse să găsească *Schedin* din *Casiope* ! Zăpada îi incurcase observațiile și fiindcă nu putuse să se dedea la nici un fel de calcul, sfârșise prin a i se uri cumplit și a găsi prea lung timpul de când se despărțiseră.

Apoi mistress Elliot începu să-i po-

vestească cum a descoperit drapelul suedez și găsi accente mișcătoare spre a vorbi de cele două cadavre găsite în peștera de ghiață.

Pe măsură ce vorbea, ochii savantului scânteiau de o bucurie intensă. Când d-na Elliot termină, el izbucni.

— Așa dar, cel care a descoperit Polul Nord este unul din compatrioții mei !

Sir Elliot, enervat, aminti savantului că Andrée fusese suedez și că Petersen era norvegian, că prin urmare dat fiind și faptul că Suedia se despărțise de Norvegia, îngâmfa-rea sa era ne-la locul ei.

La care doctorul care făcuse de mai multe ori gestul mașinal al potrivirei ochelarilor, fără să-și amintească că îi scosese când se făcuse tare frig, întrebă și el nerăbdător :

— Dar, sir Elliot, în ce an, dacă nu te superi, s'a produs sciziunea între Suedia și Norvegia ?

— În... 1905, dacă nu mă înșel.

— Și în ce an a întreprins Andrée eroica sa călătorie ?

— În 1897.

— Perfect, va să zică cu opt ani înainte de sciziune. Așa dar, atunci când a înfipt drapelul la Pol, el era tot așa de norvegian pe cât era și de suedez, și acum triumful meu personal este tot așa de complet precum îl voesc.

Americanul, plictisit, nu găsi nimic ce să răspundă, și Petersen, foarte agitat, se îndreptă spre George Durtal.

Ajutat de Bob, acesta căută să-și dea seamă prin scoaterea nacelei, ce forță ascensională mai avea *Patria*. După mai multă casnă, putu să constate, după cum se temea, că această forță era insuficientă spre a-i scoate din acele gheturi.

Era cu totul descurajată, când doctorul Petersen îi spus :

— Comandante, te rog să nu-mi refuzi marea favoare pe care ți-o cer în numele științei, în numele Franței, focarul științei : fiindcă spre a ajunge la punctul unde fâlfăie acum steagul țării mele trebuie mai puțin de o oră, roagă pe d-șoara de Soignes să mă conducă în sanie. Odată la Pol, voi putea să fac acolo observația decisivă, istorică, ce se va citi și proclama în toate Academiile.

George Durtal ascultase distrat propunerea lui Petersen. Și din tot ce-i vorbise înțelesese un lucru, anume că doctorul credea într-o reîntoarcere triumfală, în apoteozări ale Academiilor, la nemurirea numelui său, pe când el rămânea din ce în ce mai convins că întoarcerea era cu totul imposibilă.

Și fiindcă propunerea lui rămăsese fără răspuns, doctorul insistă din nou și pe ton liric,

— Dar când, după ce îți vei termina observația nu o să ai acolo balonul ? răspunse ofițerul făcând un gest de nerăbdare.

— Ce voești să spu ?

— Dacă va începe vântul, vom fi târați spre necunoscut atunci când d-ta vei fi la Pol, și nu o să putem să-ți venim în ajutor.

Și apoi cum crezi d-ta că o să las pe logodnica mea să facă, fără mine, acest drum periculos ?

Dar savantul nu era din aceia cari se dau repede bătăuți.

Cu totul preocupat de gândul său, doctorul se adresă din nou ofițerului.

— În sfârșit, comandante, zise el, fiindcă te împotrivesți să lași pe d-ra Soignes să mă conducă acolo, de ce să nu încercăm să târăm cu noi balonul la Pol ?

Această reflecție la prima vedere părea absurdă, căci sease persoane dintre cari două femei, nu puteau să târască la o depărtare de sease sau șapte kilometri o greutate așa de mare.

Și totuși ideea aceasta absurdă trebuia să fie scăparea expedițiunei.

E foarte adevărat că mântuirea în asemenea împrejurări desperate, vine adesea de acolo de unde te aștepti mai puțin.

Savantul adăogă :

— Spuneți că e acolo un zid de ghiață ca de cinci-spre-zece metri ; e un adăpost minunat pentru aerostat, poate chiar un mijloc de a-l fixa...

Și George Durtal se întrerupsese din cercetările sale spre a urma această idee care răspundea așa de bine la principala lui preocupare.

Aci unde se aflau, enorma masă care reprezinta balonul era expusă în orî-ce moment ; cea mai mică bătaie de vânt l-ar fi luat. Acolo, din contra ; la adăpostul zidului de ghiață, puteau să spere că nu vor avea nimic de suferit timp de câte-va ore până să-i aranjeze din nou nacela.

Și George Durtal revădea, la intrarea peșterii, o infundătură a zidului de ghiață în care *Patria* ar fi putut să fie adăpostită de două părți, cel puțin.

Din momentul acesta tânărul ofițer nu se gândi de cât la soluțiunea acestei probleme și abia auzi cuvintele de mulțumiri pe cari i le adresa din belșug doctorul Petersen văzând că propunerea lui fusese acceptată.

Primul gând al lui George Durtal fu să întrebuințeze elicele pentru transportarea aceasta.

De ce oare n'ar fi târat ele balonul în direcția pe care i-ar fi imprimat-o o tracțiune exercitată de călători ?

Greutatea nacelei infunda adânc cărja de susținere a balonului în zăpadă și s'ar fi opus acestei tracțiuni ;

dar n'ar fi cu*putință să se micșoreze această frecare?

Și tânărul ofițer găsi îndată soluțiunea acestei greutăți.

Era suficient să fixeze partea inferioară a acestei cărje în sanie și frecarea tuburilor de oțel în zăpadă s'ar fi transformat în alunecare.

În modul acesta elicele ar fi dus cu înlesnire tot sistemul.

Dar aceasta cu o condițiune: ca îndoiturile, culele aerostatului să dispară.

Lucrul acesta însă era ușor: era destul să se introducă aer în balonase.

Și fără să zică o vorbă, George Durtal se sui în nacelă și puse în mișcare motorul și ventilatorul.

Sgomotul produs atrase pe toți și întrebările curseră potop.

În câte-va cuvinte George Durtal arătă proiectul său, și mistress Elliot care începuse, cu ajutorul lui Bob, să deburce proviziunile, fu rugată să suspende lucrul acesta și să le reimburse.

Balonul își relua forma văzând cu ochii.

Una câte una adânciturile ce se produsese pe balon dispărură.

Cu toate astea sania lui Andrée alunecase sub cărja nacelei. Cu ajutorul sârmei, Americanul le fixă solid una de alta.

După aceasta toată lumea, afară de George Durtal care rămăsese în nacelă, se prinse de frânghiile de suspensiune spre a da *Patriei* impulsivitatea directrice.

Helicele se învârtiră... masa aerostatului se mișcă...

Înainte...

Alura i se mări și cei cari îl țineau trebuiră să alerge spre a-l urma. George Durtal fu nevoit atunci să mai micșoreze mișcarea de rotațiune.

I se umplea sufletul de speranțe gândindu-se că încercarea putea să aibă un bun sfârșit, și complet asigurat, opri motorul și urcă în nacelă pe mistress Elliot, pe Bob Midy și pe savant. Cristiana și Americanul se instalară în sania-automobil și restabiliră ast-fel remorca care reunise cele două sanii în călătoria precedentă. Trebuiau nu să târască, ci să orienteze sania-suport în direcțiunea voită.

Cu toate precauțiunile și o incetinelă calculată, se îndreptară spre zidul de ghiață.

După o jumătate de oră ajunseră. Infundătura pe care George Durtal o remarcase în zidul vertical era la o mică distanță de deschiderea peșterii. Aerostatul fu tras acolo și învelișul lui fu împins cât mai mult de zidul protector.

În adevăr, părea că acest zid de ghiață fusese ridicat după dorința

aeronautilor, căci balonul era preservat de vânt din două părți.

Grație toporului găsit în peșteră, se săpă o gaură la piciorul zidului de ghiață și în ea se infipse ancora. Când această operațiune fu terminată George Durtal respiră.

Puteau să spere acum că au înaintea lor câte-va ceasuri necesare lucrărilor de ușurare ale aerostatului. Era un lucru acesta pe care îl cerea enorma micșorare a forței ascensionale a *Patriei*.

Rupți de oboseală și de emoțiune, își aduseră atunci aminte că nu mâncaseră de mai mult de opt ore și cinstiră masa servită de Bob Midy. Măncară în nacelă. Doctorul, foarte mult impresionat de vizita ce o făcuse în peștera lui Andrée, își reveni încetul cu încetul sub efectul băuturilor tonice preparate de mistress Elliot, verva sa își recăpătă înflăcărarea de la început, și când Americanul, conciliant, ridică un toast violent pentru cele trei națiuni ai căror liberi cetățeni străbăteau cu piciorul Polul Nord, — Franța, America și Norvegia, savantul, cu privirea inspirată, se ridică și spuse:

— «Gândiți-vă că de când s'a arătat viața pe planeta noastră nici un om n'a văzut ceea ce vedem noi, nici nimeni n'a putut să vorbească limbajul geografic pe care noi suntem siliți să-l adoptăm în această oră solemnă între toate...

Noi nu mai avem aci puncte cardinale, zise el, *Nordul* suntem noi; *Sudul* este pretutindeni. *Estul* și *Vestul* sunt aci vorbe lipsite de sens.

Unde răsare și apune soarele?

Suntem în centrul matematic al emisferei boreale. În jurul nostru constelațiile descriu cercuri perfecte.

«Aci, în sfârșit, suntem în centrul calotei de turtire a globului nostru și dacă am avea timpul necesar spre a măsura un arc de meridian, nici o operațiune geodezică, fie ea întreprinsă de un Cassini sau Perrier, n'ar putea să se compare cu această lucrare minunată!»

Și ca și cum ar fi voit să fie în acord cu extazul științific al lui Petersen, zăpada încetase să mai cadă și temperatura se îndulcise considerabil. Savantul constată lucrul acesta citind pe termometru 18 grade și explicând în același timp că după calculele făcute de Peterman și Murchison, temperatura Polului, în timpul zilei, între 21 Martie și 23 Septembrie, varia de la — 2 la — 20 grade.

Pentru niște oameni cari se ridicaseră la temperatura de două metri, timpul care se făcuse era cât se poate de blajin și spre a proba aceasta Petersen își scoase mânușile și putu să țină în mână cuțitul fără

să-și facă teamă că-și va vedea degetele lipite de metal.

Toată lumea îl imită și, ca prin hazard, degetele Cristiane și ale lui George Durtal se întâlniră, sub surâsul indulgent al d-nei Elliot. Călătorii erau cuprinși de un fel de mulțămire sufletească, ceea ce-i făcu să uite de grija întoarcerii.

Părea că încrederea și entuziasmul doctorului cuprinsese pe toată lumea.

Ceasornicele arătau orele 10. Trebuia să facă mari eforturi spre a ști că erau 10 ore de seară iar nu 10 ore de dimineață, atât de mult îi turburau noțiunile căpătate în climatele temperate acea ziă perpetuă.

Patria atinsese Polul Duminecă la orele 8 seara, părăsise Capul Nord în ajunul zilei la ora 1 din noapte. Făcuseră prin urmare traectul acesta în 37 ore, depășind cu 7 ore numai, limita pe care viteza sa o prevăzuse la plecare.

— Record fără precedent și asta e onoarea dirigiabilelor franceze! — proclamă sir Elliot.

— Dar întoarcerea!

Cel care svârșise vorbele acestea era George Durtal, pe care dulceața ceasului în care se afla, ca și liniștea acordată de vânturi, nu-l făcuseră totuși să piardă un moment din vedere spaimântătoarea problemă.

— Mă... imposibil, cu mijloacele de cari dispun, zise George Durtal, să demontez mașina; ea e un corp cu nacela, o parte integrantă. Trebuie deci să ne lipsim chiar de nacelă.

Această declarațiune fu pentru doctorul Petersen ca un duș rece.

— Dar instrumentul meu?

— După ce îți vei termina observațiile, îl vei transporta în peșteră, unde alții, într-o zi, îl vor găsi ca o mărturie a trecerii noastre pe aci. Nu putem să ne gândim a-l lua cu noi, căci dacă voim să plecăm, trebuie, repet, să sacrificăm mașina și chiar nacela.

— Dar atunci unde o să ședem? întrebă mistress Elliot consternată.

— În nacela lui Andrée pe care o vom lua în locul nacelei noastre, ceea ce nu-i lucru ușor. Atât cât am putut să socotesc, forța noastră ascensională a căzut la jumătate; nu poate să suporte de cât 3.500 până la 3.800 kilograme. Orî, aerostatul, mașina și celelalte fac împreună ca la 2.872 kilograme. Cu 400 kilograme benzină și 468 kilograme cât reprezentăm noi șase, nu am mai avea loc, dacă am pleca cu mașina, de cât pentru 100 kilograme de lest și pentru o singură «guide-rope». N'am mai putea lua nici o proviziune; or, să plecăm fără lest... înseamnă o cădere vertiginoasă.

Expunerea aceasta lugubră întuneacă toate fețele. Americanul obiectă:

— Cum o să putem sta șase în nacela lui Andrée făcută pentru trei?

— Foarte bine, sir James. Trei vor sta pe coperiș; mistress Elliot, d-ra de Soignes vor rămâne înăuntru cu doctorul...

Toată lumea înțelegea în sfârșit gravitatea situației. Într-o ultimă argumentare sprijinită pe cifre, George Durtal demonstră că nu mai erau cuvinte să se ezite. Cu nacela lui Andrée se va putea lua 1200 kilograme lest care ar permite la un moment dat să stea în aer trei-zeci până la patru-zeci ore.

Cu nacela dirijabilului lor și cu greutatea mașinei lui formidabilă, pot fi svârliți la pământ la prima condensățiune a gazului...

Se despărțiră în tăcere, fie-care apucându-se de lucru. Savantul merse să-și demonteze instrumentul și, bucată cu bucată, să-l transporte pe hanchiză spre a face observațiile cari trebuiau să asigure numelui său nemurirea lui Herschell sau a lui Newton.

Americanul și Bob se duseră să aducă nacela lui Aigle iar George Durtal se duse să aleagă din rețeaua complicată a cablurilor *Patriei* pe aceea cari trebuiau să-i servească la ridicare.

Dar partea delicată a lucrului consista în aceea de a lăsa la o parte masa grea a acestora fără ca aerostatul, ușurat subit de 1500 kilo, să-și ia brusc zborul.

George Durtal se așeză în nacela și se cufundă în meditațiunile pe cari le cerea acest dispozitiv complicat.

Lângă el Cristiana gânditoare se așeză, simțind că logodnicul său avea nevoie de întărirea prezenței sale. Era un moment greu, căci soarta expediției se sprijinea și depindea acum de cunoaștințele ce le avea el despre legile și regulile aerostațiunii.

Lângă el Bob Midy mânca liniștit. Cât despre sir James Elliot și soția sa, ar fi surprins pe oricine văzându-i luând cu magneziu și cu aparatul lor fotografic, vederea celor doi martiri ai Polului, a nacelei ca și a ustensilelor ce îi înconjurau.

Așa că, cu toate lugubrele pronosticuri ce i se făcuse, sir James își vedea de pe acum senzaționalele sale clișee în prima pagină a lui *New-York Herald*, iar doctorul Petersen auzea, ca o bâzâitură lingușitoare, ecoul comunicatului pe care trebuia să-l facă institutelor de știință din Cristiania și Chicago.

E așa de tenace în inima omului dorința de a trăi!

Legatele lui Andrée

Confidență mișcătoare. — Fatalism și inerție. — Americanul. — Hidrogen solidificat. — Întrebuințarea sa. — Doleanțele lui Petersen. — Ultimul «adio» lui Andrée. — Lest improvizat. — Deasupra ghețarului. — Sărmanul Bob! — Chaos polar. — Un strigoi.

— George, nu mai speră!... De sigur că în momentele astea mă blestem!

— Să te blestem!... pe tine, Cristiano!

— Da, pe mine, care ți-am zis: „Trebuie să mergem la Pol”, pe mine care nepricepând nimic din știința aerului mi-am închipuit că aș fi putut să-ți dau sfaturi, eu care, deja vinovată că am înfrânt un prim consemn, ți-am siluit sentimentul de disciplină oprindu-te să te întorci, eu în sfârșit care sunt cauza pieirei noastre a tuturor!...

Și ultimele cuvinte ale tinerei fete se pierdură într-un hohot de plâns.

Cum sta pe marginea nacelei, George Durtal făcu o săritură spre Christiana, îi luă amândouă mâinile într-o pornire pasionată și privind-o drept în ochi:

— Cristiano, zise tânărul ofițer, nu mă mir auzindu-te vorbind astfel; nu mă cunoști.

Împrejurările au fost așa că am aparținut unul altuia fără să ne cunoaștem și nu e acum ora confidențelor, căci minutele noastre sunt numărate. Lasă-mă numai să-ți spun, și cu toată sinceritatea unei tințe a căreia viață se ține de un fir de ață, că: nu numai că eu nu te blestem, dar te bine-cuvintez că m-ai adus pe aici...

(Va urma).

Resursele militare ale Angliei în Indi

După spusele unor ziare engleze și indiane, Englitera poate dispune în Indi de 195 mii soldați între cari 64 mii englezi. În alt ziar acest număr e evaluat la 300.000 de soldați și 4.000 tunuri, împreună cu armatele statelor străine cari vor ajuta Englitera dacă va avea un război în Asia centrală. Însă totul depinde, în realitate, de atitudinea trupelor indigene ale rajahilor.

Totul rămâne calm în peninsula, guvernul indian putând dispune de forțele sale din Pendjab cum și de cele cari au garnizoana tot în interior ca: Lahore, Sialkoh, Mazi-rabad, Nelun, Peshavur, Umballa, Cottat, etc.

Trad. de I. A.

În jurul Europei pe bicicletă

Acest lung voiaj a fost făcut de doi tineri americani Roland și Arthur

Gamwell din Chicago, în timp de 8 luni. Acești Americani sunt doi cicliști remarcabili, membrii ai societății «Ciclist Touring Club» — asociație internațională cuprinzând mai mult de 12 mii de membri.

Itinerariul călătoriei a fost următorul: Spania, Portugalia, Sudul Franciei, Italia, Elveția, Germania, Lion, Paris, Havre și Anglia. Acest lung voiaj a fost după — spusa celor doi americani, foarte plăcut și amuzant.

Trad. de A. Bens.

Înainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dinți 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine
parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1,25 —

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți,
vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la drogerii și farmacii.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Drogerii și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combate.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug orice miros urât al gurei. Cutia 50 bani la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea».

NOUILE PREMII

LA

„ZIARUL CALĂTORIILOR“

Cu începere de azi, „Ziarul Călătoriilor“ care apare săptămânal în 16 pagini și conține o materie aleasă și variată, tratând despre toate întâmplările de pe mare și de peuscat, acordă următoarele noi premii de valoare abonaților săi:

1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai eficient și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.

2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal. 12, țeava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoase.

3) **Un pistol automat**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuițează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.

4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alic. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curței regale, București, 44 calea Victoriei.

5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.

6) **Una mandolină de palisandru**, ornată cu sidef.

7) **Una vioară de paltin**, model Stradiwarius, complet montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumpărate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.

8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.

9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumpărate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicăria Colței», strada Colței 31.

10) **Una bicicletă Iolanda**, marca cea mai bună.

11) **Un biuroș de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.

12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumpărate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.

13) **Un aparat de stins foc „Pluto“** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Toate aceste premii se pot vedea în expoziția permanentă din administrația ziarului nostru.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an; 2,60 pe 6 luni.

CU INCEPER DE AZI
TOATE LUMEA CARE SA ABONEAZA LA ZIARUL

„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI
O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcine, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENETIANĂ

O GARNITURA DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din : o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată dela cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Artonovici et I. Pașanu, calea Victoriei 444. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfectionat

Una vioară sistem Stradivarius cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat dela magazinul „Harpa“, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-șoare.

Două paltonase pentru fete

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate dela societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 „ „ p. un an la „Ziarul Călătoriilor“

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică : Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei cari se abonează cu incepere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « « «

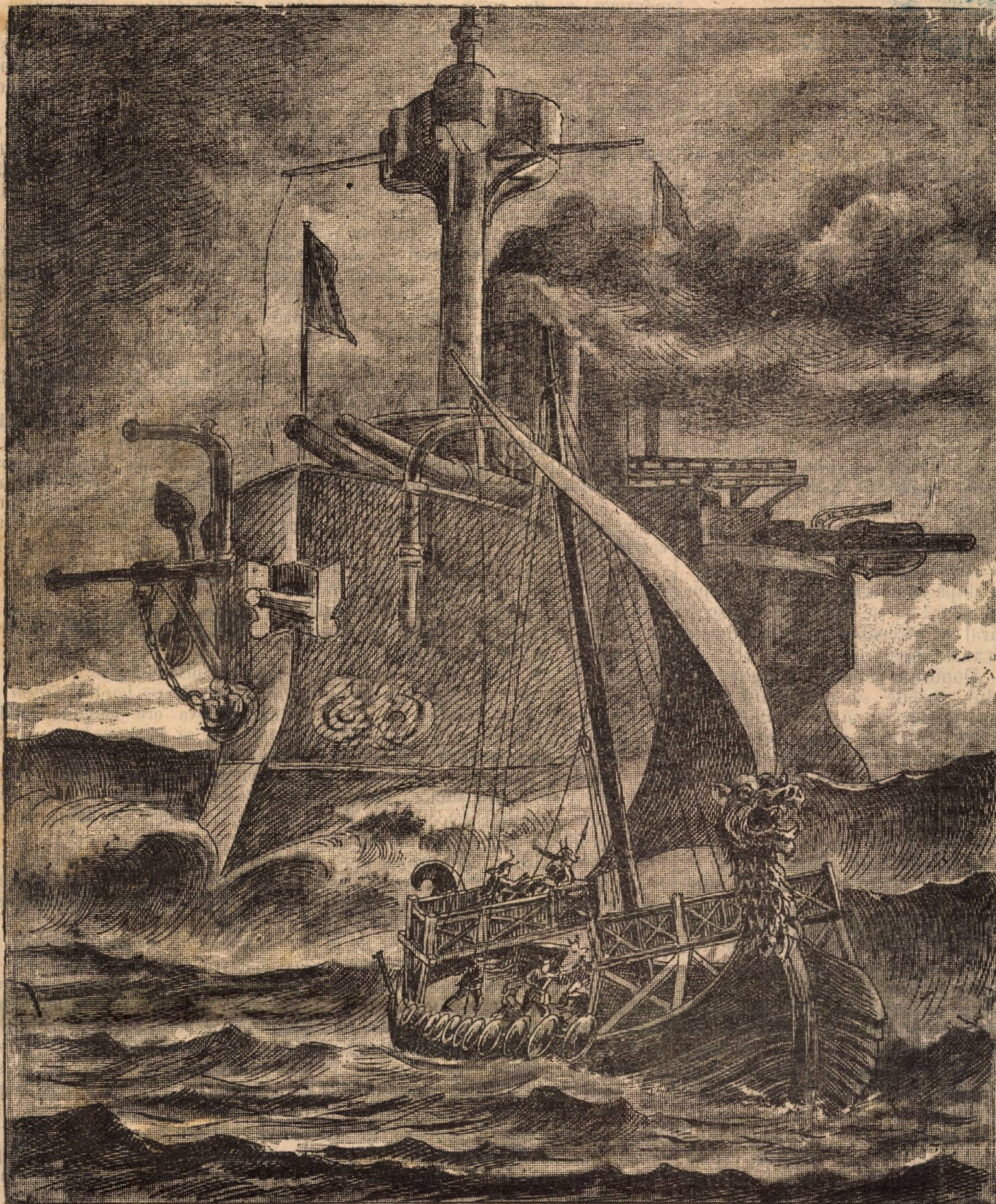
Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

Furtuna mugea spăimântător. — (Vezi pag. 4168).

ABONAMENT

LA

"ZIARUL CALATORIILOR"

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

LEGENDE ȘI MIRACOLE

VEDENIA

Căpitanul unei corăbii încărcată cu cafea din insula Iava, anume Koll, străbătea de câte-va zile întinderea apelor oceanului Indian zbuciumat de-o furtună grozavă, și tocmai citea o carte — «Jurnalul de bord» al unui căpitan de vapor, mort cu câțiva ani în trecut. Tocmai ajunsesse la un pasagiū extrem de interesant, în care se povestea că în noaptea de 13 Aprilie 189..., când vaporul trecea pe oceanul Indian, către Japonia, într-o noapte întunecoasă și plină de vuet, a apărut în fața vaporului, la o depărtare de câte-va sute de metri, o *năluca* grozavă, în formă de corabie chinezească, luminată cu electricitate și având pe bord o mulțime de fantome speriate... Citind cu nesățit, căpitanul Koll nu observă că talazurile izbeau din ce în ce mai cu furie greaua corabie și nu auzi nici întrebarea secundului, relativă la niște dispozițiuni ce trebuiau luate. Abia după mai multe chemări, căpitanul auzi, și se întoarse brusc și supărat de întrerupere, întrebând despre cauza chemării lui.

— Domnule căpitan, îi spuse secundul, trebuie să dați ordin să se arunce ancora și să se strângă pânzele, căci furtuna se întetește.

— Bine, îi răspunse căpitanul, n'aveți decât să faceți ce veți crede că trebuie să faceți, dar să mă lăsați deocamdată în pace.

Secundul plecă. După câte-va clipe ancora fu pregătită pentru ori-ce eventualitate și pânzele mari fură adunate.

Căpitanul Koll își continua citirea în mijlocul imensului clocot de valuri, nemaî auzind nimic în afară de sonorile și formele materiale ale cuvintelor înșirate în acel jurnal de bord. Astfel cufundat în citire, nu observă că secundul vasului era lângă el și îl privea plin de mirare, așteptând oare-cari ordine pe cari numai căpitanul le putea da, în atari împrejurări. Dar fu nevoit să aștepte mult și bine, căci abia la sfârșitul capitoului cu «Năluca» își ridică ochii de pe foile jurnalului de bord, și—pri-

vind în jur, scoase un strigăt de uimire și se șterse la ochi, scuizându-se de «ațișeala» în care căzuse până atunci...

Furtuna mai potolindu-se, mate-loții intrară prin cabinele lor spre a se culca. De-asemena și căpitanul se îndreptă către cabina sa, dar în prag se opri, auzind că orologiul bătea orele nouă, și își zise că n'ar fi rău să mai vegheze puțin pe covertă, de oare-ce dacă va fi vântul favorabil și va bate în direcția spre care mergeau, va da ordin să se desfășoare din nou cele patru pânze mari și să se mărească viteza.

Dar după vre-o jumătate de oră furtuna domolită, se învrăjbi iarăși, valuri ca niște monștri enormi și cu forme fantastice izbeau tot mai cu furie pereții corăbiei; iar întunericul devenise opac.

Căpitanul Koll examină busola cu atențiune și scrută de mai multe ori harta oceanului Indian, întinsă pe peretele de scândură. Când — amintindu-și de pasagiul din capitoul cu «Năluca», în care era descris locul unde a apărut ea, i se păru, în urma privirilor aruncate pe hartă, că în aceeași noapte corabia lui se găsea chiar prin același loc îngrozitor și chiar în aceleași împrejurări lugubre în cari se petrecuse *faptul* citit în interesantul jurnal de bord.

Surprins peste măsură de această coincidență bizară, căpitanul Koll se așeză pe leagănul covertei și începu să cugete la semnificația acestor coincidențe.

De-o dată i se păru că furtuna încetase brusc și întunericul devenise și mai opac. Se desmeteci a-lene din aromeala produsă de gândurile sale, și privi în largul oceanului... Apele nu mai făceau vuet, deși o mulțime de valuri uriașe se abăteau neconținut în preajma corăbiei.

Căpitanului Koll — în clipa când se încercă să scruteze depărtarea spre care se îndrepta corabia, i se păru că vede — nu tocmai departe, o corabie mai mică ce putea fi ajunsă și lovită de corabia sa. Vru să strige cărmaciului, să-l previe spre a se înlătura o catastrofă, însă n'au putere și crezu — chiar în acel moment — văzând că acea corabie e mai aproape, că nu mai era nimic de făcut... Avu senzația unei atingeri cu moartea. Privi totuși cu multă atențiune acea corabie spăimântată care se svârcolea pe valuri, și de-o dată fiori reci, de groază, îi străbătură tot corpul...

Constatase că acea corabie era, da, eră chiar «fantoma» apărută de mult, despre care se scrisese în acel jurnal de bord. Același fel tizar de construcție, cu lumină electrică, fantome agitate pe ea și fantastice, iar

în partea dreaptă un lanț de roți metalice, cari suerau în vânt producând niște țipete stridente și pline de disperare:

Căpitanul Koll auzi apoi notele lugubre și puternice ale unei melodii abacadabrante, venind întretăiate de zgomotul furtunei care începuse din nou și mai furioasă, și văzu ieșind din cabine alte stații îmbrăcate ca mate-loții și cari desfăcură cu o repezi-ciune oarbă o pânză mare, dând astfel o viteză neînchipuită corăbiei care nu era nici a treia parte ca a sa; ea spinteca valurile cu iu-teala fulgerului, pleca înainte și venea înapoi, făcea virajuri amenințătoare, pălpâind, țipând, oscilând neconținut...

Corabia încărcată cu cafea, al cărui comandant netrebnic știa că este el, căpitanul Koll, înaintă de odată direct în pupa corăbioarei fantastice și o despică în două...

Din cauza ciocnirii pe semne și a zgomotului scufundării fantomei, căpitanul Koll se deșteptă ca dintr'un vis îngrozitor. Se frecă la ochi și privi în jurul... la spate'i ședea secundul, așteptând ordine, și de jur împrejurul corăbiei furtuna și întunericul cel mai dens, stăpânea...

Căpitanul Koll a rămas până azi, cu toate protestările tuturor celor cari se găseau pe bord în noaptea aceia memorabilă, ferm convins că fantoma îngrijitoare despre care citise a fost distrusă de corabia sa...!

N. Flint

COPENHAGA

Noaptea fusese vijelie.

Pasagerii de pe bordul *Sweeti* petrecuseră câte-va ore chinuite. Mulți nu mai sperau să se facă bine: îi scuturasă amarnic răul de mare.

Dar acum mijeste de ziuă și aerul se limpezește încet spre răsărit, pe când furtuna și întunericul bat groaznic depărtările apusului.

Marea s'a liniștit cu totul și n' revărsatul zorilor ochii noștri deslușesc totul la o mare depărtare, peste luciul întins al apei.

Acoperiți de pleduri groase de păr de cămilă, cu cozorocul șepcei tras până peste urechi, un englez și tovarășul său de călătorie, francez, stau unul lângă altul, sus pe bord, alăturarea de cele patru coșuri ale vaporului, întinși pe scaune de pânză, nepăsători de tot ce se petrecuse în jurul lor pe timpul tempestei. Erau singurii călători pe cari răul de mare nu-i atinsese.

Stăteau acolo încă de la ivirea primelor talazuri prevestitoare ale furtunei, iar acum, în zorii zilei, privesc cu aceeași

nepăsare potolirea elementelor răscolate. În slavă stăpânește atâta liniște după o noapte de vifor și marea își descoperă din belșug toate comorile frumuseții după ce și răscolase adâncurile volburoase în timpul nopții, în cât acum, când ne apropiem de Copenhaga, «Swea» parcă zboară pe d'asupra valurilor argintii, iar vâzul răpit al călătorilor îngrămădiți pe bord rămâne fermecat în fața răsăritului de soare pe o mare de smarald.

Departa de tot, în bruma apusului, un oraș răsare feerie din apa mării, cu clădirile poleite și cu portul învâlmășit de vapoare cu flamura tuturor semnișilor.

De la larg, Copenhaga se ivește în seninul dimineții ca o dioră încăntătoare.

În fund, drept în mijlocul orașului «Raadhuset-ul» (primăria) își înalță sus de tot turnul «observatorului de foc», cu cadranul grandios al celor patru ceasornice așezate pe patru laturi ale turnului și cu strălucirea roșie a cărămizii aparente din care este clădit.

Turnurile cenușii ale «Rosenborgglot» (castelul Rosemburg) se văd în marginea dinspre miază noapte, cu crenelurile fără tunuri și cu cele trei rânduri de galerii puse una peste alta până în vârful turnurilor.

Alături, cupola ascuțită în formă de piramidă a «St. Albens Kirken» (biserica englezească) spintecă bolta cerului, iar ferestrele ogivale, presărate în tot lungul turnului, par niște ochi mari, deschiși și mirați parcă de sosirea vaporului nostru.

Dinspre miază-zi, turnul «Bursei», alcătuit din coadele răsucite a trei crocodili gigantici ce-și sprijină picioarele de dinainte și gurile năprasnic căscate pe strașina turnului, se arată vâzului nostru, puternic impresionat, ca ceva exotic, din alte lumi și vremuri.

Lângă canalul exterior, în marginea orașului, turnul răsucit al «Vor Frelsers Kirke» (biserica Mântuitorului) se estompează delicat pe fondul închis, cu galeriile în spirală pe unde se plimbă vizitatorii spre a se ridica până în vârful terminat printr-o mare bulă care, în mod constant, la amiază, când este ora douăsprezece, cade cu zgomot din vârful prăjinei de fier, după care îndată și ceasornicele primăriei și ale celorlalte edificii publice, bat ora miezului zilei.

Este un spectacol care atrage o mulțime de curioși totdeauna la ora aceasta.

Dar apoi «Rundetaarn» (turnul rotund) cu cele nouă rânduri de ferestre ale celor nouă caturi ce compun corpul principal și cele încă cinci rânduri de ferestre ale caturilor ce alcătuiesc corpul secundar așezat în vârful corpului principal. Dar turnurile gotice ale «Frederiksborgglot» (castelul Frederic) cu majestoașă lor înfățișare precum și cele patru turnuri ale «Kronborg-ului» (castelul

Kronborg) toate având un alt stil și o altă înfățișare: Cel din marginea dreaptă a fațadei principale rotund, cel din stânga ascuțit, cel din dreapta al laturei din fund în formă de octogon, iar cel din mijloc, de o înălțime prodigioasă, în forma cupolelor de la bisericile rusești.

Pe d'asupra tuturor acestor clădiri și turnuri de care e presărat întreg orașul, în seninul zilei și pe un cer de safir, din centrul luminat se ridică de o dată, măreață, până în slavă, «Friederikskirken», cu domul albastru, zbrat de dungile de aur ale colonadelor, cu rețeaua fină și delicată a ornamentațiilor aurite ce-l împodobesc, cu galeria din vârf impresurată de zăbrele de la cari apoi pornește în sus, tot mai sus și mai înalt, corpul rotund, sprijinit pe coloana de granit al celui de al doilea cuprins al «domului», de aceeaș culoare ca seninul cerului și dungat de liniile de aur ale colonadelor, după care apoi, sus, sus de tot, stăpânind slava, «crucea de aur» din vârf strălucește ca lumina soarelui.

Așa ivindu-se orașul din lungul mării, pare o înfăptuire de vrajă peste care planează «crucea».

Și-atâta aur și lumină iradiază acest Simbol al păcii odihnind și veghind colo sus d'asupra orașului, în cât, pe măsură ce vaporul se apropie de țarm, impresiunea lăsată devin neperitoare.

De la larg fulgurația «crucei» pare mai vie și mai rostitoare de gânduri curate, iar, ochii îndreptați spre ea o privesc înfrigați de o sfântă evlavie.

Din bruma albastră-cenușie în care zac toate orașelele nordului în ori-ce timp și la ori-ce ceas al zilei, «crucea» fulgurantă a domului stârnește în sufletul nostru al celor de pe vapor un sentiment adânc de pace, de bine, de adevăr și de frumos.

Cu cât «Swea» se apropie și cotește acum din larg să intre pe gura canalului exterior troenit de vapoare, corabii, și șleuri, cu atât crucea se vede și mai mare, și mai departe parcă în slavă, și mai strălucitoare în tihna dimineții de vară—intocmai ca acele stele conducătoare ale cerului pe care ochiul neobosit al cărmaciului le urmărește în tot lungul nopții.

Din înaltul lui sfânt și binecuvântat, simbolul acesta de pace, de iertare și de bunătațe nesfârșită îți potolește patimele, îți strecoară în suflet odihna și te predispune la fapte bune. Este taina aceea nepătrunsă a crucei care îmblânzește, care inspiră gânduri curate, care dă ființă celor nevăzute și care apropie așa de mult pe om de cel A-tot puternic.

Toți cu viața sfărâmată de o mare durere, toate sufletele răscolite și cutremurate de vântul desnaședei, toate inimele pustiite de amărăciune și tot gândul chinat de indoială, — se îndreaptă spre odihna crucei.

Adâncă e marea veșniciei și ce odihnă fără capăt cuprinde vremelnica ta faptură când pe piept s'așează crucea: să nu te mai zbuciumi suflet mereu zbuciumat, să nu mai suferi înfăptuirea suferinței și—să odihnească mereu trudita ta ființă în pacea neclintirei și în aceea supremă nepăsare de toate nimicurile omenești.

Lazăr Bădescu

CRIMELE DIN PUSTIU

Într-o dimineață de vară o caravană părăsea orașul Elareș din Maroc; ea era compusă din 20 cămile încărcate cu mărfuri, iar călătorii erau niște negustori europeni din Tanger cari se duceau la marele bălei din Tombuctu. Atât negustorii cât și conducătorii caravanii—4 marocani voinici, erau înarmați până în dinți, pentru a se putea apăra de triburile Riz, cari aveau o ură neîmpăcată contra europenilor—și de animalele cari domină prin aceste pustii. Caravana pășea încet; de o jumătate oră părăsise pădurea din jurul orașului, iar acum dădu de pustiu; de jur împrejur era numai nisip. Călătorii—poposind, — se adăposteau sub corturi pentru a se feri de arșițele arzătoare ale soarelui. Spre seară dădură de o oază; acolo își așezară corturile pe iarbă, iar conducătorii caravanii adormiră lângă cămile. Un vânt ușor bătea din spre Est; o tăcere adâncă domnea și numai din când în când se auzeau strigătele îndepărtate ale șacalilor,—niște animale ce trăesc în cete prin acest pustiu.

Când zorile se iviră conducătorii caravanii sculară pe negustori și porniră înainte. Pe la amiază ajunseră în apropiere de o pădure, la 2 km. de portul Sale, caravană se opri și conducătorii ei se duseră să ia apă dintr'un mic izvor. Un negustor se uita cu ocheanul spre a observa împrejurimile, de la orizont se vedea o pată neagră care se mărea încetul cu încetul; peste puțin timp putu să vadă o trupă de călăreți marocani cari se îndreptau spre ei. Negustorii plecară în pădure și se pregătiră de luptă; trupa de călăreți se îndreptă în fugă spre pădure; era în număr de vre-o 40; în capul ei era pe un cal arabesc călare Șeriful; când ajunseră la marginea pădurei descălicară și se îndreptară tiptil printre copaci însă o salvă de detunături se auzi; apoi fură urmate de altele. Marocanii se ascunseră după copaci, însă negustorii și cei-alți trăgeau neconștienți de după copaci în dosul marocanilor, căci ei îi impresuraseră din toate părțile și făcură un rând în jurul lor; căți-va marocanii căzură, însă îndărjiți peste măsură că dușmanul nu se arăta și trăgeau nevăzuți; în urmă eșiră de după copaci și se aruncară ca niște

bestii asupra copacilor de unde veneau împușcăturile; atunci se încinse o luptă aprigă între adversari. Marocanii fiind în număr mai mare eșiră învingători, iar din 16 Negustori și cei 4 conducători ai caravanei rămaseră numai 7; aceștia fură legați de cămile. Marocanii încălecară și se pregătiră să plece când deodată mai multe detunături răsunară și între copaci apărură o trupă de soldați spanioli; la vederea lor marocanii o luară la fugă, dar fură ajunși de soldați și o luptă strânică (pe viață și pe moarte) se încinse între ei; o parte din Marocani fură uciși iar restul prinși și legați cot la cot. Negustorii și prizonierii fură aduși în lagărul spaniolilor care sosiseră chiar în aceea dimineață în oraș. Peste 2 zile soldații spanioli fură imbarcați pe un vapor împreună cu negustorii și mărfurile lor; ei debarcară la Casablanca, iar de aci își urmară drumul spre Tombuct.

L. G.

DIN SUDANUL ENGLEZ

Sudanul englez sau egiptean e situat între Nil și Congo. Are 10 milioane locuitori. E sărac însă în ce privește arhitectură—și veche și modernă. Singurele clădiri mai impor-

Apelul recrutaților

tante din reședința comandamentului general al trupelor engleze, sunt: marele palat al guvernatorului, împrejmuit ca o cetate antică și cu o curte enormă în care se face odată pe an, apelul noilor recruți; și cazarma. În cea dintâi ilustrație se poate vedea tocmăi scena anuală a apelului recruților și totdeauna admiră zidurile, poarta medievală și cu-

Cazarma și locuința comandantului

rea imensă a palatului guvernatorului din Sudan. A doua înfățișează cazarma, curtea ei, și locuința modestă a generalului comandant.

Sunt cu toate astea lucruri inte-

resante și vrednice de cunoscut, căci dau o imagine clară a unui colț din viața care se desfășoară într-o parte depărtată a Africii de Nord-Est.

— n. —

VAMPIRUL

— Urmare —

Herman se înfioră. Oare omul acela vorbia adevărul?

— Viața mea îți aparține, murmură ofițerul cu vocea înăbușită. Mă voi lega cu jurământul pe care îl vei cere d-ta. Dacă tot sângele meu, vărsat picătură cu picătură, în torturile cele mai grozave, poate să plătească liniștea acestei copile, sunt al d-tale. Spune-mi, ce voești de la mine?

— Vei rămânea neatins răspuns ne-cunoscutul, căci nu singele d-tale îl vreau.

— Ce ceri atunci, ce aștepti de la mine?

— Vreau să-ți trădez stăpânul.

Herman suspină îndurerat. Licărirea de speranță pe care o avusese, piercea în vânt.

— Haide, strigă dinsul furios, ucidemă acum, ucidemă repede, te-ai mai bucurat odată de suferințele mele; ce mai aștepti?

— Mai avem timp, răspuns banditul.

Se făcu tăcere. Apoi, după o pauză destul de lungă, stăpânul vampirilor continuă:

— Așa dar viața acestei copile, nu valorează cât liniștea lui don Tiburcio, guvernatorul din Almeria?

— Destule întrebări, răspuns Herman. Sunt legat prin jurământ, și ni-

mic nu mă va putea face să devin sperjur. Arocha, eh iar dacă ar fi soția sau sora mea, nu m'ar putea face să-mi calc în picioare onoarea.

— Momentul se apropie... Așa dar, ești sigur că vei rămânea credincios jurământului d-tale?

Așa dar nu primești libertatea pe care ți-am oferit-o?

— Nică nu mă voi înjosi să discut prețul rușinos pe care mi-l oferi!

— Fie. Dacă ai să-mi faci vre-o cerere înainte de a muri, poți să-mi vorbești.

— Singura grație pe care ți-o cer, este să mor de o moarte scurtă și demnă de un soldat. Ia revolverul meu, și trimite-mi un glonte în inimă.

Stăpânul vampirilor se ridică.

Fără să pronunțe vre-un cuvânt, deschise cutia de piele, și luă revolverul. La lumina slabă a razelor lunii, țeva armei licări sinistru.

Banditul rămăse acum nemiscat, părând că cugetă. Herman, nerăbdător, întrebă:

— Ești gata?

— Nu, răspuns celălalt. N'am obiceiul să vărs eu însumi sângele victimelor mele. Sau le dau pradă vampirilor mei negri, sau...

Se apropie de Herman, îl luă de mână,

și-l conduse până la marginea unui put adânc și întunecos.

— Său, continuă dânsul, îi trimet în acest infern, de unde nu mai pot scăpa nici o dată.

Herman se aplecă deasupra abisului, și se înfioră.

— Ce moarte alegi? întrebă călăul.

— Cea mai scurtă, răspunse prizonierul.

— Atunci e aceasta. A sosit momentul. Pentru ultima oară: refuzi libertatea, viața, salvarea aceleia pe care o iubești, și care... poate te iubește?

Un suspin dureros sgudui pieptul ofițerului.

— Am jurat, răspunse dînsul, cu o sforțare supra-omenească.

— Bine. Îți voi lega ochii și te voi arunca în abis. Dacă crezi în Dumnezeu îți las timpul să pronunți o rugă.

— De ce să-mi legi ochii! exclamă Herman. Ți-am cerut să mor ca un soldat. Oare vreți să mă alegeți o ultimă insultă la toate torturile pe care le-am îndurat?

— Așa dar, nu ți-e teamă să privești moartea în față?

— Numai presupunerea acesta este o insultă pentru mine.

— Bine. Voi face cum vreți. Dacă crezi că e bine, îți desleg și mâinele.

Herman, uimit, ridică capul.

— Nimic nu te mai poate salva, continuă celălalt. De vreme ce pare că ai obiceiul să rămâi credincios cuvântului dat, îți voi cere să nu te aperi când te voi lăsa liber. Vei jura, și-ți voi deslega mâinele. Și te vei coborî singur în abis.

Herman rămase tăcut, agitat de gânduri violente.

— Fie, zise dînsul în cele din urmă. Sunt în puterea d-tale. Dezleagă-mi mâinele. Îți jur că mă voi purta ca și cum aș fi mereu înălțat.

— Și că nu vei face nici o încercare pentru a te salva?

— Îți jur.

— Pe ce?

— Pe onoarea mea.

— Bine. Aceasta este încercarea despre care ți-am vorbit. Ea te va judeca. Intinde-mi mâinele.

Frânghia fu tăiată. Căpitanul era liber.

Misteriosul necunoscut stătea drept și înalt, și privirea sa domnitoare se fixa în ochii soldatului.

— Iată revolverul d-tale, continuă dînsul. Ia-l. Gândește-te acum că mă poți uide, și că eu n'am nici un mijloc de a mă apăra. Sunt singur. Ai putea foarte bine să-ți descarci revolverul și să fugi după aceia. Nimeni nu va veni să mă răzbune. Nimic nu te leagă, de cât doar jurământul d-tale.

Necunoscutul încrușase brațele pe piept.

Herman, foarte palid, apucase revolverul.

Își privi dușmanul care stătea nemiș-

cat în fața sa, privi arma, spațiul liber. Gândul îi fugi un moment spre câmpia verde, unde era viața și fericirea.

După aceia își întoarse ochii spre stăpânul vampirilor.

— Am jurat! murmură dînsul cu simplitate.

Își puse din nou revolverul la cingătoare, și inclinându-se de-asupra abisului, se lăsa să cadă.

Stăpânul vampirilor făcu un pas înainte.

Un moment ascultă șgomotul pietrelor rostogolite în adâncimea abisului.

Luna dispăruse după creștetul muntei. Noaptea era acum adâncă și neagră. Omul își descoperi fruntea, îngenușchi și ridicând brațele spre cer, murmură:

— Doamne, aibi milă de dînsul, și călăuzește-i pașii!

XXII

În căderea sa, căpitanul Herman nu suferise prea mult.

După ce rămase cât-va timp fără cunoștință, se deșteptă, mirându-se că se mai simțea încă viu.

Făcu câțiva pași înainte, prin întuneric. După aceia își aduse aminte că avea la cingătoare o lampă electrică, și o aprinse.

Ceea ce văzu, nu era de loc de natură să-l liniștească.

Înainte de el se întindea o galerie întunecată, care părea fără de sfârșit.

Ce moarte îngrozitoare! Herman își amintea iarăși de legendele pe care le auzise în gura poporului.

Din fericire, avea la sine revolverul, cu care își putea scurta ori-când chinurile.

Înainte de el se întindea o formă vagă și atrase privirile. Apropiindu-se recunoscu un cadavru omenesc: cadavru unui soldat.

Nenorocitul căpitan trecu repede înainte. Mai încolo se lovî de alt cadavru, și fără voe se gândi că în curând, alții aveau să se lovească de cadavru său.

Herman începu să alerge prin coridoarele întunecoase, ca și cum s'ar fi temut să nu-l cuprindă nebunia.

În curând observă că lampa sa electrică era aproape să se stingă.

Numai imaginea surizătoare a Arochei îl mai susținea în această luptă teribilă.

De odată i se păru că zărește o ființă înaintea sa. Era oare o vedenie, așa cum se arată acelor care sunt aproape să moară?

Nu, nu era o vedenie. O femeie apărui înaintea sa.

Era o femeie tină, frumoasă; dacă n'ar fi avut privirea atât de gravă, ar fi zis că e Arocha.

— Nu-ți fie teamă, zise dânsa; vino cu mine; am venit să te salvez. Tatăl meu mă trimete. Mă numesc Gracioza Holsarte.

Gracioza? E cu puțință oare? Ofițerul

voi să vorbească, dar nu-și putea desclêșta dinții.

Gracioza? ! Asta nu se putea. Herman își aducea aminte de femeia pe care o transportase în trăsura, și care avea cu totul alt fizic.

Și totuși, ce însemna asemănarea aceea așa de mare cu Arocha?

Și apoi, nu pronunțase dînsa numele lui Ramun Holsarte, pe care dînsul îl știa mort?

Herman, adânc turburat, nu știa ce să creadă!

Se uita țintă în ochii femeii, și de odată, un gând îl ilumină.

Ochii ei, ochii aceia adorabili și drăgăstoși, ochii umezi și surizători, plini de lumină și de rugă, aveau ceva din fixitatea, din flacăra de ghiață a stăpânului vampirilor.

— Vino cu mine și nu-ți fie teamă; îți voi spune tot adevărul. Dar trebuie să ne grăbim, căci Arocha se află într-o primejdie de moarte.

Ofițerul tresări.

Continuându-și drumul, Gracioza Holsarte — căci dînsa era într'adevăr, vorbi. Puțin câte puțin, desvăluie adevărul, în tot dramatismul său.

Ofițerul află ce fel de om era stăpânul său.

Gracioza îi povesti lunga tortură pe care o îndurase tatăl său, în mlaștinile de la Vibora.

Îi povesti cum într-o zi pe când se afla singur cu Bascheti, sufletul blestemat al guvernului, reușise să-și desfacă lanțurile, și fugise în munte împreună cu călăul său, care de frică îl urmăsea în tăcere.

Îi spuse cum se refugiase Holsarte în abisul Cerohima, și cum Bascheti — amenințat cu moartea, desvăluise planurile infame ale lui don Luiz Tiburcio.

Ramun Holsarte înțelesese repede care era rolul său în viitor.

Bascheti, pentru a-și câpăta libertatea, jură să-l ajute; dar nu putea nimeni să aibă încredere în cuvântul aceluia trădător.

Holsarte exploră cu atenție muntele, și auzind din gura păstorilor legenda stăpânului vampirilor, se hotărî să îmbrace haina acestui personagi, misterios și sinistru.

În modul acesta putea fi mai sigur că și va învinge dușmanul.

Herman asculta din ce în ce mai uimit; dar acum înțelegea din ce în ce mai bine, tot ce se petrecuse în trecut.

„Tot căutând mereu mijlocul cel mai sigur de răzbunare, — continuă Gracioza, — tatăl meu s'a întâlnit într-o zi în munte cu profesorul van den Beck, care voia să cerceteze tainele abisului Cerohima.

„În numeroasele curse pe care le făcuse în munți, tatăl meu căpătase aproape siguranța că abisul Cerohima trebuia să comunice cu lagunele Solore din apropierea palatului Almeria.

Dar nu știa ce mijloace să întrebui-

teze pentru a căpăta siguranța acestui fapt.

„Profesorul olandez este un om de inimă, care a primit să dea o mână de ajutor tatălui meu. El s'a aruncat în luptă cu curaj, ca un adevărat erou.

„Profesorul a aruncat într'un pâriu, care lua naștere din abisul Cerohima niște materii colorante, pe cari le-a regăsit apoi în lagunele Solore. Dovada era făcută. Abisul comunica cu palatul din Almeria.

Atunci Ramun Holsarte avusese curajul de a se aventura prin întuneric, și ajunsese până la închisoarea în care erau aruncate victimele guvernatorului.

În modul acesta putuse fi salvată Gracioza.

...Herman știa destul acum, pentru ca să poată înțelege în ce primejdie era Arocha; n'avea alt gând decât să alerge cât mai repede pentru a o scăpa din mâinile călăului.

Epilog

Revoluția, care clocotea înăbușită de atâtea vreme, izbucni de-odată, violentă.

Don Luiz Tiburcio și amanta sa, senora Martinez, își găsiră moartea în închisoarea subterană unde atâtea victime nevinovate fuseseră sacrificate. Căzură amândoi pradă, teribililor *trembladores*.

Iar de-asupra-le, se prăbuși palatul guvernamental, în care atâtea vreme tronase Tiburcio.

...Două luni după aceea, ținutul era liniștit. Revoluția victorioasă, impusese ca conducători ai patriei niște oameni mai demni. Trădătorii erau morți cu toții. Almeria, prefăcută în ruine, renăște, de astă dată liberă și prosperă.

Din portul Caracas, un vas pleca spre Europa, cu care relațiunile de prietenie fuseseră reluate.

Vaporul ducea pe bordul său pe cinci din eroii povestirii noastre: Ramun Holsarte cu cele două fice ale sale, împreună cu Herman și van den Beck.

Acesta fusese scos din închisoare de către revoluționari. Gracioza se amestecase în mulțime și-l luase apoi cu dinsa.

Herman și Arocha se logodiră. Ofițerul își dăduse demisia din armata Almeriei și se întorcea în Europa, în Franța, adevărata sa patrie.

Cât despre profesorul van den Beck, când îi vorbește cine-va despre bogățiile pe cari le aduce cu dânsul, surâde binevoitor și începe să facă descripția statuetelor prețioase luate din abisul Cerohima.

Dar în gândul său, profesorul își spunea că găsise acolo o altă statueta, în carne și oase, aceasta cu mult mai prețioasă; o statueta pe care o adora cu mult mai mult de cât cum adoraseră popoarele precolombiene statuetele lor de argilă.

Statuia aceasta se numea Gracioza, și era logodnica sa. Profesorul o găsise în

adâncimile abisului Cerohima, cu prețul vieții sale, și cu concursul «stăpânului vampirilor».

— Sfârșit —

Care-î cel mai vechi jurnal

Germanii reclamă pentru ei o nouă glorie. Ei dovedesc că cel mai vechi dintre ziarele cunoscute, este un periodic german care apărea pe la sfârșitul secolului al XVI-lea. Se găsesc niște numere de la 1575.

Aceste ziare prețioase sunt păstrate în biblioteca universității din Heidelberg. Periodicul apărea sub forma unei mici broșuri de 12 pagini și era editat de Iohan Carolus.

Ca și astăzi se publica și atunci corespondențe din diferite ținuturi. Volumul din anul 1606, care este complet — afară de numărul 34 — cuprinde scrisori și comunicări de la corespondenții din Frankfurt, Amsterdam, Bruxelles, Lyon, Roma, Veneția, Praga, etc. Ziarul se imprima la Strasburg și a continuat să apară tot timpul secolului al XVI-lea.

Titlul ziarului era «Zeitung» ca și al foilor de azi.

În unul din numerele vechiului «Zeitung», se anunță descoperirea telescopului de către Galileu.

Fără îndoială, germanii au dreptate să fie mândri de vrâsta gazetăriei lor; dar ce înseamnă această vrâstă față de cele 13 secole ale lui King-Pao, ziarul oficial al Chinei. O scrisoare a împăratului Hui-Tsang, o odă a poetului Sutschem, și alte documente din secolul al XII-lea al erei creștine ne vorbesc despre King-Pao.

Alți poeți, cari au trăit mai înainte, prin secolul al VII-lea al erei creștine ne vorbesc de asemenea despre King-Pao. Iată prin urmare ziarul care ține recordul.

Și dacă vechiul «Zeitung» al germanilor a dispărut, King-Pao al chinezilor trăiește și azi; e un ziar solemn și vesel în același timp.

Răsfoind colecția lui «King-Pao», se găsesc lucruri în adevăr nostime.

Așa de pildă, împăratul Kio-Kin, vede cu durere cum poporul său este inundat de nenumărate rele, și adresează o scrisoare tuturor supușilor săi. El le anunță că lacrimile sale inundă hârtia pe care scrie; recunoaște că numai crimele sale au atras mânia cerului, și dă o listă a tuturor acestor crime.

Tao-Ksang succesorul său, adresează zeilor o misivă cam la fel.

Miniștrii aceștia, fac la rândul lor o duioasă mărturisire prin paginile lui «King-Pao».

Găsesc un număr al acestui ziar, în care Li-Hung-Chiang-mandarinul de tristă memorie scrie împărătesei de curând de-

cedată că a condamnat la moarte prin tăiere în bucățele mici pe o femeie care își otrăvise bărbatul.

În alt număr văd o listă a candidaților la bacalaureat. Sunt bătrâni de câte 70, 80 și unii chiar de câte 90 de ani.

La sfârșitul listei, împăratul decretează printr'un mesagiu, că acești bătrâni, deși n'au dat dovadă de multă știință, totuși și-au dovedit dragostea lor pentru cultură. De aceea numește pe câți-va dintre ei bacalaureați onorari.

L. Ch.

SPERANȚELE UNEI NAȚIUNI

OLANDA AȘTEPTĂ UN REGE

Pe la mijlocul verei trecute, holera, acest înspăimântător flagel asiatic, și-a făcut apariția în Olanda, și pe la sfârșitul lui August se putea număra mai multe cazuri mortale la Rotterdam.

Primele victime au fost niște copii, și la început s'a crezut că moartea lor era datorită unor indigestii provocate de niște bonboane stricate.

Dar îndată ce examenul bacteriologic a dovedit că holera era singurul vinovat, inimile tuturor mameilor din Olanda s'au umplut de îngrijorare. Și a fost interesant de văzut atunci cum toți locuitorii Olandei erau îngrijorați nu numai pentru ai lor dar și pentru copilul iubit al țării, mica principesă Iuliana.

Olandezii au așteptat cu multă nerăbdare să vie pe lume un moștenitor al familiei Orange-Nasau, și de atunci entuziasmul lor a fost mereu viu.

Destinele națiunii batave sunt legate de soarta acestei tinere principese, numai dacă nu cum-va mai târziu, va avea un frate. Umbra lui Guilom taciturnul s'ar înfiora de bucurie, căci atunci în sfârșit Olanda ar avea un rege.

Așteptând însă, Olanda are o regină, și e sigură că tronul ei nu va trece unor principii germani; și asta e o fericire mare pentru batavi.

De aceea, cu toții se interesează de ceea ce spun gazetele asupra sănătății micii principese, de toate micile amănunte ale vieții ei, de gesturile doiceii, de educația pe care va primi-o. Poporul ar vrea să știe de pe acum dacă mica principesă este mulțumită că s'a născut în Olanda, și dacă va urî pe germani.

Antipatia poporului Olandez pentru germani este adâncă. Ea se manifestă în toate împrejurările; oamenii aceștia, cinstiți, culti, și mai ales dornici de cultură, acești mari-

narî muncitori şi paşnici, îşi pierd cu totul cumpătul când îndrăzneşte cine-va să-i confunde cu teutonii.

Olanda întreagă speră şi priveşte spre regina Wilhelmina ca spre o zeiţă; în ziua când ea ar avea bunul gând să dea naştere unui copil de sex masculin, poporul s'ar ridica ca un singur om pentru a o glorifica.

Un prinţ, un rege pentru Olanda, un bărbat din sângele familiei de Orange—acesta este visul de aur al neerlandezilor.

IDOLI BIZARI

Un pasionat căutător de lucruri vechi, bizare, şi de curiozităţi naturale, s'a reîntors — nu de mult, din Alaska, aducând pe lângă multe altele o colecţie extraordinară de fotografii ale unor idoli nespuse de ciudaţi. Reproducem trei din cele mai caracteristice.

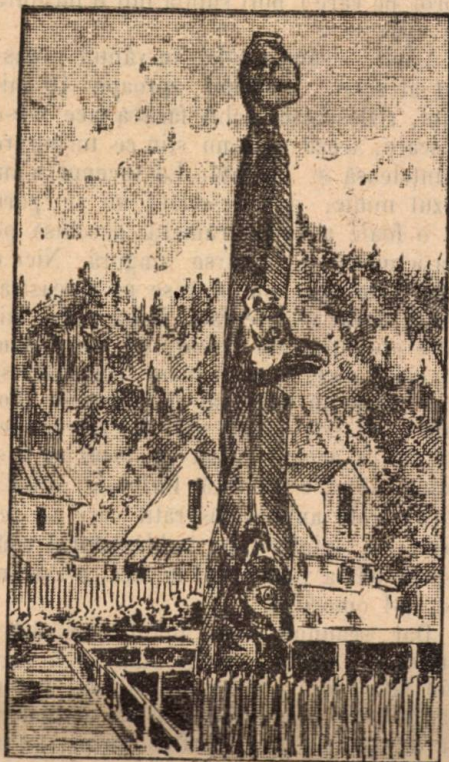

Cea dintâi reprezintă unul din aceşti idoli bizari, foarte înalţi şi sculptaţi într'un chip extrem de original, idol care se găseşte la intrarea unei păduri de pin. La acest idol—se spune, vin tinerii eschimoşi, aducând jertfe şi cerând în schimb favoruri.

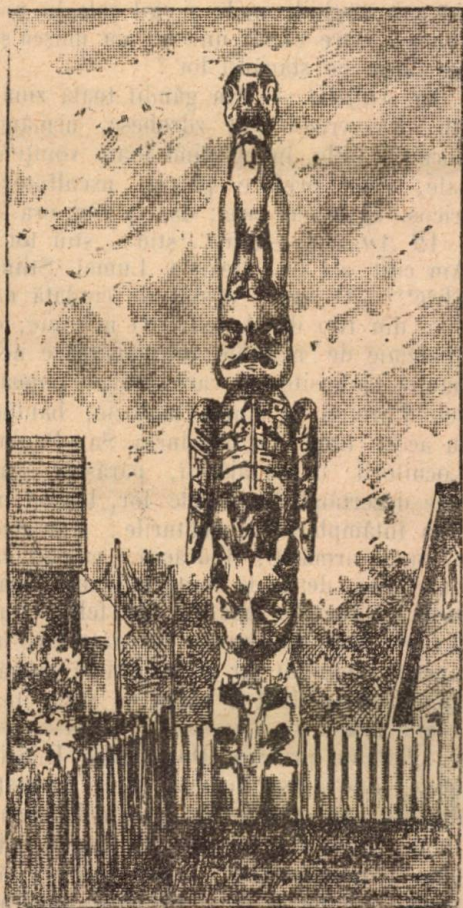
Al doilea idol e mult mai bizar: el are trei capete rudimentar sculptate: primul e de vulpe, secundul de vultur, şi ultimul de pisică. Aceste capete sunt simboluri, — necunos-

cute neiniţiatilor. În ele şi văd eschimoşii trei genii protectoare, de la care cer ori ce în schimbul—vai! — a unei victime omenestî.

Ultimul idol şi cel mai extraordi-

nar din aceste trei — având o triplă semnificaţie e situat în grădina unui indian Sitka, foarte bogat. Acest enorm şi foarte bizar idol e divinizat

de indienii din întreaga localitate. Sculptura şi insignele lui au o înrăurire colosală asupra spiritelor superstiţioşilor indienii.

Orî cărui războinic îi e de ajuns să zărească un contur, spre a se schimba, dintr'o dată cu desăvârşire.

Pentru idolul acesta au un cult mai presus de toate culturile omenirii.

E vorba ca un savant iconograf să plece — trimis de Academia franceză, spre a studia aceşti idoli cel puţin bizari şi spre a aduce chiar, câţiva pentru muzeul Louvru.

GUY DE MAUPASSANT

HORLA

— Urmare şi sfârşit —

11 August. — Mereu nimic; nu mai pot rămâne, la mine, cu această teamă şi cu această bănuială intrată în sufletul meu; trebuie să plec.

12 August, 10 ore seara. — Toată ziua am tot voit să plec; n'am putut. Am voit să săvârşesc acest act de libertate, atât de uşor, atât de simplu — a pleca — a mă urca în trăsura mea, spre a ajunge la Rouen; n'am putut. Pentru ce?

13 August. — Când eşti atins de astfel de boli toate resorturile fiinţei fizice par a fi stricate, toate puterile zdrobite, toţi muşchii slăbiţi, oasele devin moi şi carnea lichidă ca apa. Simt asta în fiinţa mea morală într'un fel straniu, şi jalnic. N'am nici putere şi nici îndrăzneală, nici stăpânire asupra mea, nici putere chiar de a-mi pune în mişcare voinţi. Nu mai pot voi, însă cine-va voeste pentru mine, iar eu mă supun.

14 August. — Sunt pierdut! Cine-va stăpâneşte sufletul meu şi-l conduce! Cine-va porunceşte tuturor actelor mele, tuturor mişcărilor mele, tuturor gândurilor mele! Nu mai simt nimic în mine de cât un privitor—rob şi îngrozit, al tuturor lucrurilor ce săvârşesc. Doresc, numai să mă scol, să mă ridic pentru ca să mă cred încă stăpân pe mine. Nu pot! Sunt ţintuit pe scaunul meu şi scaunul se ţine de pământ în așa fel, în cât nici o putere nu m'ar ridica.

Apoi, fără să m'aştept, simt nevoe, trebuie! să mă duc în fundul grădinei să culeg şi să mănânc fragi. Şi plec! Culeg fragi şi le mănânc. Oh! D-zeule! D-zeul meu! Dar... este un Dumnezeu? Dacă este unul, mântuieşte-mă! scapă-mă! ajută-mă!... Ertare! Indurare! Bunătate! Scapă-mă! Oh! ce suferinţă, ce chin, ce groază!...

15 August. — Sigur! Iată cum era stăpânita sărmana mea vară, când veni să-i împrumut 5000 lei. Ea se supunea unei voinţi stranie intrată în ea, ca un

alt suflet; ca un suflet parazit și stăpânitor. Asta e oare sfârșitul lumii?

Dar cel care ne conduce, cine-l acel nevăzut? acel necunoscut? acea haimana de neam supranatural? Deci sunt nevăzuți! Atunci cum de la nașterea lumii nu s-au arătat încă, într'un fel hotărât, cum au făcut cu mine?

Nici odată n'am citit nimic care să semene cu ceea ce s'a petrecut în casa mea! Oh! dacă ași putea-o păși! dacă m'ași putea duce, ași fugii și nu m'ași mai întoarce. Ași fi mântuit, — dar nu pot.

16 August. — Am putut scăpa azi două ore; ca un întemnițat care găsește, din întâmplare, ușa temniței deschisă. De odată am simțit că eram liber și că el era departe. Am poruncit să inhame repede și am alergat la Rouen. Oh! ce bucurie e să poți zice unui om care te ascultă: „Haidem la Rouen“!

M'am oprit înaintea bibliotecii și am rugat să mi se împrumute marele tratat a doctorului Herman Herestauss, asupra locuitorilor necunoscuți din lumea veche și nouă.

Apoi, după un moment m'am urcat în cupeul meu; am vrut să spun: „la gară“! — n'am spus; am strigat c'o voce tare atât de puternică, în cât trecătorii sau întors să se uite la mine: „Acasă“! și am căzut înebunit de groază pe perna trăsorei. El mă găsisse și mă prinsese.

17 August. — Ah! ce noapte! ce noapte! și cu toate astea îmi pare că trebuie să mă bucur. Până la ora unu dimineața am citit! Până la acea oră totul a mers bine.

Herman Herestauss, doctor în filozofie și teologie, a scris istoria și manifestările tuturor ființelor nevăzute, ce vagabondează în jurul omului, sau în dosul lui. Descrie origina lor, domeniile și puterile lor. Dar nici unul din doi nu seamănă celui care mă chinuște. S'ar zice că omul de când gândește, a presimțit și s'a temut de o ființă nouă, mai tare ca el, urmașul său în această lume și că el simte de aproape și nu poate păzi lumea de acest stăpân; bietul om, în groaza lui, a plămuit tot poporul fantastic al ființelor nevăzute, nălcirilor, toate născute din frică.

Deci citind până la unu dimineața, m'am dus de m'am așezat în dreptul unei ferestre deschise pentru a-mi răcori fruntea și mintea la vântul ușor de afară.

Era bine, cald. Cât de dragi mi-au fost odinioară nopțile ca asta! Nu era lună; stelele pe fondul negru al cerului scânteiau tremurând. Cine locuiește acolo lumi? Ce forme, ce viețuitoare, ce animale sunt acolo? Cei care gândesc în acele universuri depărtate, știu mai multe ca noi? Ce văd ei și noi nici bănuim? Vre unul dintre ei, într'o zi sau alta va trece spațiul? Nu vor apare pe pământul nostru pentru a-l cuceri, cum odi-

nioară normanzii au trecut marea spre a supune popoarele mai slabe?

Suntem atât de neputincioși, atât de dezarmați, atât de proști, atât de mici, noi cești-lalți, de pe acest grăunte de noroi pe care-l poți subția într'o picătură de apă.

Ațipii, visând ast-fel, în vântul proaspăt al serii. Dormind aproape 40 minute, redeschise ochii fără a face vre-o mișcare, trezit prin nu știu ce turbare neînțeleasă și ciudată. La început n'am văzut nimic, dar de-odată mi se păru că o foaie a cărței rămasă deschisă pe masa mea se întoarce singură. Nici o adiere de vânt nu intrase pe fereastră. Fusei mirat și așteptam. După patru minute aproape, am văzut, da, am văzut cu ochii mei, o altă foaie ridicându-se ca și cum un deget ar fi foiletat-o. Fotoliul era gol, părea gol; dar am înțeles că el era acolo, așezat pe locul meu și citind. Dintr'o săritură furioasă, dintr'o săritură de animal răsvrătit care se repede să spintece pe îmblânzitorul său, trecui odaia pentru a-l înșfăca, a-l strânge, a-l omori!...

Dar scaunul meu, înainte ca să-l fi atins, se întoarce ca și cum ar fi fugit din fața mea... masa se clătină, lampa căzând se stinse și fereastră se închise ca și cum un rău făcător prins, se avântase în noapte închizând fereastră după el.

Deci fugind, îi fusese frică de mine. Lui!

Atunci... atunci... mâine... sau după... sau într'o zi oare-care... voi putea să-l țin sub unghiile mele și să-l calc în picioare! Oare căinii une-ori nu mușcă și nu sfășie pe stăpânii lor?

18 August. — Am gândit toată ziua. Oh! Da, vreau să-l zdrobesc, urmând pornirile sale, îndeplinind toate voințele sale, a mă preface plecat, ascultător, fricos. El e mai tare; dar va veni ora...

19 August. — Știu... știu... știu tot! Am citit aci în „Revista Lumii Științifice“: „O veste destul de ciudată ne vine din Rio de Janeiro. O nebulie, o epidemie de nebulie asemănătoare nebuliei molipsitoare, care atinge popoarele Europei la etatea mijlocie, bântue în acest timp în provincia San-Paulo. Locuitorii desnădăjduiți, părăsesc casele dezertând din satele lor, lăsând în voia întâmplărilor semnăturile; s'ar zice că sunt urmăriți, îndrăciți, mânați ca niște vite, de acele ființe nevăzute, mai mult de cât de neatinse, de felul vampirilor, cari se nutresc cu viața lor, în timpul somnului lor și cari beau numai apă și lapte, fără a părea că ating nici o altă hrană.

„Domnul profesor Don Pedro Henriquez, întovărășit de mai mulți învățați doctori, au plecat în provincia San-Paulo ca să studieze la fața locului origina și manifestările acestei surprinzătoare nebulii și de a propune împăratului măsurile ce-i vor părea mai bune

pentru a readuce la judecată acele populații aiurite“.

Ah, ah, îmi amintesc frumoasa corabie braziliană cu tre' catarte, care trecu pe sub ferestrele mele, urcând Sena, la 8 Mai trecut! Am găsit-o atât de albă, atât de frumoasă, atât de veselă! Ființa era sus, venind de acolo unde rasa sa se născuse! El m'a văzut, de asemenea a văzut locuința mea albă și a sărit din corabie în apă. Oh, Dumnezeule!

Acum știu, ghicesc. Specia omenească s'a sfârșit.

El a venit, Acel care a adus primele înspăimântări în popoarele neștiutoare, Acel pe care preoții îngrijorați îl afurisesc, pe care vrăjitorii îl cheamă în nopțile întunecoase, fără a-l vedea însă apărând, cărora presimțirea despre stăpânii viitori ai lumii, le dau toate formele îngrozitoare sau frumoase, de stafii, duhuri necurate, geniuri, zâne, pricolici, strigoii, etc.; după grosolanele inchipuirii ale spaimei primitive, oamenii mai pricepuți au ghicit.

Mesmer a ghicit, iar savanții doctori, tocmai după 10 ani au descoperit într'un fel hotărât, natura puterii necunoscute și neînțelese a acelei ființe, înainte chiar ca el s'o fi putut manifesta. Ei s'au jucat cu acea armă a noului Dumnezeu; cu stăpânirea misterioasei voinți asupra sufletului omenească, ajuns sclav. Ei au numit aceasta magnetism, hipnotism, sugestie... mai știu eu cum? I-am văzut petrecând ca niște copii nenorociți, cu acea îngrozitoare putere! Nenorocire nouă! Nenorocire omului! El a venit, el... el... cum se numește... îmi pare că-mi strigă numele lui... da... îl strigă... Aud... nu pot să-l prind... încă odată... Horla... l'am auzit... Horla... el este... Horla a venit!

Vulturul a mâncat porumbelul, lupul a mâncat berbecul, leul a sfâșiat bivoliul cel cu coarne ascuțite; omul a omorât leul cu săgeata, cu spada, cu pulbere...; dar Horla va face din om ce am făcut noi din boii și calii: lucrul său, sluga sa, hrana sa; numai prin puterea lui de voință. Nenorocire nouă!

Cu toate astea, une ori, animalul se răsvrătește și omoară pe cel care l'a stăpânit... eu voesc... voi putea... dar trebuie să-l cunosc... să-l ating... să-l văd! Învățații spun că ochiul animalului se deosebesc de al nostru, nu pătrunde ca al nostru. Și ochiul meu nu poate deosebi pe noul venit, care mă chinuște.

Pentru ce? Oh! acum mi-amintesc cuvintele călugărului de la muntele Sf. Mihail: „Oare vedem a suta mie parte din ce este? Iată vântul care-i cea mai mare putere a naturii, care răstoarnă oameni, dărâmă clădiri, desrădăcinează copaci, ridică marea în munții de apă, surpă maluri și aruncă pe stânci corăbii colosale; vântul care omoară, care suflă, care geme, care mugește, l'ai văzut? Il poți vedea? Cu toate astea este“!

Și mai gândesc: ochiul meu e atât

de slab, de nedeșăvârșit, că nu deosibește corpurile tari, dacă sunt străvezii ca sticla!

Ca un geam împiedică drumul meu și mă lasă să mă svârcolească, ca o pasăre care intrând în o odaie, se lovește cu capul de toți pereții, până nimerește din nou fereastra.

O ființă nouă! Pentru ce nouă? Trebuia să vie negreșit! Pentru ce să fim noi ultimii? Nu-i vom deosebi ca și pe cei-lalți creați înaintea noastră? Asta e cauza, că natura sa e mai desăvârșită ca a noastră care e atât de slabă, de stângaci zămislită, incurcată cu membre totdeauna silite ca de resorturi prea complicate; ca a noastră care trăește ca o plantă sau ca un animal, nutrindu-se cu aer, iarbă și carne. O mașină animală în prada boalelor, deformărilor, putreziciunilor; rău orânduită; proastă și ciudată; iscusită în a face rău. Operă grosolană și gingașă, încercând a fi; când e deșteaptă poate ajunge măreață.

Unii suntem atât de puțin pe lumea asta, ca de la stridie la om, strălucitoare și parfumate? De ce alte elemente de cât focul, aerul, pământul și apa? — Ele sunt patru, numai patru, cu cari totul se face în natură. Ce jalnic! Pentru ce nu sunt 40, 400, 4000! Cât e de sărac totul! Cu câtă sgârcenie ni sa dat. Rău descoperit, greoi făcut!... Ah! elefantul, ipopotamul, câtă frumusețe! Cămila ce slujenie?!

Dar fluturile! o floare care zboară!... Visez unul mare, colosal, cât universul în reg, cu aripi a căror formă, frumusețe, culoare și mișcare nu le pot pricepe. Dar par'că îl și văd... zboară din stea în stea răcorindu-le și îmbălsămându-le, cu adierile armonioase și ușoare ale sbuzului său!... Și popoarele de colo de sus, îl privesc trecând, minunate, răpite...

Dar ce am? El e, el, *Horla*, care mă muncește, care mă face să gândesc asemenea nebunii! El e în mine, el a ajuns aproape, sufletul meu. Am să-l omor!...

19 August. — Am să-l omor. L'am văzut! M'am așezat erî seară la masa mea de lucru; m'am prefăcut că scriu cu multă băgare de seamă. Eram sigur; știam că va veni să hoinărească în jurul meu, aproape de tot, atât de aproape, că poate îl voi atinge, înșfăca! Și atunci... atunci voi fi și eu desnădăduit; cu mâinele, genunchiul, pieptul, fruntea, dinții, îl voi strânge, strivi, mușca și sfășia.

Il voi pândi cu toate simțurile mele.

Am aprins amândouă lămpile și opt lumânări de pe sobă, ca în acea lumină să-l descoper.

În fața mea e patul; un pat de stejar cu stâlpi; la dreapta soba; la stânga ușa închisă cu grije, după ce o lăsasem deschisă mult timp, ca să-l atrag; înapoia mea un dulap mare cu oglindă,

care îmi slujea zilnic să mă rad, să mă îmbrac și în care aveam obiceiul să mă privesc de la cap până la picioare, de câte ori treceam pe dinainte.

Deci, mă prefăceam că scriu, pentru a-l înșela, căci și el mă pândea. De o dată am simțit — am fost sigur — că el citește peste umărul meu, că era lângă mine, atingându-mi urechile cu respirația lui.

M'am întors cu mâinile întinse și atât de repede că l'ăscui să cadă. Ei bine!... l'am văzut ca ziua și nu m'am văzut în oglindă!... Ea era goală și doar eu eram în față! Am văzut sticla curată de sus până jos și am privit-o cu ochii îngroziți și n'am mai îndrăznit să înaintez; n'am mai îndrăznit să fac nici o mișcare, cu toate astea simțeam bine că el era acolo, dar că m'î scăpa iar, că corpul său acoperise reflectarea corpului meu în oglindă.

Cât am fost de fricos! Apoi, încet-încet, începu să mă zăresc ca într-o ceață pe suprafața oglinzii, într-o ceață, ca și cum aș fi trecut prin un val de apă; îmi părea că acea apă luneca de la stânga la dreapta, redând încet chipul meu, din clipă în clipă. Era ca la sfârșitul unei eclipse. Cel ce mă acoperea nu părea să aibă contururi netede, hotărâte, ci un fel de transparență opacă. Putui în fine să mă văd clar, ca de obicei.

L'am văzut și spaima care m'a făcut să fiu cuprins de fiori, m'a oprit.

20 August. — Să-l omor! Cum? Căci nu pot să-l lovesc! Cu otravă? Dar mă va vedea amestecând-o în apă; și otrăvurile noastre vor avea oare efect asupra corpului său imperceptibil? Nu, nu, fără îndoială... Atunci?!

21 August. — Am chemat un lăcătuș din Rouen și am dat să-mi facă pentru ferestrele odăii mele obloane de fier, cum au la Paris otelurile particulare la etajul I, ca mijloc de apărare contra tâlharilor. Îmi va face de asemenea și o ușă. M'am dat drept un fricos, dar puțin îmi pasă!

10 Septembre. — Rouen. Hotel Continental.

S'a făcut... s'a făcut... dar e mort? Mi-e inima neliniștită de ce am să mă văd.

Erî, lăcătușul, punând obloanele de fier și ușa, am lăsat deschis totul până la miezul nopții, până ce începu să se facă frig. De odată am simțit că era acolo, și o bucurie, o bucurie nebună mă cuprinsese. M'am sculat încet, m'am dus în dreapta, apoi în stânga, m'am preumblat mult timp, pentru ca *El* să nu ghicească ce am de gând; apoi mi-am scos ghetetele și mi-am pus papucii; în urmă am închis oblonul de fier și întorcându-mă cu pași liniștiți, am încuiat ușa de două ori. Reîntorcându-mă la fereastră, a fixat-o prin un lăcăț, iar cheia am pus-o în buzunar.

De odată am înțeles că el se învățea

în jurul meu, că i era frică la rindul său, că m'î porunceea să i deschid. Mă prefăcui că primesc, dar nu primesc; sprîjinindu-mă de ușă, o întredeschisei atât cât trebuia să trec eu de a'ndaratele și, cum sunt prea înalt, m'am lovit cu capul de pragul de sus. Eram deci sigur că nu m'î putuse scăpa și l'incuiai singur singurel în odăe.

Ce bucurie! Il aveam! Atunci m'am scoborât în fugă, am luat din camera mea cele două lămpi, m'am dus în salon, am turnat tot gazul pe covoare, pe mobile, peste tot; am dat foc și am fugit, după ce mai întâi am avut grija să încui ușa de la intrare, întorcând cheia de două ori.

M'am dus de m'am ascuns în fundul grădinei, într-o tufă de dafin. Cât fu de mult!... Cât ținu de mult!... Totul era negru mut, nemișcat; nici o adiere de vânt, nici o stea; munți de nourî ce nu se vedeau, dar cari treceau peste inima mea atât de grei... atât de grei...

Am privit casa mea și am ascultat. Cât ținu de mult!... Am crezut într'un timp că focul se stinsese singur, sau că *El* îl stinsese, când una din ferestrele de jos crăpă sub presiunea focului și o flăcără mare, roșie și galbenă, lungă, moale, desmierdătoare se înălță în lungul zidului alb și l'îmbrățișă până sub acoperiș. O lucire alergă printre arbori, printre crengi, printre frunze și un fior de frică o urmă. Pasările se deșteptară, un câine începu să urle; mi se părea că se făcuse ziua!

Mai străluciră două ferestre și curând tot rândul de jos al locuinței mele nu mai era de cât un jărătic...

Dar un strigăt înfiorător, ascuțit, sfâșietor, străbătu întinericul nopții, un strigăt de femeie... și două ferestre se deschiseră. Uitasem servitoarele mele!

Am văzut fețele lor îngrozite, inebunite de frică, dând din mâini, cerând ajutor!

Atunci, pierdut de groază am început să alerg spre sat urlând:

„Ajutor! ajutor! foc! foc!“! Întâlnii oameni care veniau spre foc, grăbiți; m'am întors cu ei.

Casa mea acum nu mai era de cât un rug oribil și măreț; un rug monstruos luminând tot pământul; un rug unde ardeau oamenii și unde *El* de asemenea arsese... *El*... *El*... prizonierul meu; ființa nouă, noul Stăpân. *Horla*!

De odată acoperișul întreg se scufundă între ziduri și un vulcan de flăcări se înălță la cer.

Prin toate ferestrele deschise pe cup-tor, vedeam grămezi de foc și gândeam că *El* era acolo, în acel cuptor, mort.

— Mort? Poate!... Corpul său? corpul său pe care lumina îl străbate, nu este de nedistrus prin mijloacele cari omoară pe ale noastre?

Dacă nu este mort?.. Poate singur timpul va lua Ființa uezăcută și grozavă. Pentru acest corp transparent, acest corp

necunoscut, acest corp de spirit, dacă ar trebui să se teamă și el de lovitură, de infirmități, de distrugere timpurie? Distrugere timpurie? toată frica omenescă de la ea vine! După om, Horla... După cel care poate muri în toate zilele în toate orele, în fie-că minută, prin ori-ce mijloace și din ori-ce întâmplare, a venit cel care nu trebuie să moară decât la ziua lui ba la o oră și minută anumită, atingând limita traiului său!

Nu... nu... fără nici o îndoială... fără nici o îndoială... el nu-l moare... Atunci... atunci va trebui să mă omoare el pe mine!

Traducere de Al. Arghiropol-Iași

„REGELE RUINELOR SACRE”

Sir James Kenedy ceru unui servitor de la hotel Victoria, unde trăsesse, să-i procure o călăuză pentru a-l conduce până la ruinele templului zeiței Khali.

— Dar Sir, de ce nu profitați de plecarea caravanei, — îi spuse otelierul.

Sir Kenedy îl întrerupse:

— Care caravană?

— Caravana de turiști care trece prin pădurea unde e templul și care probabil, se va opri și acolo.

— Probabil, — observă Kenedy; — odată ce e probabil nu e sigur și apoi nu e de loc plăcut ca — fiind tocmai în admirarea urmelor primei arhitecturi omenesci, să fi acostat de un oare-care Kook turist, ridicol, împreună cu soția și cu o întreagă bandă de Kook-i.

Servitorul era mirat de modul de vorbire al lui Sir Kenedy asupra compatrioților săi. El se retrase în căutarea unei călăuze.

Sir James Kenedy era foarte bogat, — putându-și plăti toate fanteziile sale, chiar și cele mai extravagante și mai costisitoare. Plictisit teribil de îngrozitorul „spleen” căuta acum pentru a se vindeca tot felul de aventuri, călătorind.

Străbătuse America de Nord, Siberia, China, Thibet, Indo-China și acum se afla de cât-va timp în India. I se spusese că templul sacru al Zeiței Khali, care se afla aproape în ruine era o minune de arhitectură veche. Dar era foarte puțin vizitat de turiști. Situat în fundul unei păduri, acest templu a fost terenul principal al revoluției contra Englezilor.

Când era revoluția în toi, nici un European nu se aventura în pădurea această și vai de acei streini cari se rătăceau în această parte; ei erau sugrumați de lațurile acelor teribili Thugi.

Chiar și acum când totul era liniștit foarte puțin se aventura prin pădurea aceasta.

Să revenim însă la istoria noastră.

— Chelnerul căruia misiunea de a căuta o călăuză nu-i fu de loc ușoară, sfârși prin a găsi un Hinduș, care de și

nu fusese nici odată la templu, cunoștea totuși drumul.

Sir Kenedy se înțelese cu hindusul că în caz dacă i se va întâmpla să moară, să înmăneze unei tinere Hinduse numită de călăuz, suma de 300 rumpfi. Iar dacă se va înapoia sănătos, i va da numai 75 rumpfi. Se învoia ușor.

Hotărâra pe a doua zi dis de dimineață ora de plecare.

A doua zi când se lumina sir Kenedy și cu Mingabor — căci așa se numea hindusul — plecară călări spre pădurea în care era templul. Luaseră un catâr pe care puseră lucrurile de brană și aparatul fotografic — căci sir James Kenedy era un pasionat amator fotograf. După ce merseră până pe la orele cinci după amiază, făcând mai multe popasuri, ajunseră la templul sacru. Nu era încă așa de ruinat, și arhitectura lui, statuele, erau așa de artistice și de interesante, în cât întreceau cu mult așteptările lui Sir Kenedy.

El își pregăti aparatul și... un urlet lugubru și teribil răsună; instinctiv Sir Kenedy întoarse; capul Mingabor strigă: „Tigrul!” Sir Kenedy cu sânge rece îndreptă aparatul spre locul unde era tigrul.

În sala plană din mijlocul templului stetea — gata să se repeadă, tigrul; „Tic!” clișeul era acum gata. Lăsă aparatul la o parte. În acest moment tigrul făcu o săritură prodigioasă și căzu asupra lui Mingabor, sfâșiindu-i brațele și fața. Nefericitul urla de durere și frică.

Sir Kenedy descărcă revolverul asupra tigrului. Tigrul lovit grav, se ridică spre noul său dușman, răgind furios.

O a doua detunătură răsună și tigrul de astă dată rănit mortal, scoase un răget dureros și muri. Englezul pansă rana lui Mingabor și îi opri curgerea sângelui; apoi continuă liniștit, să viziteze templul.

După ce fotografiă interiorul templului, — cu ajutorul lui Mingabor care era numai ușor rănit, jupui pielea tigrului și se întoarse în oraș.

În cabinetul lui sir James Kenedy din San Francisco între alte curiozități, e și un superb tigru regal împaiat, așezat lângă perete unde e bătută o tablă mică, gravată cu următoarele cuvinte:

„Regele ruinelor sacre”

A. Bensim.

PARADISUL PASARILOR

Americanii au descoperit — nu de mult o frumusețe de insulă, numită Catalina, în partea de Nord-Est a Californiei. În această mică insulă — găsită fără alți locuitori de cât puține cirezii de foc și multe stoluri de păsări dragălașe, s'au stabilit două ti-

neri americani foarte bogați, cari au cumpărat definitiv această insulă de la Statul californian.

După cât-va timp proprietarii insulei au îndrăgit atât de mult păsările acestea de mare, focle și pirguini, în cât le trimiteau în fie care

zi de două ori, o hrană din cele mai alese. Astfel că după câte-va săptămâni, pasările și chiar focile s'au obișnuit atât de mult cu noii locui-

tori ai insulei în cât le luau din mână bucățelele care le erau oferite.

tori ai insulei în cât le luau din mână bucățelele care le erau oferite.

În aceste două ilustrații se văd fericitele pasări și focile, care trăiesc în-

„Acele două ilustrații de sigur pot da o imagine destul de limpede a acestui adevărat Paradis al pasărilor—și al focilor.

— r —

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

D-ta m'ai făcut să pătrund într-o lume nouă, să întrevăd un ideal pe care nici odată nu l'ași fi găsit în mine însumi. Te binecuvintez și te iubesc, Cristiano.

Ea se apropie de Georges printr-o mișcare spontană de recunoștință.

— Ascultă-mă, urmă el. Părinții mei erau dintr-o familie foarte modestă. Tatăl meu, gardian de baterie la frontieră, fu toată viața sa omul datoriei în adevăratul sens al cuvântului; orizontul său nu mergea mai departe de tunurile pe care trebuia să le păzească. A murit după ce m'au făcut educația. Mama, cu care stău de atunci, se ocupa cu menagiul casei, și chiar eu nu am fost, până în ziua întâlnirii noastre, decât un slujbaş punctual, legat de datoria sa zilnică, ne visând nimic mai departe de aci. Mi-ai deschis în suflet ambițiunii sublime, datorii care se găsesc în fundul sufletului, responsabilități mărețe pe care trebuie să știi să le ai. M'ai făcut să înțeleg în câte-va ore cine erau francezii aceia aventuroși care ne-au lăsat un patrimoniu de glorie și pe urma cărora m'ai indemnă să merg. Și

iată că un simplu ofițer ce eram, va fi în stare, poate, să anine pe fruntea patriei sale o coroană mai mult! O! nu, Cristiano, nu te blestem... te iubesc și te admir, și ori-ce s'ar întâmpla de acum înainte, îți mulțumesc că m'ai ridicat până la tine. Mi-ai apărut ca acele eroine pe care poporul le urmează din instinct. Și iată că urmându-te, am ajuns aci, unde nici un alt francez n'a ajuns... Ce se va mai întâmpla? Nu știu. Dar nimic din ce o să se întâmple nu mă sperie, pentru că tu ești aci.

— Și mie, Georges, m'e frică acum... m'e frică de acea moarte înspăimântătoare... de transformarea sărmanelor noastre corpuri în schelete hidoase... O! George, oroare a acestei viziuni, colo în grotă, dacă ai ști!... Zilele trecute îți spuneam că nu înțeleg amorul fără încercări de pericole comune... Dar aceste încercări au întrecut forțele mele...

— E impresionabilitatea ta de femeie care te face să vezi lucrurile astfel, Cristiano, și nu sunt surprins de loc. Dar la rândul meu îți spun: Ai încredere în mine și gonește aceste idei; cât despre mine, nu mi-e

frică de loc. Caracterul nostru e din acelea care privesc moartea în față. Dacă va trebui să sfârșim ca Andree, mă văd, fără teoare, întins alături de tine, cum i-am găsit pe ei. Aș vrea numai ca aceia care ne vor găsi la rândul lor, să zică, văzând mâinile noastre unite: «S-au iubit până la ultima suflare».

Cristiana închise ochii și murmură:

— Ah, îți mulțumesc, George. Așa voiam să fiu iubită!.. Da, viziunile dispar. Dragostea ta gonește frica și îmi dă puteri. Și pe urmă ne aflăm în mâinile lui Dumnezeu: să facă din noi ce va voi, numai să nu ne despartă.

Rămaseră un moment tăcuți, ascultând bătăile inimelor lor. Așa de depărtați unul de altul ca origină, aceste două ființe se completau prin calitățile lor.

Cristiana se zmulse cea dintâi din extazul care îi coprinsese.

— Ora aceasta e dulce, zise ea; dacă Dumnezeu ne va scăpa, imi voi aminti-o mai târziu ca pe una din cele mai fericite din viața mea; dar nu avem dreptul să o prelungim prea mult. Trebuie să reîncep lucrul, George, te fac să pierzi minute prețioase. Ai vre-o speranță? Spune-mi drept.

El dădu ușor din cap, arătând barometrul: Totul depinde de direcțiunea vântului care ne va duce. Barometrul s'a scoborât cu 18 milimetri de o oră și se scoboară mereu. Această depresiune nu poate arăta decât un uragan: dar din ce parte vine, n'aș putea să-ți spun. Dacă o să bată dinspre Spitzberg, riscăm mai întâi să fim zdrobiți de acest zid de gheață, dacă nu ne vom înălța la timp; apoi vom putea fi împinși spre regiunile cele mai pustii, spre Noua-Siberie sau insulele nelocuite ale Americii de nord.

— Dar atunci e o nebunie să spunem ceea-ce spunem...

Și pe când vorbeau așa, o cantitate de zăpadă căzu dinaintea lor. Zăpada era, de sigur, de pe aerostat, căci urmaș și alți fulgi mari, care cădeau din vârful scării de frînghie ce conducea la supapă.

— Bob Midy, care auzise că această greutate împiedica balonul să se înalțe, încerca să fie folositor dând zăpada jos.

Georges Durtal îl felicită foarte călduros.

— Georges, zise Cristiana, acest negru cu strâmăa lui inteligență, îți arată că mai e ceva de încercat și că inerția ne este interzisă...

Să lucrăm. Pot fi și eu folositoare la ceva?

El îi făcu semn că n'are nevoie și se urcă pe marginea nacelei, în vreme ce Bob-Midy, fericit de complimen-

tele primite, alerga să găsească pe sir James în grotă.

Tânărul ofițer lucra de vre o jumătate de oră, și începuse să se mire că nu vede pe American aducând coșul lui Andrée, după cum se înțeleseseră, când din grotă se auzi un strigăt.

În urmă Americanul apărui, urmat de Bob-Midy. Negrul ducea pe brațe un tub metalic lung de un metru pe care îl asvârli în nacelă.

Una din extremități era găurită. O mică roată, pe care era scris «închis» și «deschis» arăta în ce sens trebuia întors pentru a deschide sau închide orificiul.

Pe tub se citea în litere albe :

Hydg. Sol. Amstg. South 1897.

— Mai sunt încă vre-o două-sprezece la fel cu acesta într'un colț al grotei, zise Americanul; erau ascunse aub niște piei de urs. Or *Hydg* vrea să zică hidrogen, nu e așa?

Cu tot sângele său rece, miliar darul era foarte mișcat. Această descoperire pe care nu putea nimeni să o prevadă, era poate scăparea *Patriei*.

Cât despre Georges Durtal, cuvântul *hidrogen* produsese asupra lui efectul pe care îl produce asupra călătorului rătăcit în pustiul un isvor cu apă rece.

Acest prețios gaz era sângele balonului; chiar în fața uraganului care se apropia, nu trebuia să dispere; lăsat în voia lui, *Patria* va părăsi Polul cum părăsise Andevanne.

Dar după ce înțelesese ce vrea să zică restul inscripțiunii, ofițerul clătină din cap.

— Ziceți că mai sunt vre-o două-sprezece tuburi la fel cu acesta? întrebă el.

— Da, și un altul mult mai gros, dar pe jumătatea acestuia de lung, pe care se distinge un cadran. Acui cadranului e oprit la zero...

Nu văd la ce ar putea servi, dar celelalte conțin, fără îndoială, hidrogen și trebuie să le întrebuițăm cât de repede, comindante. Le vom căra pe toate aci împreună cu Bob.

Dar Georges Durtal dădu din cap...

— Ești sigur că nu e de cât o duzină din aceste tuburi? zise el.

— Da, am scotocit toate colțurile grotei.

Nu mai cunt altele, dar dacă gazul e comprimat, acesta ar da un volum important.

— Important dacă ar fi vorba de reparat o perdere de dilatație, și cu acest scop le adusesse Andrée; dar nu în cazul unei pierderi accidentale de o așa mare importanță. Un tub ca acesta, cu un conținut de 10 până la 12 decimetri cubici, poate conține 12 până la 15 metri cubici de gaz cu presiunea normală, ceea ce ar da

150 metri cubici toate tuburile la un loc. E o forță accensională de 60 kilograme; or nouă ne trebuie de zece ori atât.

— Așteaptă, zise Americanul, a cărui privire se însufleți, mi se pare că mi aduc aminte... *Armstg* înseamnă Armstrong. E marele constructor englez și are la Southampton o usină în care a obținut hidrogenul *liquéfié*. Sub această formă, fie-care tub trebuie să conțină mult mai mult de 15 centimetri cubici.

Strânși în jurul cilindrului, pasagerii *Patriei* priveau cu o atenție îngrijată examenul ce se făcea.

Bob Midy părea că înțelege că din descoperirea sa—căci el descoperise tuburile într'un colț întunecat al grotei—putea să iasă ceva bun pentru expediție, căci nu făcu de cât o săritură până la gura grotei.

— Bob se duce să caute pe cel-laltă frați! strigă el.

Cel-laltă frați erau cele-lalte tuburi și când se întoarse cu al doilea, George Durtal, care nu încetase să privească inscripțiunea, avu o exclamație veselă.

— Dar aveam aci mult mai mult hidrogen de cât credeam, zise el. Cuvântul *sol*, înseamnă solid. Deci aceste recipiente conțin gaz solidificat.

— Crezi că s'a putut solidifica gazul în altă parte de cât în laboratoare? întrebă sir Elliot.

— Cred că Armstrong le-a preparat în special pentru expedițiunea lui Andrée și i le-a dăruit. Îmi pare că am auzit vorbindu-se de așa ceva în 1896 sau 97. Dacă aceste recipiente conțin în adevăr hidrogen solid, avem în mână o forță formidabilă.

— Iată pe unde se deschide, zise Americanul, învârtind roțița de a-ramă.

De-o dată ceva albicios ieși de la capătul tubului, producând un zgomot înspăimântător. Părea ca și cum s'ar fi descărcat o pușcă. Picături strălucitoare ca ale unui metal în fuziune se împrăștiară în zăpadă, sbucnind ca niște proiectile.

Mistress Elliot care voia să se urce în nacelă se ascunse, de spaimă, după colibă.

Din fericire, nici unul dintre călători nu fusese în dreptul acestei mitralii de gen nou; căci fie-care din proiectile, având rolul de gloanțe explozibile, ar fi fost ucigător.

Sir Elliot închise îndată pericolosul orificiu.

— Este cu neputință să întrebuițăm o forță așa de brutală, zise ofițerul, pe față căruia se arăta o puternică decepțiune: am sparge fatalmente învelișul balonului dacă am introduce în el gaz sub această formă.

— Este extraordinar, zise Ameri-

canul, foarte impresionat. N'aș fi crezut nici odată să aibă asemenea efecte conținutul tubului.

— Iată, arată Cristiana, ce gaură s'a făcut în zăpadă: ai jura că e urma unui glonț.

— Glonț pe care era cât p'aci să-l primesc, zise savantul ridicând capul pe de-asupra bordagiului. Sgomotul ce s'a produs mi-a întrerupt operațiile. Ce s'a întâmplat?

I se explică, și când își îndreptă privirea spre acele periculoase recipiente:

— Drace! zise el. Cu asta se poate svârli în aer un iceberg. S'a demonstrat, după cum știți, că hidrogenul este un metal. Ceea ce a ieșit de acolo o au fost proiectile metalice; n'ar mai trebui să repetați experiența.

— Dar atunci?... întrerupse sir Elliot.

— Știți oare că, zise Petersen, Armstrong a întrebuițat spre a solidifica acest gaz, două până la trei sute de atmosfere de presiune și 150 grade de frig?

— Frig pe lângă care temperatura noastră polară este o adiere de vânt primăvăratec, adăogă mistress Elliot legându-se la cap pe care și-l lovise la intrarea colibei. Ai fost cu totul imprudent, James, umblând ast-fel cu un produs așa de periculos și nu-ți mai rămâne de cât să trimiți tuburile cu Bob de unde le a găsit.

— Nu, nu! strigă cu vioiciune George Durtal. În ele ne este scăparea... Dacă vom isbuti să le disciplinăm, nu ar mai fi nevoie să schimbăm nacela: conținutul a cinci sau șase din aceste tuburi va reda *Patriei* toată forța sa accensională.

— Spre a le disciplina, zise doctorul Petersen, e lucru foarte ușor; ne trebuie însă un aparat anume spre a face aceasta și nu-l cu puțință ca Andrée să nu-l fi avut, căci alt-fel n'ar fi putut să întrebuițeze gazul solidificat.

— Și cum e acel aparat?

— E un recipient cu numeroase compartimente prevăzute cu supape automate; gazul trece succesiv și când ajunge în ultimul compartiment, are presiunea pe care o voești spre a-l introduce în aerostat: e un fel de anticameră în care hidrogenul intră solid, devine lichid, apoi gazos.

— Dar aparatul acesta l-am văzut, strigă Americanul: este cilindrul cel gros, cu care nu se mai aseamănă altul, și despre care am vorbit adineaori.

Și el dădu imediat explicații lui Bob Midy, care sosea cu un nou tub. Negrul plecă din nou în fugă.

Când tubul gros și scurt fu dus în nacelă, Petersen spuse că acela era. Apoi adăogă:

— Aparatul acesta este o adevă-

rată uzină și în lăuntrul lui trebuie să se petreacă o lucrare la fel cu aceea ce s'a produs odinioară în interiorul planetei noastre, când ea începuse să se răcească...

— Să ne grăbim, doctore, zise George Durtal. Barometrul continuă să se scoboare... uraganul trebuie să fie aproape... Dacă ne va găsi aci, vom fi luați ca niște fulgi.

— Barometrul a scăzut? întrebă doctorul care își pusese ochelarii.

— Da, cu 24 milimetri.

Pe fruntea doctorului apăru o cută de îngrijorare.

— Atunci, da, zise el, să ne grăbim, căci această depresiune este considerabilă pe banchiză. Nu m'ar surprinde de loc decît am fi cuprinși de un adevărat ciclon...

— Repede! sir James, zise ofițerul. Ajutându-mă să golesc aceste două tuburi.

— Și eu care veneam să-ți cer să suspenzi plecarea și să mai așteptăm câte-va ore aci! zise savantul privind spre zenit. Dacă plecăm îndată, voi fi lipsit de o mare satisfacție...

— Care anume? întrebă Americanul.

— Mi-am aranjat aparatul într-o poziție de orizontalitate perfectă; luneta este îndreptată spre zenit cu o corecțiune de 0 grade 46' și 31".

Cum se va lumina puțin, Steaua polară va apărea exact, riguros la încrucișarea firelor obiectivului meu... Pricepi acum emoțiunea științifică de care aș fi privat, dacă n'am mai întârziat două ore?..

Această ceață se va imprăști...

Dar nimeni nu mai asculta pe Petersen. Privirile îngrijate întrebați acum orizontul și o activitate febrilă împiedeca pe Francez și pe American să asculte doleanțele savantului.

(Va urma)

INSEMNĂRI DIN INDIA

RADJA FAKIRUL

L'am cunoscut într'unul din cele mai bizare, mai sărăcicioase și mai depărtate cartiere din Bombay. Prietenul care m'a condus la locuința acestui indian extraordinar se stabilise de câțiva ani în Bombay, unde făcea propagandă creștină, în calitate de misionar al Papei. Numele lui—Baptisto Verdi—e cunoscut în foarte multe cercuri eclesiastice de la Roma; popii catolici au chiar un sentiment de adâncă venerație—numai auzindu-i numele. El a urmat înalta facultate de teologie din Roma vr'o 8 ani, căpătând titlul de doctor în teologie cu o mare distincțiune. A preferat apoi—onorurilor, o viață singuratică și o activi-

tate—cea pe care o desfășoară,—ideală, după socoteala lui.

Dar să-l las în umbră pe acest apostol rar—care nu mi-ar mulțumi pentru aceste spuse—și să trec la atât de interesantul indian pe care l'am cunoscut atunci prin intermediul lui Baptisto Verdi, și a cărui amintire măobsedează aproape încontinuu.

Își zicea și era numit de toți „Radja Fakirul”. Avea poate vre-o 32—36 ani, însă părea de 50. Doar ochii lui mari, negri, plini de-o lumină strălucitoare, vie, tânără și nespuse de expresivă, arătau în el acea substanță nepipăibilă și tăgăduită de mulți, care este nemuritoare: sufletul.

Ne-a primit cu o demnitate și simpatie—rare! Locuința lui era foarte simplă și primitiv mobilată. Am remarcat: o statueta de pământ argilos și alburui, reprezentând bustul lui Budha (fakirul era budhist); o cunună de flori proaspete și de frunze uscate, pusă deasupra statuetei; un covor de Persia pe doi pereți; o dormeză subredă îmbrăcată în postav albăstriu; două vase de lut; o carte groasă în piele de rinocer și un fel de macferlan cu glugă cenușie. Nimic de prisos, nimic de neîntrebuințat.

După ce ne-a invitat, cu o politeță temperată și ne-am așezat pe sofa, el a început să ne întrebe—stând „turcește” înaintea noastră—mai întâi despre noi înșine. Apoi, în urma răspunsurilor noastre favorabile, mai mulțumit parcă, mi s'a adresat mie—ca unuia de curând venit din depărtatul și marele occident, despre care îi mai vorbise prietenul meu,—întrebându-mă dacă sunt mulți cunoscători ai dogmei budhiste acolo de unde am venit și dacă cunosc și eu—mai mult sau mai puțin bine—religia lui Budha Çakia Muni.

I-am răspuns la toate după cum mi-a îngăduit știința ce-o aveam despre cele ce m'a întrebat și am mai adaus la răspunsurile mele o scurtă descriere a progreselor însemnate pe cari le-a realizat Știința—in toate ramurile ei—numai în câte-va decenii. I-am vorbit despre Lombroso, despre Auguste le Bon, despre Maeterlinck, Metchnikoff și alții, demonstrându-i valoarea operilor acestor mari înainte mergători ai științei, etc. Dar am observat—abia la urmă—că aceste lucruri—pe lângă că nu-l interesa în realitate aproape de loc, dar îl umpleau chiar de o amărăciune ciudată și de loc înțeleasă atunci pentru mine.

Isprăvind, el și-a exprimat mirarea de faptul că punem un atât de exagerat preț pe niște descoperiri și opere cari în realitate nu s'cine știe ce lucru mare!..

Am rămas surprins, căci mi-a spus acest lucru cu atâta suficiență de convingere, încât aproape să cred că n'am auzit bine.

Continuând pe același motiv, el imi spuse—într'o englezească destul de îngrijită—următoarele, cu privire la cele

ce-i relatasem din occident și asupra dogmei căreia și jurise sufletul dintru început:

— Eu sunt încredințat că într'un viitor apropiat marii d voastră oameni de știință se vor convinge de inutilitatea și de micimea absolută a descoperirilor lor „extraordinare”. Vor vedea că toată strădania lor de veacuri n'a avut o cauză destul de serioasă și vor regreta pierderea incalculabilă de forțe—cari ar fi fost minunate pentru ceva mai omogen.

„Nu va trece un mileniu și o nemărginită schimbare de valori se va petrece mai cu seamă acolo în occidentul vostru, unde se vântură atâtea mărurișuri nefolositoare și netrebnice. Ne-tăgăduit că oamenii despre cari mi-ai spus că reprezintă ultima expresie a geniului uman, sunt firi cu totul superioare, genii chiar, însă ei au primit o anumită îndrumare de la alții mai mărginiți, mai nainte de a li se desvolta conștiința și rațiunea cari—după direcția bine hotărnicită anterior, nu mai au decât un rol secundar, sunt slabe mijloace pentru înlesnirea ajungerei la ținta desemnată de educatorii acestor oameni. Și ce e mai dureros în această tragedie a unor spirite mari, e faptul că toate mijloacele suprafirești de cari dispun nu le îngăduie să întrevadă măcar, o clipă, situația lor cu totul degradatoare.

„Trecând acum la o altă ordine de idei, voiți face o descriere sumară și superficială a dogmei noastre. Budhismul e cea mai superioară concepție metafizică a omenirii acestia, și am credința că va fi totdeauna—pentru omenirea aceasta. Bazele ei sunt cele mai neclintite și mai durabile, prin însăși natura lor. Și după cum știți, chiar elementele cari constituiesc creștinismul sunt în mare parte, dacă nu capii, cel puțin niște parodii, niște imitații excelente ale budhismului, care i anterior dogmei voastre. Dogma noastră cu toate că e clădită în aer—cum se zice—e mult mai solidă și mai apropiată de sufletul omenirii întregi...”

Deși mă interesa nespuse de mult aceste lucruri, am preferat totuși măcar o minune—căci nu mai aveam mult de stat—și deci l'am rugat, adică prietenul meu, să ne spue și să ne dea o convingere despre puterea lui supranaturală. Prietenul Verdi îi cunoștea foarte bine această putere care l'impresionase și l'uimise adânc; și imi vorbise în niște termeni surprinzători la un creștin ca el despre forța acestor fakiri și în deosebi despre atotputința lui Radja Fakirul.

Văzând scopul de căpetenie al vizitei mele, amfitrionul imi spuse:

— Curiozitatea d-tale nu mă surprinde, dar mă îndurerează. D-voastră europenii v'ați deprins a nu mai crede în nimic și abia dacă mai acordați o oarecare încredere simțurilor voastre—dovedite mai mult sau mai puțin—ca infailibile. Deși nu e bine să se satisfacă asemenea cu-

rizității, voi face totuși, în casa mea, o excepție, dându-vă trei spectacole cari—sunt convins—vă vor mulțumi pe deplin. Deci să nu pierdem vremea.

El se ridică și, apropiindu-se de ușă, se opri și își înfipse privirile aprinse, ca două sulci bine ascuțite, în tavanul scunde sale locuințe.

Noi așteptam, privindu-l cu multă atenție;—eu, foarte surscitat de noutatea sau de decepția probabilă pe care avea să mi-o aducă clipa următoare; prietenul meu însă era foarte liniștit și grav, ca unul ce mai văzuse atari spectacole.

Dar, primul începea: Mai întâi mi se pără că Fakirul se cutremură și își revine din catalepsia aparentă în care căzuse, dar apoi privirile îi fură atrase spre ținta alor lui, spre tavan. Când, ce să văd?—abia să mi cred văzului!—bagdadia se ridica încetisor, fără cel mai mic zgomot, ca ridicată de-o putere nebănuită, dispre partea de către răsărit.

După vre-o 7—8 minute, văzurăm—eu înmărmurit de uimire, o pată mare și senină de cer, în formă de hexagon. Și acoperișul casei se ridica mereu. Se opri abia la punctul cel mai înalt pe care l putea atinge și apoi, cu o viteză ceva mai mare, se lăsă jos, lipindu-se în aceiaș tăcere grea, la locu!

M'am uitat cu multă atenție să descoper vre-o crăpătură la marginea tavanului—dar nu observaiu nici cea mai neînsemnată sgărietură.

Radja Fakirul își revenise în firea de mai înainte, și—foarte calm, așeză un vas alb de sticlă, pe jumătate plin cu apă, în mijlocul camerei. Apoi eși, reîntorcându-se cu un hanap în care era un rest de icre proaspete. A scos în fața noastră trei bobușoare de acestea mici și le-a scăpat în apa limpede din vasul transparent de sticlă. În urmă a dat totul la o parte din jurul vasului pe care l'a acoperit cu o pânză galbenă, și—cu mâinele de-asupra vasului acoperit, s'a întins cu fața în jos, pe pământul odăiei sale.

Prietenul meu nu vroia să scoată măcar un cuvânt; de nevoie, îl imitai. După câte-va tresăriri puternice și convulsii nervoase, fakirul căzu din nou în catalepsia lui de mai înainte, stând astfel 17 minute. S'a deșteptat cu un țipăt înăbușit, zmulgând—nervos, învelit galben al vasului cu apă. Ceea ce am văzut atunci, cu ochii mei (?) și cu ochii prietenului meu, aproape n'am vrut să cred și gata să mă conving că am fost jucăria unei iluzii optice, a unei asociații vizuale dintre cele mai de neînțeles... În vasul jumătate cu apă, în care scăpase cele trei icre moi, zburda două peștișori argintii, iar pe fund se vedea un bob negru, descompus...

Intr'o liniște și mai solemnă, și mai apăsătoare ca mai înainte—că nu îndrăzneam par'că să fac—nu întrebări sau reflecții, dar nici măcar o mișcare,—res-

pirația chiar mi-o redusesem la minimum,—Radja Fakirul deschise ușa și dispără peste prag. Insa după o clipă se înapoia și—înțepindu-se în prag, își pironi ochii din nou în bagdadia întunecată de umbrele serei care se cobora asupra cartierului.

Eu eram într'o stare extraordinar de ciudată; o emoție bizară îmi cotorpise întreaga ființă și—aveam o dorință din ce în ce mai pronunțată, să dorm. Priveam totuși, făcând eforturi supra-firești spre a mi concentra întreaga mi atenție asupra celui din urmă spectacol pe care aveam să l mai văd, și care trebuia să predomine pe celelalte, fiindcă trebuia să fie—dacă mai era cu puțină acest lucru!—ceva mai deosebit ca celelalte. Mă gândeam totdeauna că ce putea să ne arate mai supra-extraordinar decât al doilea spectacol indeosebi? Și curiozitatea nouă și mai puternică—pricinuită de această idee, avu un efect minunat: îmi excită tot surplusul de forță intelectuală pe care îl mai posedam, astfel că aveam puțină să analizez mai bine și spectacolul ultim care avea să mi se desfășure înaintea ochilor imediat, și stările mele de suflet din clipele următoare.

Am așteptat aproape o jumătate de ceas cu ochii țintă la ținta ochilor fakirului: miezul plafonului. De-odată—privind direct în sus, îmi veni să țip și să cad într'un leșin groaznic, dacă prietenul meu nu m'ar fi sprijinit cu putere... Din negrul bagdadii se desprinseseră trei siluete luminoase și eterice, cari zâmbeau dămnicește... și n'am mai văzut nimic.

După un scurt leșin, mă deșteptai, fără însă a îndrăzni să deschid ochii—și auzii ca prin vis o muzică divină, a cărei impresie nu mi se va șterge nici odată din suflet... Intredeschizând o clipă ochii, un val de lumină mi năvăli sub pleoape... Apoi nu mai fu nimic. Radja Fakirul se rostogoli pe pământ și rămase așa. Prietenul meu îmi spuse să plecăm, căci va trece poate și un ceas până ce fakirul se va deștepta din somnul binefăcător care îl cuprinsese în urma acestor supra-eforturi cu rezultate ne mai pomenite și aproape de necrezut.

Am plecat într'o stare de suflet pe care—cu toate eforturile de-atunci și de mai apoi, mi-a fost cu neputință să o clarific și s'o analizez după dorință.

În ziua următoare am fost din nou la Radja Fakirul și am avut împreună o convorbire atât de interesantă încât mă voi grăbi s'o împărtășesc cititorilor—cât mai pe larg, într'unul din numerele viitoare.

N. Eliot.

Poșta Redacției

Mai multor colaboratori. — Trimițeti-ne traduceri din călătoriile sau aventuri celebre.

D-lui V. Raval. — Nu ne-ați mai trimis nimic.

Înainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei „FLORA”

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintii 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine
parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1,25 —

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți,
vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la droguerie și farmacie.

Tusea cea mai rebelă,
bronșitele acute
și cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN IIEANU

Sticla lei 3. Droguerie și farmacie

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combate.

HEMOFER IIEANU

— Sticla lei 4 —

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurii. Cutia 50 bani la droguerie și farmacie. A se observa marca: „Semiuna cu stea”.

LA 21 MARTIE

se va face tragerea frumoaselor premii ce oferim gratuit abonaților la

„Ziarul Călătoriilor”

Acest ziar care apare în fie-care Marți, în 16 pagini și se vinde cu 10 bani numărul, este singurul ziar din țară în acest gen.

În el se găsesc descrise toate întâmplările de pe mare și de pe uscat; aventurile cele mai îndrăznețe; curiozitățile cele mai interesante; în sfârșit,

„Ziarul Călătoriilor”

care publică în același timp și trei romane de senzație, este ziarul cel mai instructiv și distractiv.

La tragerea de la 21 Martie abonații participă la următoarele premii de valoare:

- 1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai eficient și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.
- 2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal 12, țeava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoase.
- 3) **Un pistol automatic**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuințează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.
- 4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alicie. Toate acestea cumparate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curții regale, București, 44 calea Victoriei.
- 5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.
- 6) **Una mandolină de palisandru**, ornată cu sifef.
- 7) **Una vioară de paltin**, model Stradiwarius, complect montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumparate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.
- 8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.
- 9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumparate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicăria Colței», strada Colței 31.
- 10) **Una bicicletă olanda**, marca cea mai bună.
- 11) **Un bluroș de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.
- 12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumparate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.
- 13) **Un aparat de stins foc „Pluto”** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an, 2.60 pe 6 luni

La această tragere participă toată lumea care se va abona până în ziua tragerii.

CU INCEPERE DE AZI

TOATE LUMEA CARE SA ABONEAZA LA ZIARUL

„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI

O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de orî-e sarcine, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENOȚIANĂ

O GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din : o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată dela cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menage A. Arionovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfectionat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeș, cumpărat dela magazinul „Harpa“, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistică cu găitane negre, pentru d-soare.

Două paltonașe pentru fete

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate dela societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 „ „ p. un an la „Ziarul Călătorilor“.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică : Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
« 2.60 » 1/2 « « « «

Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventuri —

CAP. I

Pe urmele fiarei

— Bună ziua, tată.
— Bună ziua, Elizo, ai dormit bine?
— Am dormit ca totdeauna, răspunse râzând copila. Dorm așa de adânc, în cât seara am impresia că mor, pentru a renaște a doua zi dimineața. Dar d-ta, scumpe tată, ai putut dormi?

— De dormit, mi se pare că am dormit răspunse bătrânul dar de odihnit nu m'am odihnit. Chiar și în lumea visurilor sunt mereu urmărit de blestemele mele dureri. E greu de tot să fi bătrân, scumpa mea Eliză... Sunt seri în cari aș voi, — după cum spunea — să mor adormind, dar cu condiția de a nu mă mai deștepta a doua zi.

— Tată, tată, răspunse drăgăstos copila, de ce vorbești astfel?

— Ah! draga mea, nici nu-ți poți închipui cât de mare este chinul pe care-l îndură un om, a cărui viață întreagă a fost arzătoare de activitate, — când vrasta și boala îl condamnă la neacțiune și-l ținuesc într'un fotoliu, între patru ochi cu amintirile sale, și cu gândurile cele negre.

— În adevăr, tată, răspunse copila râzând, anzuindu-te cine-va, ar crede că ești în același timp centenar și paralytic! Dar cine te-ar fi văzut chiar acum trei zile, alergând călare prin pădure, ar fi fost cu totul de altă părere.

Bătrânul răsă la rândul său.

— Să zicem că exagerez puțin. Dar galopul despre care vorbești, și care în realitate n'a fost de cât o simplă preumblare, mă silește să stau astăzi în casă. Imi sunt membrele zdrobite.

— Fie! Dar lucrul acesta mi s'ar putea întâmpla și mie, și ori cui; te asigur că până peste două, trei zile, nici nu se va mai cunoaște.

— Ah! Elizo, îți pierzi timpul, încercând să mă consolezi... Știu bine că aceasta este soarta tuturor oamenilor și n'am dreptul să mă plâng. Ah! unde este timpul când poposeam fără grijă în mijlocul pădurei, și când carabina imi servea drept pernă?

— Dragă tată, nu vreau să spun nimic rău despre meseria d-tale, dar cine știe dacă acum nu suferi consecințele vieții de încontinuu muncă pe care ai dus-o?

«Mi se pare, că după ce ai servit guvernul cu credință timp de cinci-zece de ani, ai putea să-ți reclami drepturile de pensie, și să le reînțorci în Europa pentru a gusta o odihnă bine meritată!

— Dar, sărmana mea copilă, făcând lucrul acesta, aș semna eu însumi condamnarea mea la moarte.

La închipuește-ți cam cum mi-ar sta,

închis într'un apartament din Londra, ne mai păstrând, drept ori ce amintire de pădurea indiană, de cât un album de fotografii, pe care l'ar folieta amicii Dumineca, în timpul ceaiului!.. Mai curând aș vrea să mor de pe acum, în ghiarele unui tigrul!..

— Ce exagerare, tată! Nu este vorba să ne închidem în catul al treilea al unei case din Londra, ci să lăsăm numai administrației pădurilor grija de a găsi un urmaș lui sir Hedley Weldons, inspector al districtului Mahals, care și-a făcut, după părerea mea, pe deplin datoria, față de guvernul maiestății sale.

Bătrânul se ridică, și deschise fereastră verandei.

— Privește Elizo, zise dânsul cu gravitate. Din pragul „bungalow-ului“, până la marginile extreme ale orizontului, colo, spre nord, totul este opera mea. Timp de cinci-zece de ani, am luptat zi cu zi, ceas cu ceas; câtă grije mi-a trebuit pentru fiice-care dintre arborii aceștia de cauciuc, cari contribuiesc astăzi la bogăția imperiului... Oare aș putea să mă despart de lucrurile acestea? Și tu însuși Elizo, care ești născută în casa aceasta, care ai făcut primii pași în erburile acestea, ai putea pleca, așa fără nici o părere de rău?

— Știu bine că ai dreptate, tată; este un supliciu pentru mine când trebuie să ne urcăm spre Nord din cauza vremii; și nici n'aș putea trăi, dacă n'ași fi susținută de speranța că în curând mă voi reîntoarce în pădure. Ași suferi însă toate schimbările din lume, dacă ar fi necesare pentru sănătatea d-tale.

Bătrânul se așeză din nou în fotoliu, și rămase un moment tăcut.

— Imi vorbeai adineaurea de acel care mă va urma, continuă dânsul, reluând șirul vorbirii. — M'am gândit mai ales de când a murit mama ta... Dacă ași pleca și eu la rândul meu... Ce vârstă ai, exact, Elizo?

— Cred că implinesc nouă-spre-zece ani în luna Mai, dragă tată.

— Da, așa este... Ei bine, copila mea...

— Ei bine, tată?

— Ași voi ca acela care imi va urma aici, să n'aibă a se ocupa numai de pădure; ași voi să se ocupe în același timp și de tine, de viitorul tău.

— Nu înțeleg...

— Ba mă înțelegi foarte bine... Ași voi să te văd măritată, scumpă Eliză.

— Eă, măritată!... Ce idee, tată!

— Lucrul nu mi se pare de loc extraordinar, răspunse sir Hedley... Te rog să-mi răspunzi sincer, cum ai răspunde mamei tale, dacă ar mai fi în viață... Dintre toți tinerii pe cari i-ai întâlnit în cale, nu e nici unul care...

— Nici unul, te asigur; nici odată nu m'am gândit la așa ceva.

— Acel tânăr inginer care ne-a fost prezentat la Simla, vara trecută?

— D. Keller?

— Da.

— Apoi, chiar dacă am admite că dânsul se interesa de mine, ceia-ce nu se știe, crezi oare că ar consimți să trăiască în pustietățile acestea? Pînă în urmăre, să-l lăsăm pe d. Keller.

— Ei bine, dar sir Henry Nevin?

— E prea bătrân.

— Locotenentul Haley?

— E prea tânăr... Și apoi, un soldat...

— Atunci, tânărul acela. Ajută-mă, te rog, căci am început să-mi cam pierd memoria când e vorba de nume proprii. Tânărul acela care ne-a părăsit așa de brusc acum o lună, și care ne fusese recomandat de către inspectorul general.

— Vrei să vorbești de d. Harold Graham?

— Da, da. Acesta este un adevărat om al pădurilor. Harold Graham e un nume cunoscut, un nume celebru de explorator polar. Ce zici despre el, Elizo?

— Zic că nici o dată nu m'aș căsători cu omul acesta!

— De ce? E drept că e cam sărac, dar nu cred să te oprească asemenea considerație.

— De sigur că nu... Cred însă că e bine să-ți destăinuiesc acum un lucru pe care-l țineam ascuns. D. Graham în scurtul timp cât a stat la noi, a avut intenția să mă ceară de nevastă. A avut însă buna idee să mi se destăinuie mie, mai întâi. I-am răspuns cu atâta elocvență, în cât i-am luat nădejdea pentru totdeauna.

— Dar pentru ce?

— Nu știu. Era la mine un fel de sentiment instinctiv. Imi era teamă de el.

— Teamă? Dar mie mi-a făcut impresia că e un om foarte blând.

Se poate. Dar n'ai observat și d-ta, tată, ce om bizar este? N'ai observat ce priviri are când vorbește de misterele pădurii? Și apoi, cum își duce omul această existență? De unde venia când a sosit la noi?... și unde a plecat când ne-a părăsit?

— Adevărul vorbind, după răspunsul tău scurt, nici nu prea avea de ce să-și mai prelungească șederea pe aici. După părerea mea, scumpă Eliză, mi se pare că ai fost prea pornită. Ar fi trebuit să îl cunoști mai bine. E drept că obiceiurile sale sunt oarecum bizare, dar trebuie să te gândești că a trăit multă vreme departe de lume, și că a uitat puțin regulile buneii cuviințe. Ori cum însă, eu îl cred om cinstit.

— Nu e vorba de regulile buneii cuviințe, tată; nu mă uit eu la asemenea lucruri. Din instinct simt că în viața acestui om este și ceva anormal. Dacă

vrei să știi tot adevărul...—il cred nebun.

— E un om bizar, și atâta tot. Dar asta numai din cauza vieții pe care o duce. E un om care are pasiunea studiului, și care și-a jurat să pătrundă toate secretele pădurilor.

— Dar în ce scop?

— Numai din dragoste pentru știință. A făcut unele descoperiri cu totul interesante; așa, printre altele și una asupra graiului maimuțelor. Apoi, pretinde că a găsit urmele unui animal despre care se spunea că e dispărut din epoca preistorică. În orice caz, eu înțeleg foarte bine patima sa pentru asemenea cercetări; și mă mir că n-o înțelegi și tu, Elizo, tu care ești crescută în mijlocul pădurii, și care mai ești pe deasupra și o botanistă de merit.

— Eu n'aș fi de loc mirată, tată, dacă lucrurile ar sta întocmai cum spui d-ta. Dar îți spun că l'am observat pe d. Graham mai de aproape, și sunt incredințată că viața sa în mijlocul pădurii mai are și alt scop de cât acele pur științifice. Cunoaște pădurea, dar o cunoaște prea bine; prea trăiește mult în mijlocul animalelor celor mai monstruoase și știe prea multe lucruri despre ele. Și apoi, are asupra tuturor fiarelor o putere misterioasă și supranaturală, care mă înspăimântă! Mi se pare un om din altă lume.

— Copila mea, răspunse sir Hedley, cu multă blândețe, mă plângeam adineoarea că sunt bolnav, dar acum mi se pare că și tu suferi puțin de friguri.

„Astăzi să te culci mai de vreme ca de obicei... Cât despre d. Graham, recunosc și eu că duce o viață oarecum deosebită de a celorlalți oameni, dar asta nu înseamnă de loc că e un demon sau un rău făcător!...

— Nu zic, nici eu asta, dragă tată; dar d. Graham nu mi-e de loc simpatic, și prin urmare nu mi-ar plăcea să-l am de soț.

— Fie!.. De și nu împărtășesc modul tău de a vedea lucrurile, dar împotriva sentimentelor n'am ce face!.. Ești liberă să alegi de soț pe acela care-ți va fi simpatic...

Singurul lucru pe care ți-l cer este să nu întârzi prea mult, căci nu voi fi cu adevărat liniștit, de cât atunci când voi fi sigur de viitorul tău.

— Mă voi gândi la lucrul acesta, tată. Te rog însă, să nu-mi mai vorbești despre d. Graham... Îți spuneam odinioară cât de liniștit și de adânc mi-i somnul; ei bine, numai gândul că s'ar putea să devin vre-o dată soția d-lui Graham mă face să visez lucrurile cele mai grozave.

— Bine, bine, draguța mea, nu va mai fi uici odată vorba despre acest logodnic demon! Și când mă gândesc că eu îl luam drept un inofensiv vânător de fluturi... Dar, par'că a bătut cineva în ușa, jos?

— Trebuie să fie d. Cobbs, care vine să-și facă raportul zilnic.

— Eu plec, pentru că n'am răbdarea d-tale să ascult depozitiile ne mai sfârșite ale domnului d-tale majordom... La revedere, tată.

— La revedere, copila mea. Intră, d-le Cobbs.

Intendentul apărui. Era un om grav și solemn. Dar în ziua aceea se vedea bine că este emoționat. Totuși, se închină în fața stăpânului său, și mai înainte de a începe așteptă să fie întrebat.

— Ei bine, întreabă bătrânul, instalându-se în fotoliu, ce mai e nou, master Cobbs? Lucrările de lângă râu sunt terminate?

— Da, răspunse majordomul. Pe plan sunt însemnate toate amănuntele lucrărilor?

— Bine, dar pădurarii s'au dus cu toții pe la locurile lor?

— Toți, afară de unul.

— Care?

— Aldul-Dand. E un om din satul Chuma, și a fugit luând cu dânsul o carabină și muniții. La plecare a pronunțat cuvinte amenințătoare la adresa d-tale.

— Să lăsăm asta. Ai dat ordine să se ardă erburile pe panta de la sud?

— Iertați-mă dacă voi stărui mai mult asupra acestui punct, întrerupse cu hotărâre majordomul. Dar mi se pare că d-voastră nu dați destulă importanță răvrătiților, indigenilor.

— Ce înseamnă asta, master Cobbs?

— Eu cred că e de datoria mea să vă semnaliez primejdii de care sunteți amenințat. Fără îndoială că am toată încrederea în majoritatea oamenilor mei, dar totuși sunt printre ei unii în cari n'am de loc încredere. De cât-va timp se petrec unele lucruri asupra cărora trebuie să vă atrag atenția.

— Ei, master Cobbs, știu doar că nu vei fi voind acum să pui o armată întreagă în urmărirea unui pădurar, care a fugit, mânat de dorul satului său.

— Când se duce cineva acasă, nu fură arme.

— Ei! avea doar de străbătut pădurea și nu putea merge neînarmat.

— Se poate... Dar mai sunt și alte primejdii...

— Ce primejdii?.. De atâta amar de vreme de când stați aici, nu m'a amenințat nici o primejdie...

— Eu n'am onoarca să fiu în serviciul d-stră de cât de trei ani abia, așa în cât nu știu ce s'a petrecut mai înainte. În schimb însă, știu foarte bine ce se petrece acum.

— Ei bine?

— Știți, sălbatecul acela bizar, pe care l'ați cules într-o noapte rănit, din pădure... Ksoro... Omul acesta s'a încăpățânat să nu învețe nici un cuvânt din limba noastră; și se culcă totdeauna numai pe o grămadă de frunze.

— Și pe urmă?

— De o bucată de vreme am început

să-l observ, și am băgat de seamă, că în toate nopțile dispărea în pădure, pe urmă a nu se întoarce de cât în zorii zilei, pe furis. De multe ori l'am văzut făcând semne bizare prin întuneric, și într-o noapte am auzit un strigăt bizar, o voce care-l chema pe nume.

— Și e multă vreme de când durează lucrurile acestea?

— C'am de vre-o lună... C'am din ziua când a plecat de la d-stră tânărul care a venit la urmă.

— Ce tânăr?

— D. Harold Graham.

— Ah!.. Și de ce nu m'ai înștiințat mai de mult?

— La început nu prea dădeam mare importanță lucrului. Ksoro e un sălbatec, și nu era de mirare să mai păstreze încă legături cu foștii săi tovarăși. Dar acum, după ultimele evenimente petrecute, am crezut că am datoria să vorbesc.

— Ce evenimente, Cobbs?

— Așa dar, d-tră nu știți că Vixon a fost gătit astăzi noapte?

— Vixon, cănele cel mare? Și cine l'a ucis?

— Toată asta nu se știe. A fost probabil o fiară, dar o fiară uriașă. Cum se face de n'a lătrat cănele? Cum de s'a dat lupta fără nici un sgomot? Nimeni nu poate răspunde la aceste întrebări?

— Dar urmele? Nu s'a găsit nici o urmă?

— Da, domnule, s'au găsit urme; dar tocmai urmele acestea mă înspăimântă. Monstrul a făcut de mai multe ori drumul de la pădure până sub ferestrele casei, fără ca cineva să-l fi simțit. Asta este extraordinar! Și apoi, după urmele lăsate e un monstru formidabil, pe care nimeni nu-l cunoaște.

CAP. II.

Bestia apare din nou

— Parcă ar aduce puțin cu forma piciorului unei maimuțe, zise d. Hedley, după ce examinase cu luare aminte urmele pe cari i le arătase majordomul. Dar vezi d-ta Cobbs, nu văd de cât patru degete, și asta mă miră grozav.

— Sunt patru degete înarmate cu ghiare, zise majordomul, după ce se aplecase și dânsul și privise cu multă atenție. Și apoi, chiar dacă am admite existența unei astfel de maimuțe, ce-a putut căuta pe aici, și de ce a fost ucis cănele?

— Ce s'a făcut cadavrul cănelui?

— Am avut grija să-l îngrop la o mare adâncime, căci m'am gândit că în anotimpul acesta ar putea fi primejdie să...

— Ai făcut bine. Dar mai înainte ar fi trebuit să-mi dai și mie de veste; așa fi voit să văd rănila.

— Le-am examinat eu cu cea mai mare atenție. Gâtul era sfâșiat în toată lungimea; numai o ghiară formidabilă a

fost în stare să dea o asemenea lovitură. Mușcătura din spate a fost așa de violentă, în cât am găsit mai multe oase rupte. Dar nu e numai atâtă. Am măsurat pe rană, distanța dintre dinți.

— Ei bine ?

— Ei bine, domnule, răspunse intendentul, a cărui voce tremura, judecând numai după dimensiunile fălcilor, bestia care ne-a vizitat astă noapte, trebuie să fie cel puțin de două ori mai mare ca un tigrul enorm !

— Dar urmele pe cari le-am văzut noi, nu seamănă de loc cu acelea ale unui tigrul.

— Pe când examinam rănile cânelui pentru a găsi vre-un indiciu, am descoperit în fundul gâtului un obiect care mai poate fi încă recunoscut.

— Ce obiect ? Arată-mi-l !

— Iată, domnule, zise majordomul, scoțând din buzunar un obiect cenușiu, pe care Hedley îl privi cu cea mai mare atenție.

— Oh !... oh !... murmură dînsul după o pauză, iată un obiect care ne va conduce cercetările într-o nouă direcție. Căruia animal crezi d-ta că aparține restul acesta ?

— Mi-am pus și eu această întrebare, domnule. Dacă nu mă înșel parcă ar semăna cu scoică de crocodil.

Sir Hedley era adînc dus pe gânduri, și nu răspunse. Își întoarse din nou privirea pe urmele din nisip, dar acestea erau anume aproape șterse de pașii servitorilor, cari foia în toate părțile. Numai în iarbă se mai deosebia încă lămurit urma animalului gigantic.

Bătrânul, pe gânduri, porni spre casă.

— Cum de n'a auzit nimeni nimic ? întrebă dînsul după un moment. Servitorii nu ți-au spus nimica, Cobbs ?

— Nu, domnule, nu știe nimeni ce s'a întâmplat. De alt-fel, astă noapte au fost puțini oameni pe lângă casă.

— Bine. Dar Ksoro ?... Știi ce e cu sălbatecul acesta ?

Este primul om la care m'am gândit, domnule. Dar când am intrat în coliba sa, am găsit-o deșartă.

— Și pe urmă ?

— Pe urmă nu m'am mai întors acolo. Ne putem duce acum să vedem.

Cei doi bărbați se îndreptară spre locul unde avea obiceiul să doarmă sălbatecul. Dar Ksoro nu se întoarse încă.

— Toate acestea sunt cât se poate de bizare, Cobbs, murmură bătrânul. Mărturisesc că nu mai înțeleg nimica. În orice caz, ai făcut foarte bine că mi-ai dat de veste. Văd bine că o primejdie ne amenință, și de acum înainte trebuie să fim cât se poate de vigilenți. Ascultă-mă bine și nu uita nimica din câte îți spun.

Majordomul se înclină.

— Prima d-tale grije, continuă sir Hedley, va fi să nu desvălești nimica din toată această afacere. Trebuie să ne facem că nu știm nimica, sau în orice-

caz că nu dăm nici o importanță lucrului. Dacă ai bănueli asupra vre-unuia dintre servitori, să-l supraveghezi în tăcere.

— Tot ast-fel am raționat și eu, domnule ; și tocmai de aceea am lucrat singur până acuma.

— Bine. Pe de altă parte va trebui să veghem la noapte, pentru că mi-e teamă că lucrurile vor merge mai departe. Să indoim numărul oamenilor de gardă. Veți găsi d-ta un pretext oarecare.

— Cred că nu e nevoie să postăm oameni, domnule. Dacă ne amenință în adevăr vre-o primejdie reală, servitorii indigeni nu ne vor fi de mare folos. Să închidem bine intrările și să stăm cu carabinele pregătite. Cred că tot acesta este apărătorul nostru cel mai bun.

— Poate că ai dreptate. Îți dau toată libertatea să lucrezi cum crezi că e mai nimerit.

— Puteți avea toată încrederea în mine. Ertăți-mă că vă pun o întrebare. Care e, după părerea d-tră, primejdia ce vă amenință ?

— Drept să-ți spun, Cobbs, nici nu știu ce să cred. Tot ce știm e că o ființă bizară ne-a vizitat astă noapte și că s'ar putea întâmpla ca să mai revie. Mărturisesc că nici odată n'am mai văzut asemenea urme în pădure.

— Dacă tânărul domn Graham ar mai fi pe aici, ne-ar da oare-cari amănunte. Dînsul trebuie să știe ceva.

— De ce spui asta ?

— Pentru că mi-aduc aminte că d. Graham mi-a pus adese-ori întrebări asupra unui mare animal, care ar rătăci prin părțile acestea.

— Știu, Cobbs ; și mie mi-a vorbit d. Graham despre un animal gigantic. Dar amănuntele pe cari le dădea dînsul în această privință nu erau de loc lămurite.

— Iartă-mă, d-le, dar mie mi se pare că d. Graham era cât se poate de lămurit în unele amănunte.

— Da ?

— Știu că mi-a arătat într-o zi fotografia unui animal monstruos.

— Da, dar aceasta era fotografia unui animal dispărut de secole.

— Eu cred din potrivă că era un animal care trăiește și azi.

Bătrânul făcu un gest că și cum ar fi voit să spue că nu era de nici un folos să se mai continue o asemenea discuție.

Dar majordomul stăruie :

— Or cum ar fi, d-le, nu vi se pare bizar că evenimentele acestea coincid cu dispariția lui Ksoro și că vizitele sale nocturne în pădure au început tocmai în epoca când a plecat de la noi d. Graham ?

— Ce vorbești d-ta, d-le Cobbs ? Cred că n-ute vei apuca acum să găsești vre-o legătură între toate aceste fapte.

— Nu știu nimica, d-le, și nu voi spune lucruri cari nu trebuiesc spuse... Așteptând, ce ordine îmi dai ?

— Nici un ordin important. Discară vei veni din nou pe la mine ; vom vedea ce măsuri avem de luat pentru timpul nopții.

— Bine.

— Încă un cuvânt. Nu vei spune nimic din toate acestea în fața d-rei Wel-dons. Ar fi nefolositor s'o mai neliniștim și pe dînsa.

— Ordinele d-voastră vor fi executate. Pot să mă retrag acum ?

— Da, d-le Cobbs.

Intendentul salută și se îndreptă spre locuințele rezervate servitorilor.

D. Hedley înaintă spre casă.

Era în realitate mult mai neliniștit de cât voia să se arate. Se gândea aproape fără voe la bănuelile intendentului, la legătura pe care o stabilea aceasta între Harold Graham și Ksoro.

«Așa dar era oare o scânteie de adevăr în ceea ce i spusese Eliza ? Ei, dar e o slăbiciune din partea mea să cred așa copilărește, în tot felul de legende !

«Și totuși, dacă ar fi adevărat ! Dacă există în adevăr puterea acea misterioasă despre care îmi vorbea Eliza ? Pădurea e așa de misterioasă și are atâtea secrete pe cari omul nu reușește să le afle !

Seara, la masă, fu destul de vesel. Eliza era zgomotoasă ca totdeauna și bătrânul se lăsa ușor influențat. Abia dacă băga de seamă privirile neliniștite ale majordomului și semnul discret pe care i-l făcu acesta că avea să-i vorbească.

Uitase aproape cu totul de evenimentele petrecute dimineața, când chiar o întrebare a ficei sale i le reamintă.

— Ce-am auzit ?—întrebă dînsa de-o dată—Vixon a fost omorât ?

— Da, răspunse bătrânul ; Cobbs mi-a spus că pare a fi mușcătura unui șarpe.

— Sărmanul câine ! Era așa de credincios !... Va trebui să căutăm alt câine de gardă, tată ; căci alt-fel eu nu pot fi liniștită.

— Fricoaso ! Așa dar te crezi mereu înconjurată de dușmani ?

— Nu, dar cu toate acestea... Chiar dacă n'ar fi vorba decât despre fiarele pădurei... E drept că mai avem și un alt păzitor, care ne este și mai devotat încă decât câinele și care veghiaza mereu.

— Cine e acesta ?

— Sălbaticul Ksoro ! Sunt sigură că dacă am fi atacați, dînsul ne-ar apăra pînă la moarte.

— Da, Elizo, ești sigură de asta ?

— D-ta crezi alt-fel tată ?

— Nu tocmai. Dar pe ce e bazată credința ta ?

— N'are decât să-l privească cînd va cu atenție. Lucrurile acestea se gîhcesc !

— Așa dar și aici vorbește instinctul tău, tot ca pentru d. Graham ?

(Va urma)

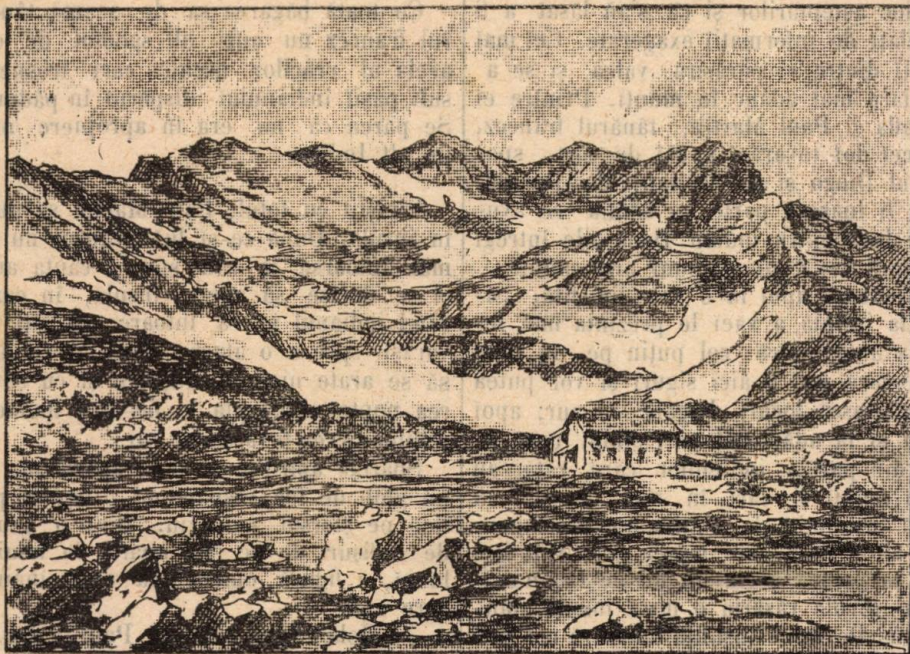

Cea mai mică Republică

Printre cele mai mici țărișoare e de sigur de toți cunoscutul principat de Monaco și mai puțin cunoscutele republici San-Marino și Andorra din Pirinei, fără a mai vorbi

Salofe, care are trei sute de cetățeni.

Teritoriul acestei insule e situat pe flancurile orientale ale lui «Dent de Midi» cel mai înalt punct din Chablais (oraș în Elveția), la o altitudine de 3285 m. Teritoriul ei constă dintr'un platoș de acces foarte pu-

Trei sferturi din teritoriul republicei

de legendara republică Cunani, care nu mai e de cât un suvenir al trecutului.

Ei, dar ce mi-s aceste minuscule

țin comod, care predomină ținutul Salofe. Din timpuri vechi, platoul aparține cător-va familii stabilite în cătunele Collonges, Enionnaz, Mu-

Capitala Republicei: Van-d'en-Haut

republici cu mai multe mii de cetățeni fie-care, pe lângă «cea mai mică republică de pe pământ», republica

zaz și Colombey. Aceste patru cătune fac parte din comuna Saint-Maurice. Dar înmulțirea populațiunei

le-a acordat acum și lor titlul de comune.

Cetățenii acestei infime republici nu plătesc nici o dare.

În fie-care an se alcătușește câte un mic parlament, al cărei corp numără patru membri: câte unul de fie-care comună. S'ar mai putea obiecta că acea țară nu are încă un corp diplomatic și reprezentanți în străinătate.

Dar incontestabil că republica Salofe poate fi considerată de toată lumea, ca și republicele Andorra și San-Marin, un stat liber și independent.

„GAMBUZINOS“

Aventurile unui francez în Far-West

În una din văile Sierei Ignatio înconjurată de munți înalți, era bivouacată o ceată de «Gambuzinos». Valea aceasta liniștită atrase atenția călătorilor din cauza unor mine bogate de aur ce s'au descoperit în ea.

Pretutinden, dealungul râului ce curge printr'însa, se vedeau muncitori săpând cu zor pământul în căutarea metalului galben; ei spălau și strecurau lutul care conținea aur și acolo unde venea cerbul cel iute să se adape și ursul să-și caute prada se afla acum un orașel format din corturi și barace.

Ziua apusese și căutătorii de aur se reintoarseră acasă flămânzi și obosiți, unii se adunau la vre un «bar» spre a cheltui la masa de joc câștigul realizat prin multă trudă. În fața cărciumei un irlandez urât, cu părul galben, cu fața plină de pistruș, intra înăuntru și se îndreptă spre locul unde erau mai mulți camarazi de ai lui, cari jucau.

Un client nou, sosit după irlandez în «bar» atrase asupra-și atenția—atât a jucătorilor cât și a băutorilor. Era un tânăr indian de o statură înaltă și de un aspect impozant.

În mâna dreaptă avea o pușcă—după aparență, cam veche, pe când un cojoc lung până la genunchi acoperea partea stângă a corpului său.

Fața întunecată a indianului era acoperită cu mai multe sgărieturi cari sângea, și mocesinii acoperiți cu pete de sânge, încă proaspete, arătau că el susținuse de curând o luptă aprigă. Indianul merse încet la tejghea, depuse câteva boabe de aur și într'o englezească stricată ceru stăpânului să-i dea în schimb pulbere și gloanțe.

— De unde o fi având pungașul ăsta roș bucașile astea de aur? zise Irlandezul care se afla lângă tejghea.

„De sigur că a omorât și a jefuit pe cine-va.

„Cu ocazia ăsta o fi primit și creștă-

turile cele de pe față zise el. Acești câini, trebuie împușcați ori unde sunt întâlniți.

— Afară dasă nu te împușcă el pe tine — adăugă unul râzând.

Pe când tețghetarul se duse s'aducă lucrurile cerute de indian acesta privi cu indiferență în jurul său, numai o încrețitură imperceptibilă a sprâncenei sale lăsă să se știe că indianul a înțeles vorbele minerului.

— Juny are dreptate — zise un altul — eu pariez că pungașul ăsta are asupra lui mai multe boabe de aur de cât toți cari suntem aici; dacă i le-am lua n'am face de cât un act de dreptate.

— Să vă fie rușine că vorbiți ast-fel de un om, pe o simplă bănuială — se amestecă în vorbă un tânăr cu părul blond care se vedea că posedă o putere herculeană; ceea ce vreți să faceți e o hoție curată.

— Ia ascultați pe franțuzul ăsta care vrea să predice morală! ? Mai bine s'ar fi făcut misionar de cât gambuzinos.

— N'o să-l întrebăm pe el ce să facem. Pielea-Roșie e a noastră. Și nu vedeți — zise Juny, — e rănit rău la brațul drept!

— Dacă o să ridici mâna asupra acestui om eu însu-mi am să-ți sdrobesc tidva la de boă, zise francezul.

Indianul care până atunci stete liniștit se întoarse spre francez și-i zise:

— Vacahu a vânat ursul cenușiu și cu prilejul acesta a căpătat rănila ce se văd; — Privi cu recunoștință la apărătorul său și dând la o parte mantaua sa lăsă să se vadă brațul său sdrelit și înfășurat în bande sângerate.

— Pe el Boys! strigă Juny pe care amenințările francezului îl întârâtaseră, — și cercă să scoată geanta de piele de la cingătoare indianului.

Înainte însă de a-și efectua planul, o lovitură teribilă de pumn din partea francezului, îl doborâ la pământ amețit. Camarazi irlandezului scoaseră un țipăt sălbatic la căderea compatriotului lor. Jucătorii săriră în sus de la mesele de joc și se repeziră să vadă ce se petrece, ca în tot cazul să participe la pâruiala ce se iscase. Camarazi de cort ai francezului veniră în ajutorul prietenului lor, iar ceilalți luară partea irlandezului care zăcea amețit jos și peste puțin lupta se încinse cu furie. Cu tot numărul lor covârșitor, prietenii irlandezului trebuiră să o șteargă, de oare ce avantajul luptei era de partea indianului.

Francezul apucă un scaun ce se afla în cort și cu o violență teribilă lovia în capetele adversarilor săi. Dar mai rău o pățiră cei cari au căzut sub mâna indianului. Acesta apucase în mână o sămătoasă tomahavcul său, — o armă teribilă în luptă corp la corp — și lovea cumplit. Patru gambuzinos zăceau la pământ cu tidelele sparte, sau cu răni periculoase. Va-

cahu ajutat de întinericul care se ivise dispăru afară.

Asemenea bătăi erau ceva obișnuit în lagărele călătorilor de aur; și după câte va zile totul fu uitat și chiar cei cari participaseră la această luptă nu mai vorbeau de ea.

Minerii așezați în vale recunoscură că bogăția de aur a solului nu corespunde de loc așteptărilor și că s'au lăsat a fi înșelați de informații exagerate. Cei mai mulți dintre ei părăsiră valea și se a fundară mai adânc în munți. Printre ei se afla și Paul Martin, tânărul francez, cu cei doi tovarăși ai săi de cort, spaniolul Diego și un scoțian, Mac-Donald, cari îi luaseră parte în bătăia ce avusesse loc pentru indian. Două zile întregi rătăciră cei 3 companioni prin munți.

Ajunseră apoi la o vale liniștită. Situația izolată a văii le prezintă mai întâi avantajul că cel puțin pe un timp oare-care vor fi aici siguri și vor putea să găsească locuri bogate în aur; apoi erau și la adăpostul pericolului unui atac din partea indienilor care rătăceau prin munți și cari în nici un caz nu erau însuflețiți de sentimente bune pentru albi. Răul care trecea prin vale forma în partea aceia un fel de lac în mijlocul căruia răsăria o mică insulă stâncoasă. Pe mica insulă hotărâră cei trei camarazi să ridice cortul. Apa care înconjura insula era foarte puțin adâncă și ar fi oferit o piedică foarte mică unui dușman care ar fi voit să atace lagărul celor 3 gambuzinos; dar făcea imposibilă o apropiere pe furis, și un dușman care s'ar fi apropiat de insulă era expus gloanțelor celor trei prieteni. După ce își stabiliră cortul începură să cerceteze nisipul râului. Căutarea lor fu încoronată cu succes; deci se stabiliră definitiv acolo. Cei trei camarazi luară precauțiunea de a avea tot mereu armele cu ei, pentru a fi gata la un atac eventual. Lipsa de proviziuni constrânse pe mineri să întreprindă o vânătoare în ziua următoare. Luară hotărârea ca Diego și Mac-Donald să meargă la vânat, iar Paul Martin să rămână spre a păzi cortul. După ce camarazi săi plecară, el se apucă de lucru.

La amiază se întoarse la lagăr spre a-și prepara dejunul. Pe drum în spre lagăr trebui să treacă printr-o grupă de dealuri și observă spre marea sa mirare urmele unui mocasin.

Martin nu se îndoi că vre-un lagăr de indienii tăbărâse prin apropiere și se îndreaptă să anunțe pe camarazi lui. Se gândi ce este de făcut. Dacă ar trece apa atunci iar fi ușor unui indian să-l doboare. Posibilitatea ca indianii să fie ascunși în insulă era admisibilă și găsi că e mai cu minte să se ascundă în păduricea din apropiere. Răbdarea sa nu fie pusă la încercare lungă, căci după un scurt timp văzu la marginea tufișului care acoperia mica insulă apărând un

indian care se uită cu precauțiune în jurul său și scoborându-se apoi în apă spre a părăsi insula. Fiindcă Paul avea arma iar fi fost ușor să culce la pământ pe spion, dar era de presupus că indianul venise însoțit de mai multe Pie-Roșii și deci se opri. Indianul ieși din apă și se îndreptă spre păduricea unde era ascuns Paul. Martin ridică pușca când indianul făcu o cotitură și dispăru.

Cu toată băgarea sa de seamă tânărul francez nu auzi alt sgomot de cât acela al crăcilor uscate cari trosneau sub pașii indianului dispărut în pădure. Se părea că nu era în apropiere nici un alt Indian.

Liniștit cu totul, Paul Martin se duse în insulă. După ce-și luă prânzul nu se mai întoarse la rău spre a căuta aur, ci se decise să apere insula, în cazul când indianul se va întoarce cu alți tovarăși spre a o ataca. Ziua trecu fără să se arate nici un dușman și cu sosirea nopții el aștepta în fie-care moment reîntoarcerea tovarășilor săi.

Soarele apusese și luna apăru sus ca un glob de foc, răspândind o lumină palidă pe ștersul peisagiului. Dintr-o grupă de tufișuri de pe mal apăru, la lumina lunii, o figură omenească care înaintă spre apă.

— Hola! Cine? strigă Paul; dar în momentul următor figura dispăru după stufiș.

Un glonte sueră pe lângă el. Pe cât părea, dușmanul cunoștea foarte puțin exact locul unde era așezat, și deci Martin rămase liniștit și nu răspunse împușcătorei, o a doua detunătură de armă se auzi și iarăși sueră pe lângă Martin un glonte.

El puse pușca la ochi și trase... Un strigăt de moarte arătă că glontecele nimerise. În acel moment se auzi o trosnitură la spatele lui. Speriat întoarse capul îndărăt și... de-o dată patru indieneni se repeziră la el și cu toate sforțările sale, fu legat. După aceia se îndreptară spre locul de unde pornise împușcăturile, unde aflară un indian mort.

Îl îngropară pe loc, acoperindu-l morământul cu pietre. Martin se convinsese că va fi dus în lagărul indienilor și—după cum auzise — va fi cbinuit într'un mod teribil și înfiorător.

El nu închise ochii toată noaptea, gândindu-se într'una cum ar putea să se libereze. În zadar se osteni să-și rupă legăturile, zorile se iviră și indienii continuă drumul lor până ce, la amiază, ajunseră la bivouacul lor. Când cei doi indieneni se apropiară de lagăr cu captivul lor, o mulțime de femei și copii, se îngrămadiseră spre a observa pe străin. Una din femei puse o întrebare paznicilor săi și la răspunsul lor femeia scoase un urlet sfâșietor, luă o piatră și o asvârli asupra captivului injurându-l. Martin înțelese că femeia era soția indianului ucis. Această aruncătură a femeii fu